

ГРУПА «БАНК «ПІВДЕННИЙ»

**Консолідована фінансова звітність за
Міжнародними стандартами
фінансової звітності та
звіт незалежних аудиторів**

31 грудня 2009 року

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Консолідований звіт про фінансовий стан.....	1
Консолідований звіт про сукупні доходи.....	2
Консолідований звіт про зміни капіталу.....	3
Консолідований звіт про рух грошових коштів.....	4

Примітки до консолідованої фінансової звітності

1	Вступ.....	5
2	Умови, в яких працює Група.....	5
3	Основні принципи облікової політики.....	8
4	Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики.....	19
5	Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень.....	20
6	Нові положення бухгалтерського обліку.....	23
7	Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви.....	26
8	Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат.....	29
9	Заборгованість інших банків.....	31
10	Кредити та аванси клієнтам.....	32
11	Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу.....	38
12	Приміщення, обладнання та нематеріальні активи.....	39
13	Інші фінансові та нефінансові активи.....	40
14	Заборгованість перед Національним банком України.....	41
15	Заборгованість перед іншими банками.....	41
16	Кошти клієнтів.....	41
17	Випущені облігації участі в кредиті.....	42
18	Власні боргові цінні папери.....	42
19	Інші позикові кошти.....	43
20	Резерви зобов'язань та відрахувань та інші зобов'язання.....	44
21	Субординований борг.....	45
22	Акціонерний капітал.....	46
23	Процентні доходи та витрати.....	47
24	Доходи та витрати за виплатами та комісійними.....	47
25	Адміністративні та інші операційні витрати.....	48
26	Податок на прибуток.....	48
27	Аналіз за сегментами.....	52
28	Управління фінансовими ризиками.....	63
29	Управління капіталом.....	74
30	Умовні та інші зобов'язання.....	75
31	Похідні фінансові інструменти.....	78
32	Справедлива вартість фінансових інструментів.....	79
33	Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки.....	83
34	Операції з пов'язаними сторонами.....	84
35	Основні дочірні та асоційовані компанії і об'єднання компаній.....	88
36	Події після закінчення звітного періоду.....	88

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

Акціонерам та Правлінню Банку «Південний»:

- 1 Ми провели аудит поданої нижче консолідованої фінансової звітності Банку «Південний» та його дочірніх підприємств (разом – «Група»), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан станом на 31 грудня 2009 року та консолідованого звіту про сукупні доходи, консолідованого звіту про зміни капіталу та консолідованого звіту про рух грошових коштів за 2009 фінансовий рік, а також опису основних принципів облікової політики та інших пояснювальних приміток до консолідованої фінансової звітності.

Відповідальність керівництва за фінансову звітність

- 2 Відповідальність за підготовку та достовірне подання цієї консолідованої фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності несе керівництво Групи. Відповідальність керівництва передбачає розробку, впровадження та забезпечення функціонування системи внутрішнього контролю, що стосується підготовки і достовірного представлення фінансової звітності, яка не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилок, вибір та застосування відповідної облікової політики, а також здійснення облікових оцінок, які є обґрунтованими за існуючих обставин.

Відповідальність аудиторів

- 3 Ми відповідаємо за надання висновку щодо цієї консолідованої фінансової звітності на основі проведеного нами аудиту. Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання вимог етики, а також планування і проведення аудиту для отримання достатньої впевненості стосовно відсутності у фінансовій звітності суттєвих викривлень.
- 4 Аудит передбачає проведення процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум та розкриття інформації у фінансовій звітності. Вибір процедур залежить від професійного судження аудитора, в тому числі від оцінки ризиків суттєвих викривлень у фінансовій звітності внаслідок помилки або шахрайства. При здійсненні оцінки ризиків аудитор розглядає систему внутрішнього контролю, що стосується підготовки і достовірного представлення організацією фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, доцільних за існуючих обставин, а не з метою надання висновку стосовно ефективності внутрішнього контролю організації. Аудит також включає оцінку відповідності застосування облікової політики та обґрунтованості облікових оцінок, здійснених керівництвом, а також оцінку загального представлення фінансової звітності.
- 5 Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми та відповідними і надають підстави для нашого аудиторського висновку.

Висновок

- 6 На нашу думку, подана нижче консолідована фінансова звітність достовірно відображає, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Групи на 31 грудня 2009 року та результати її діяльності і рух грошових коштів за 2009 фінансовий рік відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

29 квітня 2010 року
м. Київ, Україна

(Аудит)

Група «Банк «Південний»
Консолідований звіт про фінансовий стан

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	31 грудня 2009 р.	31 грудня 2008 р.
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	7	1 586 900	1 263 900
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	8	166 189	82 154
Заборгованість інших банків	9	220 518	44 250
Кредити та аванси клієнтам	10	8 773 519	9 686 752
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	11	15 860	16 818
Передплата з поточного податку на прибуток		17 492	191
Нематеріальні активи	12	11 217	7 412
Приміщення та обладнання	12	613 225	614 367
Інші фінансові та нефінансові активи	13	32 843	58 605
ВСЬОГО АКТИВІВ		11 437 763	11 774 449
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед Національним банком України	14	456 000	350 000
Заборгованість перед іншими банками	15	594 003	1 159 535
Кошти клієнтів	16	7 480 988	7 356 151
Випущені облігації участі в кредиті	17	828 523	794 014
Власні боргові цінні папери	18	51 640	207 192
Інші позикові кошти	19	279 935	380 967
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	26	14 982	15 210
Резерви зобов'язань та відрахувань та інші зобов'язання	20	51 510	47 862
Субординований борг	21	199 603	-
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		9 957 184	10 310 931
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	22	875 273	655 446
Емісійний дохід		335 564	335 564
Резерв переоцінки приміщень		102 957	99 938
Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		1 099	1 584
Резерв переоцінки іноземної валюти		82 149	73 450
Нерозподілений прибуток		62 811	277 918
Чисті активи, що належать власникам Банку		1 459 853	1 443 900
Частка меншості		20 726	19 618
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		1 480 579	1 463 518
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		11 437 763	11 774 449

Затверджено до випуску Правлінням та підписано від його імені 27 квітня 2010 року.

В.В. Мороховський
Голова Правління

Л.В. Ковальонк
Головний бухгалтер

Група «Банк «Південний»
Консолідований звіт про сукупні доходи

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2009 рік	2008 рік
Процентні доходи	23	1 396 621	1 208 757
Процентні витрати	23	(973 046)	(722 444)
Чистий процентний дохід		423 575	486 313
Резерв на знецінення кредитів клієнтам	10	(238 465)	(316 109)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на знецінення кредитів		185 110	170 204
Доходи за виплатами та комісійними	24	243 969	196 586
Витрати за виплатами та комісійними	24	(42 115)	(32 489)
Збитки мінус прибутки від цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат		(14 515)	(13 540)
Прибутки мінус збитки від торгових операцій з іноземною валютою		28 133	80 623
Прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		15 750	139 279
Знецінення інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		(617)	(14)
Прибутки мінус збитки/(збитки мінус прибутки) від реалізації інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		305	(773)
(Збитки мінус прибутки)/прибутки мінус збитки від похідних фінансових інструментів		(2 195)	1 799
Резерв під зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	20	(4 025)	(13 785)
Інший операційний дохід		2 165	3 051
Адміністративні та інші операційні витрати	25	(398 823)	(370 926)
Прибуток від придбання додаткових акцій дочірньої компанії		-	1 086
Прибуток до оподаткування		13 142	161 101
Витрати з податку на прибуток	26	(8 349)	(39 011)
ПРИБУТОК ЗА РІК		4 793	122 090
Інші сукупні доходи:			
Інвестиції для подальшого продажу:			
- Збитки мінус прибутки, що виникли протягом року		(342)	(126)
- Рекласифікаційні коригування на прибутки мінус збитки, віднесені на прибуток чи збиток		(305)	773
Переоцінка приміщень та обладнання	12	4 025	11 885
Курсові різниці при перерахунку у валюту подання		9 734	71 922
Податок на прибуток, відображений безпосередньо у складі інших сукупних доходів	26	(844)	(3 133)
Інші сукупні доходи за рік		12 268	81 321
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		17 061	203 411
Прибуток, що належить:			
- Власникам Банку		4 720	120 820
- Частка меншості		73	1 270
Прибуток за рік		4 793	122 090
Всього сукупних доходів, що належать:			
- Власникам Банку		15 953	196 165
- Частка меншості		1 108	7 246
Всього сукупних доходів за рік		17 061	203 411

Група «Банк «Південний»
Консолідований звіт про зміни капіталу

	Прим.	Капітал, що належить власникам Банку						Всього	Частка меншості	Всього капіталу
		Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Резерв переоцінки приміщень	Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	Резерв переоцінки іноземної валюти	Нерозподілений прибуток			
<i>У тисячах українських гривень</i>										
Залишок на 1 січня 2008 р.		563 896	-	91 024	1 099	7 504	157 098	820 621	13 458	834 079
Всього сукупних доходів за 2008 рік		-	-	8 914	485	65 946	120 820	196 165	7 246	203 411
Емісія акцій	22	91 550	335 564	-	-	-	-	427 114	-	427 114
Викуплені власні акції:										
- придбання	22	836	3 095	-	-	-	-	3 931	-	3 931
- продаж	22	(836)	(3 095)	-	-	-	-	(3 931)	-	(3 931)
Придбання додаткових акцій дочірньої компанії		-	-	-	-	-	-	-	(1 086)	(1 086)
Залишок на 31 грудня 2008 р.		655 446	335 564	99 938	1 584	73 450	277 918	1 443 900	19 618	1 463 518
Всього сукупних доходів за 2009 рік		-	-	3 019	(485)	8 699	4 720	15 953	1 108	17 061
Капіталізовані дивіденди	22	219 827	-	-	-	-	(219 827)	-	-	-
Залишок на 31 грудня 2009 р.		875 273	335 564	102 957	1 099	82 149	62 811	1 459 853	20 726	1 480 579

Група «Банк «Південний»
Консолідований звіт про рух грошових коштів

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2009 рік	2008 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		1 336 954	1 180 916
Проценти сплачені		(1 032 151)	(656 254)
Виплати та комісійні отримані		242 311	194 807
Виплати та комісійні сплачені		(42 115)	(38 167)
Дохід, отриманий від операцій з іноземною валютою		28 133	80 623
Інший операційний дохід отриманий		2 295	3 429
Витрати, пов'язані з персоналом, сплачені		(190 772)	(186 565)
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені		(157 274)	(141 627)
Податок на прибуток сплачений		(26 722)	(64 083)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності до зміни в операційних активах та зобов'язаннях		160 659	373 079
Чисте збільшення обов'язкових резервів		(31 601)	(1 751)
Чисте (збільшення)/зменшення цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат		(92 715)	34 108
Чисте (збільшення)/зменшення заборгованості інших банків		(144 585)	63 491
Чисте зменшення/(збільшення) кредитів та авансів клієнтам		975 429	(1 013 628)
Чисте зменшення/(збільшення) інших фінансових та нефінансових активів		4 837	(17 908)
Чисте збільшення заборгованості перед Національним банком України		106 249	260 000
Чисте зменшення заборгованості перед іншими банками		(605 625)	(299 028)
Чисте зменшення коштів клієнтів		(26 819)	(27 984)
Чисте збільшення/(зменшення) резервів зобов'язань та відрахувань та інших зобов'язань		3 835	(2 569)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності/ (використані в операційній діяльності)		349 664	(632 190)
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Придбання інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		(330)	(3 061)
Надходження від реалізації інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		24	325
Придбання приміщень та обладнання	12	(25 303)	(91 193)
Надходження від продажу приміщень та обладнання		87	642
Придбання нематеріальних активів	12	(5 296)	(2 595)
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(30 818)	(95 882)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Надходження від інших позикових коштів	19	35 279	279 723
Повернення інших позикових коштів		(141 461)	-
Надходження від довгострокових власних боргових цінних паперів		52 441	211 891
Погашення довгострокових власних боргових цінних паперів		(206 080)	(179 713)
Надходження від субординованого боргу	21	191 535	-
Емісія простих акцій	22	-	427 114
Придбання власних акцій		-	(3 931)
Продаж викуплених власних акцій		-	3 931
Чисті грошові кошти, (використані у фінансовій діяльності)/ отримані від фінансової діяльності		(68 286)	739 015
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		40 839	240 193
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		291 399	251 136
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		1 114 454	863 318
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року		1 405 853	1 114 454

1 Вступ

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності за 2009 фінансовий рік для Банку «Південний» (далі – «Банк») і його дочірніх компаній (далі разом – «Група» або Група «Банк «Південний»»). Перелік дочірніх компаній наведений у Примітці 35.

Банк був заснований у 1993 році. Банк зареєстрований в Україні та має банківську ліцензію, видану Національним банком України (НБУ), відповідно до якої він має право здійснювати банківські операції та операції з іноземною валютою. Банк є публічним акціонерним товариством з відповідальністю акціонерів, обмеженою часткою акцій, що їм належать, і був утворений відповідно до законодавства України. Станом на 31 грудня 2009 року основними акціонерами Банку є шість українських та одна іноземна компанія і дев'ять фізичних осіб, що разом володіють більше ніж 38% та 60% акцій, відповідно (на 31 грудня 2008 року – шість українських та одна іноземна компанія і дев'ять фізичних осіб володіли, відповідно, понад 38% та 60% акцій). Станом на 31 грудня 2009 року основним акціонером Банку є громадянин України пан Родін Ю.О. (на 31 грудня 2008 року – основними акціонерами Банку були 2 громадянина України пан Родін Ю.О. та пан Беккер М.І., жоден з яких одноосібно не контролював Банк). У 2009 та 2008 роках у Банка не було фактичної контролюючої сторони.

Основна діяльність. Основним видом діяльності Групи є надання банківських послуг юридичним та фізичним особам на території України. Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (реєстраційне свідоцтво № 16 від 3 квітня 2007 р.), що діє відповідно до Закону № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20 вересня 2001 року (зі змінами). Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 150 тисяч гривень на одну особу (на 31 грудня 2008 року – 150 тисяч гривень) у випадку, якщо в банку розпочата процедура ліквідації.

Банк має 17 (у 2008 році – 17) філій в Україні.

Юридична адреса та місце здійснення діяльності. Юридична адреса та основне місце здійснення діяльності Банку:

вул. Краснова 6/1
65059, м. Одеса
Україна.

Валюта подання. Цю фінансову звітність подано в українських гривнях, якщо не зазначено інше.

2 Умови, в яких працює Група

В Україні спостерігаються деякі явища, характерні для ринкової економіки, що зароджується, зокрема, валюта, що не є вільно конвертованою за межами України, обмеження та контроль у валютній сфері, висока інфляція за 2009 рік на рівні 12,3% (у 2008 році – на рівні 22,3%) та високі процентні ставки. Фінансова ситуація у фінансовому та корпоративному секторах України суттєво погіршилася з середини 2008 року. Глобальна фінансова криза відчутно вплинула на економіку України:

- Падіння товарних цін та скорочення попиту на продукцію українського експорту на зовнішніх ринках призвело до зменшення доходів від експортних операцій і, таким чином, до скорочення попиту на внутрішньому ринку. Економіка України у 2009 році демонструвала негативну динаміку, реальний ВВП зменшився на 15,1% і обсяги промислового виробництва скоротилися на 21,9% у порівнянні з 2008 роком.
- Підвищення премій за ризик для ринку України та країн, що розвиваються, призвело до значного зростання витрат на іноземне фінансування.
- Девальвація української гривні по відношенню до основних іноземних валют призвела до посилення боргового тягаря юридичних та фізичних осіб в іноземній валюті, який значно збільшився за останні роки. Встановлений НБУ офіційний курс обміну української гривні до долара США девальвував з 4,861 гривні за 1 долар США станом на 30 вересня 2008 року до 7,985 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2009 року та 7,9259 гривні за 1 долар США станом на дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності.

2 Умови, в яких працює Група (продовження)

- Міжнародні рейтингові агенції понизили рейтинги країни у жовтні 2008 року, лютому 2009 року та листопаді 2009 року. Станом на 31 грудня 2009 року довгострокові рейтинги України за зобов'язаннями в іноземній валюті були такими: 'B-' за оцінками Fitch Ratings, 'B2' за оцінками Moody's та 'CCC+' за оцінками Standard & Poor's.
- У 2009 році значно збільшилася частка проблемних кредитів у портфелях корпоративних та роздрібних кредитів українських банків.
- 3 жовтня 2008 року НБУ запровадив тимчасову адміністрацію у ряді українських банків внаслідок проблем, пов'язаних з їхньою ліквідністю, а також розпочав процедури ліквідації в окремих українських банках.
- Волатильність світових фінансових та товарних ринків призвела, крім іншого, до значного спаду активності на українському фондовому ринку з середини 2008 року.

Керівництво не може передбачити всі тенденції, які можуть впливати на банківський сектор та інші галузі економіки, а також те, який вплив (за наявності такого) вони можуть мати на майбутній фінансовий стан Групи.

У зв'язку з поточною економічною кризою Міжнародний валютний фонд (МВФ) погодився виділити Україні стабілізаційний кредит у сумі 11 мільярдів СПЗ за умови, що країна виконає певні вимоги. Україна отримала перший транш цього кредиту в сумі 3 мільярди СПЗ у листопаді 2008 року, другий транш у сумі 1,9 мільярда СПЗ – у травні 2009 року, третій транш у сумі 2,1 мільярда СПЗ – у липні 2009 року і повинна була отримати четвертий транш у сумі 2,5 мільярда СПЗ у листопаді 2009 року. Основною умовою надання кредиту була розробка та ратифікація комплексу антикризових заходів Уряду, спрямованих на стабілізацію економіки України, в тому числі визначення дефіциту капіталу і ліквідності в банківському секторі та вживання необхідних заходів для усунення дефіциту.

Проте перша перевірка результатів економічної діяльності України за програмою «Стенд-бай» була завершена із суттєвим запізненням, і виділення другого траншу кредиту було затверджене лише після того, як Рада директорів МВФ звільнила Україну від обов'язкового дотримання певних критеріїв ефективності.

Виділення четвертого траншу кредиту у сумі 2,5 мільярда СПЗ було заплановане на листопад 2009 року після завершення третьої перевірки програми співпраці МВФ з Україною. Місія МВФ закінчила свою роботу в Києві наприкінці жовтня 2009 року, проте МВФ залишився не задоволеним ефективністю заходів, вжитих Урядом України для подолання негативних наслідків фінансової кризи. Отже, МВФ відклав надання Україні четвертого траншу кредиту.

Існуюча фінансово-економічна ситуація негативно вплинула на позичальників Групи, що, в свою чергу, вплинуло на їхню спроможність повернути отримані ними кредити. Оскільки значна частина кредитів позичальникам Групи була надана в іноземних валютах, девальвація гривні відносно цих валют суттєвим чином вплинула на спроможність позичальників обслуговувати кредити. Погіршення економічних умов, в яких працюють позичальники Групи, було відображене у переглянутих прогнозах очікуваних майбутніх грошових потоків в оцінці знецінення.

Сума резерву на знецінені кредити визначена на підставі здійснених керівництвом оцінок цих активів станом на кінець звітної періоду після належного врахування грошових потоків, які можуть виникнути у результаті звернення стягнення на предмет застави за вирахуванням витрат на отримання та продаж застави.

Нестабільна ситуація на світових фінансових ринках надзвичайно негативно вплинула на український ринок багатьох видів застави, особливо нерухомого майна, що стало причиною падіння ліквідності окремих категорій активів. У деяких випадках Група також зазнавала непередбачених затримок у відшкодуванні вартості застави. У результаті, фактична вартість реалізації застави після звернення стягнення на предмет застави у майбутньому може відрізнятись від вартості, визначеної для цілей оціночного розрахунку резервів на знецінення у кінці звітної періоду. Відповідно до МСФЗ, збитки від знецінення фінансових активів, які очікуються внаслідок майбутніх подій незалежно від того, наскільки вони є ймовірними, не визнаються до моменту настання таких подій.

2 Умови, в яких працює Група (продовження)

Починаючи з серпня 2007 року, суттєво зменшились обсяги операцій з інституційного фінансування, особливо іноземного. Ця ситуація може вплинути на спроможність Групи залучати нові позикові кошти та рефінансувати вже існуючі позикові кошти на умовах, на яких здійснювались подібні операції у попередніх періодах.

Податкове, валютне та митне законодавство в Україні дозволяє різні тлумачення та часто змінюється. До труднощів, які відчувають банки, що працюють в Україні, додаються потреба в подальшому розвитку законодавства з питань банкрутства, типових процедур реєстрації та використання застави, політична нестабільність, а також інші недоліки законодавчого та фіскального характеру. Подальший економічний розвиток України значною мірою залежить від ефективності економічних, фінансових та монетарних заходів, яких вживає Уряд, а також від змін у податковій, юридичній, регулятивній та політичній сферах.

Керівництво не може передбачити, який вплив на фінансовий стан Групи можуть мати подальше можливе погіршення ситуації з ліквідністю на фінансових ринках та зростання волатильності валютних ринків та ринків цінних паперів. Керівництво впевнене, що у ситуації, що склалася, воно вживає усіх необхідних заходів для забезпечення стабільної діяльності Групи.

Економічні умови, в яких працює дочірня компанія Банку – Регіональний інвестиційний банк (РІБ). Латвія також зазнала негативного впливу поточної глобальної фінансової та економічної кризи. Попри посилення тенденції до відновлення світової економіки, наразі неможливо достовірно передбачити, коли знову розпочнеться економічне зростання в Латвії.

У 2009 році основним ризиком для банківського сектору Латвії залишався ризик ліквідності, однак суттєво збільшилася значимість кредитного ризику. Різкий спад світової та національної економіки призвів до подальшого зменшення купівельної спроможності суб'єктів господарювання і населення, зростання безробіття та скорочення доходів. У банківському секторі спостерігалось погіршення спроможності позичальників своєчасно виконувати свої зобов'язання та зниження якості кредитних портфельів. Внаслідок погіршення якості банківських активів у банківському секторі значно збільшився обсяг резервів під безнадійну заборгованість та зросли операційні збитки. Це призвело до застосування банками більш консервативної та обачливої кредитної політики і зменшення обсягів нових кредитів, що надаються юридичним та фізичним особам, стримуючи, таким чином, відновлення економіки. Деякі найбільші банки Латвії, які історично кредитували у значних обсягах, вирішили суттєво скоротити свої кредитні портфелі, що має тривалий вплив на латвійську економіку.

Макроекономічні ризики призвели до зниження кредитного рейтингу Латвії (за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті). За оцінками міжнародних кредитних рейтингових агенцій Fitch та Standard & Poor's, кредитний рейтинг країни є нижчим за рівень, необхідний для інвестування. Зниження кредитного рейтингу призвело не лише до часткової втрати спроможності Уряду Латвії отримувати позикові кошти на ринках капіталу, але й також до суттєвих негативних наслідків для приватного сектору, посилюючи, таким чином, економічний спад та роблячи країну непривабливою для більшості інвесторів.

З 2008 року суттєво зменшились обсяги міжбанківського фінансування. Ця ситуація може вплинути на спроможність РІБ отримувати нові позикові кошти та рефінансувати вже існуючі позикові кошти на умовах, на яких здійснювались подібні операції у попередніх періодах.

Платоспроможність клієнтів РІБ може зазнати впливу скорочення їхньої ліквідності та здатності продовжувати свою комерційну діяльність протягом тривалого періоду економічного спаду. Погіршення умов, в яких працюють клієнти РІБ, може вплинути на прогнози грошових потоків та на оцінку керівництвом знецінення фінансових і нефінансових активів. Припущення керівництва щодо вартості відшкодування активів ґрунтуються на наявній інформації, однак достовірна оцінка впливу економічної кризи у повному обсязі є неможливою.

Керівництво РІБ не може передбачити, який вплив на фінансовий стан РІБ можуть мати подальше можливе погіршення ситуації з ліквідністю на фінансових ринках та зростання волатильності валютних ринків і ринків цінних паперів. Керівництво впевнене, що у ситуації, що склалася, воно вживає усіх необхідних заходів для забезпечення стабільної діяльності РІБ.

3 Основні принципи облікової політики

Основа подання інформації. Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) на основі принципу історичної вартості, з коригуваннями на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю та переоцінку приміщень, фінансових активів для подальшого продажу і фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Нижче наведено основні положення облікової політики, що використовувалися під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності. Ці принципи застосовувались послідовно відносно всіх періодів, поданих у звітності, якщо не зазначено інше (див. Примітку 5).

Консолідована фінансова звітність. Дочірні підприємства – це компанії та інші суб'єкти господарювання (в тому числі підприємства спеціального призначення), в яких Група має, безпосередньо або опосередковано, понад половину прав голосу або іншим чином може здійснювати контроль їхньої фінансової політики та операційної діяльності для отримання вигоди. Наявність та вплив потенційних прав голосу, які наразі реалізуються або можуть бути трансформовані, враховуються під час визначення можливостей Групи контролювати інше підприємство. Дочірні компанії включаються до консолідованої фінансової звітності, починаючи з дати фактичної передачі Групі контролю над їхніми операціями (дата придбання), та вилучаються з консолідованої фінансової звітності, починаючи з дати припинення контролю.

Придбання дочірніх підприємств обліковується за методом придбання. Вартість придбання визначається за справедливою вартістю придбаних активів, емітованих дольових інструментів або взятих на себе зобов'язань на дату обміну плюс витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням. Дата обміну – це дата придбання компанії, коли об'єднання підприємств відбувається в результаті однієї операції, або дата кожного придбання акцій, коли об'єднання підприємств відбувається поетапно, через декілька послідовних придбань акцій.

Перевищення вартості придбання над часткою покупця у справедливій вартості чистих активів придбаної компанії внаслідок кожної операції обміну відображається як гудвіл. Перевищення частки покупця у чистій справедливій вартості придбаних активів, зобов'язань і умовних зобов'язань, що піддаються визначенню, над вартістю придбання («негативний гудвіл») визнається негайно у складі прибутку чи збитку за рік.

Придбані активи, що піддаються визначенню, а також зобов'язання і умовні зобов'язання, взяті на себе при об'єднанні підприємств, оцінюються за справедливою вартістю на дату придбання, незалежно від величини частки меншості. Якщо виникає будь-яка різниця між справедливою вартістю чистих активів на дату обміну і дату придбання, вона відображається у складі інших сукупних доходів.

Всі внутрішньо-системні операції, залишки та нереалізовані прибутки за операціями між компаніями Групи виключаються при консолідації; нереалізовані збитки також виключаються при консолідації, крім випадків, коли витрати не можуть бути відшкодовані. Банк і всі його дочірні підприємства застосовують єдину облікову політику, що відповідає обліковій політиці Групи.

Частка меншості – це частина чистого результату господарської діяльності та частка в чистих активах дочірньої компанії, що не належить Банку, безпосередньо чи опосередковано. Частка меншості складає окремий компонент капіталу Групи.

Придбання та продаж частки меншості. Група застосовує модель материнської компанії для обліку операцій з міноритарними акціонерами. Будь-яка різниця між сплаченою сумою та балансовою вартістю придбаної частки меншості відображається як гудвіл або негативний гудвіл. Група визнає різницю між отриманою від продажу сумою та балансовою вартістю реалізованої частки меншості у складі прибутку чи збитку за рік (в операційних доходах або витратах).

Фінансові інструменти – основні терміни оцінки. Фінансові інструменти відображаються за справедливою вартістю, первісною вартістю або амортизованою вартістю залежно від їх класифікації. Нижче описано ці методи оцінки.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Справедлива вартість – це сума, на яку можна обміняти актив або за допомогою якої можна врегулювати зобов'язання під час здійснення угоди на загальних умовах між добре обізнаними непов'язаними сторонами, що діють на добровільних засадах. Справедлива вартість являє собою поточну ціну пропозиції для фінансових активів та ціну попиту для фінансових зобов'язань, що котируються на активному ринку. Стосовно активів та зобов'язань із ринковими ризиками, що взаємно компенсуються, Група може використовувати середні ринкові ціни для визначення справедливої вартості позиції із ризиками, що взаємно компенсуються, та застосовувати до чистої відкритої позиції відповідну ціну попиту або ціну пропозиції. Фінансовий інструмент вважається таким, що котирується на активному ринку, якщо котирування цього фінансового інструменту є вільно та регулярно доступними на фондовій біржі чи в іншій організації та якщо ці котирування відображають фактичні та регулярні ринкові операції, що здійснюються на загальних умовах.

Для визначення справедливої вартості певних фінансових інструментів, щодо яких відсутня інформація про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методики оцінки, як модель дисконтування грошових потоків, оціночні моделі, що базуються на даних про останні угоди, здійснені між непов'язаними сторонами, або аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування. Застосування методик оцінки може вимагати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій фінансовій звітності інформація розкривається у тих випадках, коли заміна будь-якого такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни суми прибутку, доходів, загальної суми активів чи зобов'язань.

Первісна вартість – це сума сплачених грошових коштів або їх еквівалентів або справедлива вартість інших ресурсів, наданих для придбання активу на дату придбання, яка включає витрати на проведення операції. Оцінка за первісною вартістю застосовується лише до інвестицій в інструменти капіталу, які не мають ринкових котирувань і справедлива вартість яких не може бути достовірно визначена, а також похідні фінансові інструменти, які пов'язані з такими інструментами капіталу та розрахунки за якими повинні здійснюватись шляхом поставки таких інструментів капіталу, які не мають котирувань.

Витрати на проведення операції – це притаманні витрати, що безпосередньо пов'язані із придбанням, випуском або вибуттям фінансового інструмента. Притаманні витрати – це витрати, що не були б понесені, якби операція не здійснювалась. Витрати на проведення операції включають виплати та комісійні, сплачені агентам (у тому числі працівникам, які виступають у якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам; збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки та збори, що стягуються при перереєстрації права власності. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Амортизована вартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основного боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-яке зменшення вартості щодо понесених збитків від знецінення. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей звіту про фінансовий стан.

Метод ефективної процентної ставки – це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної процентної ставки) від балансової вартості інструмента. Ефективна процентна ставка – це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх кредитних збитків) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового інструмента. Ефективна процентна ставка використовується для дисконтування грошових потоків по інструментах із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для даного інструмента, або інших змінних факторів, які не змінюються залежно від ринкових ставок. Такі премії або дисконти амортизуються протягом всього очікуваного терміну дії інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Початкове визнання фінансових інструментів. Похідні фінансові інструменти та інші фінансові інструменти за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, спочатку визнаються за справедливою вартістю. Всі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс витрати, понесені на здійснення операції. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при початковому визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише у тому випадку, якщо існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, підтвердженням якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або методики оцінки, які у якості базових даних використовують лише дані з відкритих ринків.

Усі операції із придбання або продажу фінансових активів, що передбачають поставку протягом періоду, визначеного законодавством або традиціями ринку (угоди «звичайної» купівлі-продажу), визнаються на дату здійснення угоди, тобто на дату, коли Група зобов'язується здійснити поставку фінансового активу. Усі інші операції з придбання фінансових інструментів визнаються тоді, коли суб'єкт господарювання стає стороною договору про придбання фінансового інструменту.

Для визначення справедливої вартості валютних свопів, які не торгуються на активному ринку, Група використовує модель дисконтування грошових потоків. Різниці можуть виникати між справедливою вартістю при початковому визнанні, якою вважається ціна угоди, та сумою, визначеною при початковому визнанні із застосуванням методик оцінки. Будь-які такі різниці амортизуються рівномірно протягом строку дії договорів валютного свопу.

Припинення визнання фінансових активів. Група списує фінансові активи з балансу, коли (а) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (б) Група передала права на отримання грошових потоків від фінансових активів або уклала угоду про передачу, і при цьому (i) також передала в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (ii) Група не передала та не залишила в основному всі ризики та вигоди володіння, але припинила здійснювати контроль. Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення обмежень на перепродаж.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати в готівку за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Всі короткострокові розміщення коштів на міжбанківському ринку, за винятком депозитів «овернайт», включено до заборгованості інших банків. Суми, що стосуються коштів, використання яких обмежено, виключаються з грошових коштів та їх еквівалентів. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю.

Обов'язкові резерви в НБУ. Залишки грошових коштів обов'язкового резерву в НБУ обліковуються за амортизованою вартістю і являють собою обов'язкові резервні депозити, що не можуть використовуватися для фінансування повсякденних операцій Групи і, відповідно, не вважаються компонентом грошових коштів та їх еквівалентів для цілей складання консолідованого звіту про рух грошових коштів.

Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, – це фінансові активи, що при початковому визнанні були безвідклично віднесені до цієї категорії. Керівництво відносить цінні папери до цієї категорії лише у тому випадку, якщо (а) така класифікація призводить до усунення або суттєвого зменшення невідповідності в обліку, що виникає в результаті оцінки активів чи зобов'язань або визнання прибутків та збитків, пов'язаних з цими активами та зобов'язаннями, із використанням різних методик оцінки; або (б) Група управляє групою фінансових активів, фінансових зобов'язань або обома групами і оцінює результати операцій з фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями на основі справедливої вартості згідно з задокументованою стратегією управління ризиками або інвестиційною стратегією, і інформація, підготовлена на основі справедливої вартості, регулярно подається Правлінню Групи та аналізується ним.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, обліковуються за справедливою вартістю. Проценти, зароблені за цінними паперами за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, розраховуються з використанням методу ефективної процентної ставки і показуються у складі прибутку чи збитку за рік як процентний дохід. Дивіденди включаються до дивідендного доходу у складі іншого операційного доходу в момент встановлення права Групи на одержання виплати дивідендів і якщо існує ймовірність отримання дивідендів. Усі інші елементи змін справедливої вартості та прибуток або збиток від припинення визнання обліковуються у складі прибутку чи збитку за рік як прибуток за вирахуванням збитків від цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, за період, в якому він виникає.

Заборгованість інших банків. Заборгованість інших банків обліковується тоді, коли Група надає банкам-контрагентам грошові кошти, які підлягають погашенню на встановлену чи визначену дату; при цьому Група не має наміру здійснювати торгові операції з дебіторською заборгованістю, що виникає. Ця дебіторська заборгованість не пов'язана з похідними фінансовими інструментами та не має ринкових котирувань. Заборгованість інших банків обліковується за амортизованою вартістю.

Кредити та аванси клієнтам. Кредити та аванси клієнтам обліковуються, коли Група перераховує грошові кошти з метою придбання або створення дебіторської заборгованості клієнта, яка не пов'язана з похідними фінансовими інструментами, не котирується на відкритому ринку та має бути погашена на встановлену чи визначену дату; при цьому Група не має наміру здійснювати торгові операції з цією дебіторською заборгованістю. Кредити та аванси клієнтам обліковуються за амортизованою вартістю.

Знецінення фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю. Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку чи збитку за рік по мірі їх виникнення у результаті однієї або декількох подій («збиткових подій»), що відбулись після початкового визнання фінансового активу і чинять вплив на суму або строки оціночних грошових потоків, які пов'язані з фінансовим активом або групою фінансових активів, якщо ці збитки можна достовірно оцінити. Якщо Група визначає відсутність об'єктивних ознак знецінення для окремо оціненого фінансового активу (незалежно від його суттєвості), вона відносить цей актив до групи фінансових активів, що мають схожі характеристики кредитного ризику, та здійснює їх колективну оцінку на предмет знецінення. Основними факторами, які враховує Група при визначенні знецінення фінансового активу, є його прострочений статус та можливість реалізації відповідної застави, за її наявності.

Нижче перелічені інші основні критерії, на підставі яких визначається наявність об'єктивних ознак збитку від знецінення:

- прострочення будь-якого чергового платежу, при цьому несвоєчасна оплата не може пояснюватись затримкою у роботі розрахункових систем;
- позичальник зазнає суттєвих фінансових труднощів, що підтверджує отримана Групою фінансова інформація позичальника;
- ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації позичальника;
- платоспроможність позичальника погіршилася внаслідок змін загальнонаціональних або місцевих економічних умов, які чинять вплив на діяльність позичальника; та
- вартість застави суттєво зменшилась у результаті погіршення ситуації на ринку.

Для цілей колективної оцінки на предмет знецінення фінансові активи об'єднуються у групи на основі схожих характеристик кредитного ризику. Ці характеристики враховуються при визначенні очікуваних майбутніх грошових потоків для групи таких активів та є індикаторами спроможності дебітора сплатити суми заборгованості відповідно до умов договору по активах, що оцінюються.

Майбутні грошові потоки в групі фінансових активів, що колективно оцінюються на предмет знецінення, розраховуються на основі передбачених договорами грошових потоків від активів та досвіду керівництва стосовно того, якою мірою ці суми стануть простроченими в результаті минулих збиткових подій і якою мірою такі прострочені суми можна буде відшкодувати. Попередній досвід коригується з урахуванням існуючих даних, що відображають вплив поточних умов, які не впливали на той період, на якому базується попередній досвід збитків, та вилучається вплив тих умов у попередньому періоді, які не існують на даний момент.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Якщо умови знеціненого фінансового активу, що обліковується за амортизованою вартістю, переглядаються або іншим чином змінюються внаслідок фінансових труднощів позичальника чи емітента, знецінення такого активу оцінюється із використанням ефективної процентної ставки, яка застосовувалася до зміни його умов.

Збитки від знецінення визнаються шляхом створення резерву у сумі, необхідній для зменшення балансової вартості активу до поточної вартості очікуваних грошових потоків (без урахування майбутніх, ще не понесених кредитних збитків), дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою для даного активу. Розрахунок поточної вартості оціночних майбутніх грошових потоків забезпеченого заставою фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути у результаті звернення стягнення на предмет застави за мінусом витрат на отримання та продаж застави, незалежно від ступеня ймовірності звернення стягнення на предмет застави.

Якщо у наступному періоді сума збитку від знецінення активу зменшується і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення (наприклад, через підвищення кредитного рейтингу дебітора), то визнаний раніше збиток від знецінення сторнується шляхом коригування рахунку резерву. Сума зменшення відображається у складі прибутку чи збитку за рік.

Активи, погашення яких неможливе, списуються за рахунок відповідного резерву збитків від знецінення після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування активу та після визначення остаточної суми збитку. Повернення раніше списаних сум кредитується на рахунок відповідного резерву збитків від знецінення у складі прибутку чи збитку за рік.

Заставне майно, що перейшло у власність Групи. Заставне майно, що перейшло у власність Групи, - це фінансові та нефінансові активи, придбані Групою у розрахунок за простроченими кредитами. Придбані активи спочатку визнаються за справедливою вартістю та включаються до складу приміщень і обладнання, інших фінансових активів або товарно-матеріальних запасів у складі інших активів, залежно від їхньої природи та намірів Групи щодо відшкодування вартості цих активів, а у подальшому переоцінюються та обліковуються відповідно до облікової політики для цих категорій активів.

Якщо перехід заставного майна у власність Групи призводить до набуття контролю над компанією, об'єднання компаній обліковується за методом придбання, при цьому справедлива вартість погашеного кредиту являє собою вартість придбання (див. облікову політику щодо консолідації). Політика обліку асоційованих компаній застосовується до акцій, які перейшли у власність Групи, якщо Група отримує можливість здійснювати суттєвий вплив, а не контроль. Вартістю асоційованої компанії є справедлива вартість кредиту, погашеного в результаті переходу у власність Групи акцій, що знаходились у заставному забезпеченні.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Група бере на себе зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, у тому числі акредитиви та фінансові гарантії. Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснити платежі у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми сторонами. Фінансовим гарантіям притаманний той самий ризик, що і кредитам. Фінансові гарантії та зобов'язання надати кредит спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку існування зобов'язання, крім зобов'язань надати кредити, якщо існує імовірність того, що Група укладе конкретну кредитну угоду і не очікує реалізувати відповідний кредит протягом короткого періоду часу після його надання. Така комісія за надання кредиту відноситься на майбутні періоди та включається до складу балансової вартості кредиту при початковому визнанні. Станом на кінець кожного звітного періоду зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, оцінюються за найбільшою з двох сум: (i) неамортизованого залишку відповідної суми при початковому визнанні, та (ii) оціночних витрат, необхідних для погашення зобов'язання станом на кінець звітного періоду.

Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу. Ця класифікація включає інвестиційні цінні папери, які Група має намір утримувати протягом невизначеного часу і які можуть бути продані для покриття потреб ліквідності або внаслідок змін процентних ставок, курсу обміну або цін акцій. Група здійснює відповідну класифікацію інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу у момент їх придбання.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу обліковуються за справедливою вартістю. Процентні доходи, зароблені по боргових цінних паперах для подальшого продажу, обчислюються за методом ефективної процентної ставки та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік. Дивіденди по інструментах капіталу для подальшого продажу відображаються у складі прибутку чи збитку за рік в момент встановлення права Групи на одержання виплат і якщо існує ймовірність отримання дивідендів. Усі інші елементи зміни справедливої вартості відображаються у складі інших сукупних доходів до моменту списання інвестиції з балансу або її знецінення; у цей момент кумулятивний прибуток або збиток виключається зі складу інших сукупних доходів та відноситься на прибуток чи збиток за рік.

Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку чи збитку за рік по мірі їх виникнення в результаті однієї або кількох подій («збиткових подій»), що відбулися після початкового визнання інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу. Значне або тривале зниження справедливої вартості дольового цінного паперу до рівня, нижчого за його первісну вартість, є свідченням того, що такий цінний папір знецінений. Накопичений збиток від знецінення, що оцінюється як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю мінус будь-який збиток від знецінення активу, раніше визнаний у складі прибутку чи збитку, вилучається з інших сукупних доходів та визнається у прибутку чи збитку за рік. Збитки від знецінення інструментів капіталу не сторнуються, і будь-які подальші доходи визнаються у складі інших сукупних доходів. Якщо в наступному періоді справедлива вартість боргового інструменту для подальшого продажу збільшується і це збільшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення у прибутку чи збитку, то збиток від знецінення сторнується через прибуток чи збиток за рік.

Угоди про продаж та подальший викуп та кредитування цінними паперами. Угоди про продаж та подальший викуп (угоди «репо»), які фактично забезпечують контрагенту доходність кредитора, вважаються операціями забезпеченого фінансування. Визнання цінних паперів, проданих відповідно до угод про продаж та подальший викуп, не припиняється. Цінні папери у звіті про фінансовий стан не рекласифікуються, крім випадків, коли їх одержувач має договірне або традиційне право продати або передати ці цінні папери в заставу. В останньому випадку вони переводяться до категорії дебіторської заборгованості за операціями викупу. Відповідні зобов'язання показуються в складі заборгованості перед іншими банками або інших позикових коштів.

Цінні папери, придбані відповідно до угод про подальший продаж («зворотні репо»), які фактично забезпечують Групі доходність кредитора, показано в залежності від конкретного випадку у складі заборгованості інших банків або кредитів та авансів клієнтам. Різниця між цінами продажу та подальшого викупу відображається як процентні доходи і нараховується протягом строку дії угоди «репо» із застосуванням методу ефективної процентної ставки.

Приміщення та обладнання. Приміщення обліковані за переоціненою вартістю, а обладнання обліковане за первісною вартістю, трансформованою до еквівалента купівельної спроможності української гривні станом на 31 грудня 2000 року для активів, придбаних до 1 січня 2001 року, за вирахуванням накопиченої амортизації та резерву на знецінення, якщо потрібно.

Вартість приміщень переоцінюється з достатньою регулярністю, щоб забезпечити відсутність суттєвої різниці між їхньою балансовою вартістю та сумою, визначеною на основі справедливої вартості, станом на кінець звітного періоду. Збільшення балансової вартості внаслідок переоцінки показується за кредитом в інших сукупних доходах та призводить до збільшення суми переоцінки у складі капіталу. Зменшення балансової вартості активу, яке компенсує попереднє збільшення балансової вартості того самого активу, включається до інших сукупних доходів та призводить до зменшення суми переоцінки, раніше визнаної у складі капіталу. Всі інші випадки зменшення балансової вартості відображаються у складі прибутку чи збитку за рік. Резерв переоцінки приміщень та обладнання, показаний у складі капіталу, відноситься безпосередньо на нерозподілений прибуток у тому випадку, коли сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується.

Керівництво скоригувало балансову вартість землі та приміщень, оцінену на підставі оціночної моделі станом на кінець звітного періоду із використанням наявних ринкових даних, і переконане у наявності достатніх ринкових даних для визначення справедливої вартості, щоб підтвердити скориговану справедливу вартість.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Витрати на ремонт та технічне обслуговування визнаються витратами по мірі їх виникнення. Витрати на заміну значних компонентів основних засобів капіталізуються із наступним списанням заміненого компоненту.

Станом на кінець кожного звітного періоду керівництво оцінює наявність ознак знецінення обладнання. Якщо такі ознаки існують, керівництво розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість зменшується до вартості відшкодування, а збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку за рік. Збиток від знецінення, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мала місце зміна в оцінках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибутки та збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння суми надходжень із балансовою вартістю та визнаються у складі прибутку чи збитку за рік (в інших операційних доходах або витратах).

Амортизація. Амортизація на землю та незавершене будівництво не нараховується. Амортизація інших компонентів приміщень та обладнання розраховується лінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної або переоціненої вартості до ліквідаційної вартості протягом строку їх експлуатації за наступними нормами:

	<u>Строки експлуатації (у роках)</u>
Приміщення	50
Меблі та офісне обладнання	5
Транспортні засоби	5
Комп'ютери	4
Інше	1-7
Вдосконалення орендованого майна	протягом строку оренди

Ліквідаційна вартість активу – це оціночна сума, яку Група отримала би у теперішній момент від продажу цього активу, за мінусом оціночних витрат на продаж, якби стан та строк експлуатації даного активу відповідав строку експлуатації та стану, які цей актив матиме наприкінці строку корисного використання. Ліквідаційна вартість активів та строки їх корисного використання переглядаються та, за необхідності, коригуються станом на кінець кожного звітного періоду.

Нематеріальні активи. Нематеріальні активи Групи мають кінцевий термін використання та включають переважно капіталізоване програмне забезпечення.

Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються на основі витрат, понесених на придбання та введення в експлуатацію програмного забезпечення. Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані, контролюються Групою і, ймовірно, принесуть додаткові економічні вигоди, що перевищують витрати, обліковуються у складі нематеріальних активів. Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Усі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням (наприклад, його обслуговуванням), відносяться на видатки по мірі їх здійснення. Амортизація на капіталізоване програмне забезпечення нараховується лінійним методом протягом очікуваного строку його використання, який становить 2-10 років.

Оперативна оренда. У випадках, коли Група виступає орендарем в рамках оренди, за якою всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, не передаються орендодавцем Групі, загальна сума орендних платежів включається до складу прибутку чи збитку за рік (орендні витрати) рівними частинами протягом строку оренди.

Оренда, вбудована в інші договори, відокремлюється, якщо (а) виконання договору пов'язане з використанням конкретного активу або активів та (б) договір передбачає передачу права на використання активу.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Заборгованість перед іншими банками. Заборгованість перед іншими банками обліковується з моменту надання Групі грошових коштів або інших активів банками-контрагентами. Непохідні фінансові зобов'язання обліковуються за амортизованою вартістю.

Кошти клієнтів. Кошти клієнтів включають непохідні фінансові зобов'язання перед фізичними особами, державними або корпоративними клієнтами та обліковуються за амортизованою вартістю.

Випущені облігації участі в кредиті. Випущені облігації участі в кредиті включають боргові зобов'язання, випущені Групою. Випущені облігації участі в кредиті обліковуються за амортизованою вартістю. Коли Група викупує випущені облігації участі в кредиті, вони вилучаються з консолідованого звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та сплаченою сумою відноситься на прибуток від врегулювання заборгованості.

Власні боргові цінні папери. Власні боргові цінні папери включають облігації та депозитні сертифікати, випущені Групою. Власні боргові цінні папери обліковуються за амортизованою вартістю. Коли Група викупує власні випущені боргові цінні папери, вони виключаються з консолідованого звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та виплаченою сумою включається до складу прибутку від врегулювання заборгованості.

Інші позикові кошти. Інші позикові кошти включають позикові кошти, отримані від банківських та небанківських фінансових організацій. Інші позикові кошти обліковуються за амортизованою вартістю.

Субординований борг. Субординований борг являє собою довгострокові угоди про надання позикових коштів, які у випадку невиконання Банком своїх зобов'язань є вторинними по відношенню до основних боргових зобов'язань Банку. Субординований борг обліковується за амортизованою вартістю.

Похідні фінансові інструменти. Похідні фінансові інструменти, що включають валютообмінні контракти, обліковуються за справедливою вартістю.

Всі похідні фінансові інструменти показуються як активи, коли їхня справедлива вартість позитивна, і як зобов'язання, коли їхня справедлива вартість негативна. Зміни справедливої вартості похідних інструментів відносяться на прибуток чи збиток за рік (прибутки мінус збитки від похідних фінансових інструментів). Група не застосовує облік хеджування.

Податки на прибуток. У цій консолідованій фінансовій звітності оподаткування показано відповідно до вимог законодавства із використанням податкових ставок та законодавчих норм, які діяли або фактично були введені в дію станом на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік, якщо тільки вони не мають бути відображені в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподаткованого прибутку чи збитків за поточний та попередні періоди. Оподатковуваний прибуток або збиток базується на оціночних показниках, якщо фінансова звітність ухвалюється до моменту подання відповідних податкових декларацій. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі адміністративних та інших операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній і яка не впливає на фінансовий результат або оподатковуваний прибуток. Відстрочені податкові зобов'язання не обліковуються для тимчасових різниць при початковому визнанні гудвілу і, згодом, для гудвіла, що не вираховується для цілей оподаткування.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Активи та зобов'язання з відстроченого оподаткування визначаються із використанням ставок оподаткування, які введені в дію або практично були введені в дію станом на кінець звітного періоду і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки. Відстрочені податкові активи та зобов'язання згортаються лише по окремих компаніях Групи. Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише тією мірою, в якій існує імовірність отримання оподаткованого прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Відстрочений податок на прибуток розраховується на основі нерозподіленого прибутку дочірніх компаній, отриманого після придбання, та суми інших змін резервів дочірніх компаній після придбання, за винятком випадків, коли Група контролює дивідендну політику дочірньої компанії і існує вірогідність того, що тимчасові різниці не будуть зараховані у передбачуваному майбутньому через дивіденди або іншим чином.

Невизначені податкові позиції. Керівництво оцінює невизначені податкові позиції Групи станом на кінець кожного звітного періоду. Зобов'язання, що відображаються щодо податку на прибуток, визначаються керівництвом як позиції із невисокою імовірністю того, що їх вдасться відстояти у випадку виникнення претензій з боку податкових органів. Така оцінка виконується виходячи з тлумачення Групою податкового законодавства, яке є чинним або фактично набуло чинності на кінець звітного періоду, та будь-якого відомого рішення судових або інших органів з подібних питань. Зобов'язання зі штрафів, процентів та податків, крім тих, що пов'язані з оподаткуванням прибутку, визнаються на підставі розрахованих керівництвом витрат, необхідних для врегулювання зобов'язання станом на кінець звітного періоду.

Резерви зобов'язань та відрахувань. Резерви зобов'язань та відрахувань – це зобов'язання нефінансового характеру із невизначеним строком або сумою. Резерви відображаються у фінансовій звітності, коли Група має теперішнє юридичне або конструктивне зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує імовірність того, що для погашення такого зобов'язання потрібне буде відволікання ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем точності.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою вартістю.

Акціонерний капітал. Прості акції показані у складі капіталу. Витрати, безпосередньо пов'язані з емісією нових акцій, показуються у складі капіталу як зменшення суми надходжень за вирахуванням податків. Перевищення справедливої вартості внесених у капітал сум над номінальною вартістю випущених акцій обліковується у складі капіталу як емісійний дохід.

Викуплені власні акції. Якщо Банк або його дочірні компанії викуповують інструменти капіталу Банку, вартість придбання цих інструментів капіталу, включаючи будь-які безпосередньо пов'язані з ними притаманні зовнішні витрати за мінусом податку на прибуток, вираховується із суми капіталу, що належить власникам Банку, до моменту їх повторної емісії, анулювання або реалізації. У випадку подальшої реалізації або повторної емісії акцій будь-яка сума, отримана за них, показується у складі капіталу.

Дивіденди. Дивіденди показуються у складі капіталу в періоді, в якому вони були оголошені. Будь-які дивіденди, оголошені після закінчення звітного періоду, але до ухвалення фінансової звітності до випуску, описуються у Примітці «Події після закінчення звітного періоду». Розподіл прибутку та його використання іншим чином відбувається на основі бухгалтерської звітності Банку, складеної за українськими правилами. В українському законодавстві основою розподілу визначено нерозподілений прибуток.

Визнання доходів та витрат. Процентні доходи та витрати за всіма борговими інструментами обліковуються відповідно до методу нарахування із використанням методу ефективної процентної ставки. Цей метод включає до складу процентних доходів та витрат і розподіляє протягом всього періоду дії усі комісії, які виплачують або отримують сторони договору і які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, витрати за угодою, а також усі інші премії та дисконти.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Комісійні, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, включають комісійні, отримані або сплачені у зв'язку із формуванням або придбанням фінансового активу чи випуском фінансового зобов'язання (наприклад, комісійні за оцінку кредитоспроможності, оцінку чи облік гарантій або застави, врегулювання умов надання інструменту та обробку документів за угодою). Комісійні за зобов'язання із надання кредиту за ринковими процентними ставками, отримані Групою, є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, якщо існує імовірність того, що Група укладе конкретний кредитний договір та не плануватиме реалізації кредиту протягом короткого періоду часу після його надання. Група не відносить зобов'язання із надання кредитів до фінансових зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат.

Якщо виникають сумніви щодо можливості погашення кредитів або інших боргових інструментів, їх вартість зменшується до поточної вартості очікуваних грошових потоків, після чого процентний дохід обліковується на основі ефективної процентної ставки по даному інструменту, що використовувалась для оцінки збитку від знецінення.

Всі інші виплати, комісійні та інші доходи і витрати, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги у загальному обсязі послуг, які мають бути надані. Комісія за синдикувані кредити відображається як дохід, коли операцію синдикування завершено і Група не залишає собі частину кредитного пакету, або коли Група залишає собі частину кредитного пакету за такою ж ефективною процентною ставкою, що й інші учасники операції.

Виплати та комісійні в результаті переговорів або участі в переговорах про проведення операції для третьої сторони (наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів чи придбання або продаж компанії), які Група отримує після завершення відповідної операції, відображаються після завершення зазначеної операції. Виплати за управління активами та інші консультаційні послуги з управління визнаються на основі відповідних угод про надання послуг, як правило, пропорційно витраченому часу. Виплати за управління активами, що стосуються інвестиційних фондів, визнаються пропорційно протягом періоду надання послуг. Той же принцип застосовується до послуг з управління коштами, фінансового планування та зберігання цінностей, які надаються протягом тривалого періоду часу.

Перерахунок іноземної валюти. Функціональною валютою всіх підприємств Групи, що консолідуються, є валюта первинного економічного середовища, в якому працює підприємство: латвійський лат для Регіонального інвестиційного банку (Латвія) та українська гривня для Південний Есет Менеджмент (Україна). Функціональною валютою Банку і валютою подання Групи є національна валюта України – українська гривня.

Монетарні активи і зобов'язання перераховуються у функціональну валюту кожної компанії за офіційним обмінним курсом НБУ станом на кінець відповідного звітного періоду. Доходи і збитки від курсових різниць, що виникають у результаті розрахунків по операціях і перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту кожного підприємства за обмінними курсами НБУ на кінець року, відображаються у складі прибутку чи збитку за рік (як прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти).

Результати і фінансовий стан кожного підприємства Групи перераховуються у валюту подання наступним чином:

- (i) активи і зобов'язання кожного поданого звіту про фінансовий стан подаються перерахованими за обмінним курсом станом на кінець дня на кінець кожного звітного періоду;
- (ii) доходи та витрати перераховані за середнім курсом обміну (крім випадків, коли такий середній курс не є приблизно рівним кумулятивному ефекту курсів обміну на дати відповідних операцій, в цих випадках доходи і витрати перераховуються на дату операції);
- (iii) компоненти капіталу перераховані за історичним курсом обміну; та
- (iv) усі курсові різниці, що виникли, визнаються у складі інших сукупних доходів.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Станом на 31 грудня 2009 року основні курси обміну, що застосовувались для перерахунку сум в іноземній валюті, були такими:

	31 грудня 2009 р., гривень	31 грудня 2008 р., гривень
1 долар США	7,985000	7,70000
1 євро	11,448893	10,85546
1 латвійський лат	16,141115	15,334737
1 російський рубль	0,264020	0,26208

Активи у довірчому управлінні. Активи, які Група утримує від свого імені, але за рахунок третіх сторін, не відображаються у консолідованому звіті про фінансовий стан. Комісійні, отримані від операцій довірчого управління, відображені у складі доходу від виплат і комісійних.

Взаємозалік. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до консолідованого звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми, може здійснюватися лише у випадку існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив та розрахуватися за зобов'язанням.

Витрати на персонал та відповідні відрахування. Витрати на заробітну плату, внески до державного пенсійного фонду України і фондів соціального страхування, оплачувані річні відпустки та лікарняні, премії, а також негрошові винагороди нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавались працівниками Групи. У Групи відсутнє юридичне або конструктивне зобов'язання здійснювати пенсійні або інші подібні виплати, крім платежів за планом із встановленими внесками відповідно до законодавства.

Звітність за сегментами. Формат подання інформації про операційні сегменти відповідає формату внутрішньої звітності, яка подається особі, відповідальній за прийняття операційних рішень Групи. Сегменти, чиї доходи, фінансові результати та активи перевищують 10% від загальних показників за всім сегментами, розкриваються окремо.

Зміни у форматі фінансової звітності. За потреби, порівняльні дані були скориговані для приведення їх у відповідність змінам у форматі фінансової звітності за поточний рік. Зокрема, Група змінила формат представлення інформації про процентні витрати і витрати за виплатами та комісійними (Примітки 23 та 24) за 2008 рік, як показано далі:

У тисячах українських гривень	За попередньою звітністю	Рекласифікація	Після рекласифікації
Процентні витрати			
Депозити юридичних осіб	201 633	5 678	207 311
Розміщення коштів інших банків	95 332	3 054	98 386
Процентні витрати за випущеними облігаціями участі в кредиті	59 823	(3 054)	56 769

У тисячах українських гривень	За попередньою звітністю	Рекласифікація	Після рекласифікації
Витрати за виплатами та комісійними			
Комісійні витрати за фінансовими інструментами, крім фінансових інструментів, облікованих за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат			
- Інше	16 199	(5 678)	10 521

Група здійснила цю рекласифікацію для підвищення якості інформації, розкритої у цій фінансовій звітності.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Вхідний звіт про фінансовий стан на початок самого раннього з представлених порівняльних періодів та відповідна інформація у примітках. Переглянутий МСБО 1, який вступив в силу 1 січня 2009 року, вимагає від суб'єктів господарювання подавати звіт про фінансовий стан на початок самого раннього порівняльного періоду (вхідний звіт про фінансовий стан), коли суб'єкт господарювання ретроспективно застосовує облікову політику або здійснює ретроспективну трансформацію чи рекласифікацію статей у своїй фінансовій звітності. Отже, суб'єкт господарювання, який здійснює коригування або рекласифікацію статей попереднього періоду, зазвичай подає щонайменше три звіти про фінансовий стан, по два звіти кожних інших основних звітів та відповідні примітки.

У 2009 році Група здійснила трансформації відповідно до вимог зміненого МСБО 1, які не впливають на звіт про фінансовий стан. Так, Група наразі відображає прибутки та збитки від фінансових інструментів для подальшого продажу у звіті про сукупні доходи, а не у звіті про зміни капіталу. МСБО 1 рекомендує подавати вхідний звіт про фінансовий стан, навіть якщо трансформації мають вплив лише на інші основні звіти. За цих обставин керівництво Групи проаналізувало, чи відсутність вхідного звіту про фінансовий стан на 1 січня 2008 року свідчитиме про суттєву неповноту інформації. На думку керівництва, неподання вхідного звіту про фінансовий стан у випадку, якщо трансформація або рекласифікація не впливають на звіт про фінансовий стан (і якщо цей факт розкритий), не має суттєвого впливу. Керівництво Групи дійшло висновку, що суттєвість неповноти інформації оцінюється з точки зору її впливу на економічні рішення користувачів консолідованої фінансової звітності.

Подання кожної статті інших сукупних доходів у звіті про зміни капіталу. Переглянутий МСБО 1, який вступив в силу 1 січня 2009 року, вимагає від суб'єктів господарювання подавати за кожним компонентом капіталу вивірення балансової вартості на початок та кінець періоду, окремо розкриваючи кожну її зміну. Це може включати представлення фінансового результату та кожної статті інших сукупних доходів у звіті про зміни капіталу. Керівництво проаналізувало рівень суттєвості та дійшло висновку, що Групі достатньо представити таку інформацію тільки у звіті про сукупні доходи і що повторення тієї ж інформації у звіті про зміни капіталу не є суттєвим пропущенням інформації. При формуванні цього висновку керівництво розглянуло приклади, що містяться у рекомендаціях із запровадження, які додаються до переглянутого МСБО 1.

Зміни у фінансовій звітності після її випуску. Керівництво Групи має право вносити зміни до консолідованої фінансової звітності після її випуску.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Група використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що визнаються у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року. Розрахунки та судження постійно оцінюються та базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Збитки від знецінення кредитів та авансів. Група регулярно аналізує свої кредитні портфелі для визначення знецінення. При визначенні того, чи необхідно відобразити збиток від знецінення у складі прибутку чи збитку за рік, Група використовує припущення щодо того, чи є у наявності дані, які вказують на зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від кредитного портфелю, яке можна виміряти до того, як це зменшення можна зіставити з конкретним активом у цьому портфелі. Такі ознаки можуть включати існуючі дані, що вказують на негативні зміни платоспроможності позичальників, що входять до складу групи, або національних чи місцевих економічних умов, що співвідносяться з дефолтами по активах у групі. Керівництво використовує оцінки, які базуються на попередньому досвіді збитків для активів із характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками знецінення, схожими з даним портфелем, при визначенні майбутніх грошових потоків. Методологія та припущення, що використовуються для оцінки як строків, так і сум майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються для зменшення будь-якої різниці між оцінкою збитків та фактичним досвідом збитків.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Збільшення або зменшення фактичних збитків на 10% у порівнянні з оціночною сумою збитків призвело б до збільшення або зменшення збитків від знецінення кредитів на 21 993 тисячі гривень (у 2008 році – на 23 230 тисяч гривень), відповідно. Збитки від знецінення окремих значних кредитів визначені на підставі оцінки дисконтованих майбутніх грошових потоків від окремих кредитів з урахуванням їх погашення та реалізації будь-яких активів, наданих у заставу як забезпечення кредитів. Збільшення або зменшення на 10% фактичних збитків у порівнянні з розрахунковими майбутніми дисконтованими грошовими потоками від окремих значних кредитів внаслідок можливих відмінностей у сумах та строках грошових потоків призвело б до збільшення або зменшення збитків від знецінення кредитів на 49 070 тисяч гривень (у 2008 році – на 26 078 тисяч гривень), відповідно.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України припускає можливість різних тлумачень. Див. Примітку 30.

Початкове визнання операцій з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Група здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСБО 39 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних видів операцій з непов'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки. Умови операцій з пов'язаними сторонами описані у Примітці 34.

Оцінка приміщень, які займає та використовує сама Група. Як описано у Примітці 3, приміщення, що належать Групі, проходять регулярну переоцінку. Переоцінка проводиться на основі результатів оцінки, яку виконує незалежна фірма-оцінювач. Основою оцінки є метод порівняння продажів. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу порівняння продажів. Зміни у припущеннях щодо цих факторів можуть вплинути на справедливую вартість приміщень, яка відображається у звітності. Оцінка базувалась на порівнянні продажів аналогічних об'єктів, ціна за один квадратний метр яких коливалась від 5 101 гривні до 34 541 гривні (у 2008 році – від 4 912 гривень до 33 934 гривні), залежно від місця розташування приміщень. Якби ціна за квадратний метр відрізнялась на +/-5%, справедлива вартість приміщень була б на 24 476 тисяч гривень більше або на 24 476 тисяч гривень менше (у 2008 році – на 24 195 тисяч гривень більше або на 24 195 тисяч гривень менше).

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень

Окремі нові стандарти та тлумачення набули чинності та стали обов'язковими до застосування Групою з 1 січня 2009 року:

МСФЗ 8 «Операційні сегменти». МСФЗ 8 застосовується до підприємств, з борговими або дольовими інструментами яких здійснюються торгові операції на відкритому ринку, а також до підприємств, які подають або планують подати фінансову звітність регулюючим органам у зв'язку з розміщенням інструментів будь-якого класу на відкритому ринку. МСФЗ 8 вимагає від підприємств надавати фінансову та описову інформацію про сегменти, в яких воно здійснює свою діяльність, та подавати сегментну інформацію у тому ж форматі, який використовується для внутрішнього звітування. Вплив запровадження МСФЗ 8 описаний у Примітці 27.

МСБО 23 «Витрати на позикові кошти» (переглянутий у березні 2007 року). Основною зміною МСБО 23 було виключення можливості негайно визнавати у складі витрат витрати на позикові кошти, пов'язані з активами, що потребують тривалого періоду часу для підготовки цих активів до використання або продажу. Витрати на позикові кошти, що безпосередньо пов'язані з придбанням, будівництвом або виробництвом активу, який обов'язково потребує тривалого періоду часу для його підготовки до запланованого використання або продажу (кваліфікаційний актив), є частиною вартості такого активу, якщо капіталізація починається з 1 січня 2009 року або після цієї дати. Інші витрати на позикові кошти визнаються у складі витрат із використанням методу ефективної процентної ставки. Ця зміна не мала суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень (продовження)

МСБО 1 «Подання фінансової звітності» (переглянутий у вересні 2007 року). Основна зміна МСБО 1 – це заміна звіту про фінансові результати звітом про сукупні доходи, в якому повинні також відображатися всі зміни капіталу, які не пов'язані з операціями з акціонерами, такі як переоцінка фінансових активів для подальшого продажу. Як альтернативний варіант, підприємствам дозволяється подавати два звіти: окремий звіт про фінансові результати та звіт про сукупні доходи. Група вирішила подати один звіт про сукупні доходи. Крім того, переглянутий МСБО 1 вводить вимогу подавати звіт про фінансовий стан (баланс) на початок самого раннього порівняльного періоду у кожному випадку, коли підприємство трансформує порівняльні показники в результаті рекласифікації, змін в обліковій політиці або виправлення помилок. Переглянутий МСБО 1 мав вплив на подання консолідованої фінансової звітності Групи, проте не мав впливу на визнання та оцінку конкретних операцій та залишків за цими операціями.

Вдосконалення Міжнародних стандартів фінансової звітності (опубліковані у травні 2008 року). У 2008 році Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку прийняла рішення про реалізацію річного проекту з вдосконалення МСФЗ як методу, що дозволяє вносити необхідні, але не термінові зміни до існуючих Міжнародних стандартів фінансової звітності. Ці зміни являють собою поєднання змін по суті, роз'яснень та виправлень термінології різних стандартів. Зміни по суті стосуються наступного: класифікація статей, що утримуються для продажу, відповідно до МСФЗ 5 у випадку втрати контролю над дочірньою компанією; можливість віднесення фінансових інструментів, що утримуються для торгівлі, до категорії довгострокових відповідно до МСБО 1; облік продажу активів за МСБО 16, які раніше утримувались для отримання орендного доходу, та класифікація відповідних грошових потоків за МСБО 7 як грошових потоків від операційної діяльності; роз'яснення, що стосується визначення скорочення пенсійного плану за МСБО 19; облік урядових кредитів, виданих за нижчими за ринкові процентними ставками, відповідно до МСБО 20; приведення визначення витрат по позикових коштах у МСБО 23 у відповідність методу ефективної процентної ставки; роз'яснення обліку дочірніх компаній, які утримуються для продажу, відповідно до МСБО 27 та МСФЗ 5; зменшення обсягу вимог щодо розкриття інформації про асоційовані компанії та спільні підприємства відповідно до МСБО 28 та МСБО 31; збільшення обсягу інформації, яку необхідно розкривати відповідно до вимог МСБО 36; роз'яснення обліку витрат на рекламу відповідно до МСБО 38; зміна визначення категорії фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю з віднесенням її змін на фінансовий результат, для приведення його у відповідність принципам обліку хеджування за МСБО 39; визначення облікового підходу до інвестиційної нерухомості, що знаходиться на етапі будівництва, відповідно до МСБО 40; та скорочення обмежень щодо способу визначення справедливої вартості біологічних активів відповідно до МСБО 41. Інші зміни, внесені до МСБО 8, 10, 18, 20, 29, 34, 40, 41 та МСФЗ 7, - це виключно зміни термінології або редакторські зміни, які, на думку РМСБО, взагалі не матимуть впливу на бухгалтерський облік або матимуть мінімальний вплив. Ці зміни не мали суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Фінансові інструменти з правом погашення та зобов'язання, що виникають при ліквідації — **Зміна МСБО 32 та МСБО 1.** Ця зміна вимагає відносити до категорії капіталу окремі фінансові інструменти, що відповідають визначенню фінансового зобов'язання. Ця зміна не мала суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Умови надання та анулювання прав на акції — **Зміна МСФЗ 2 «Виплати на основі акцій».** Ця зміна роз'яснює, що при наданні прав на акції або опціонів на акції слід враховувати лише надані співробітником компанії послуги та результат таких послуг. Інші особливості виплати на основі акцій не є умовами надання зазначених прав. Ця зміна також пояснює, що для всіх випадків анулювання прав, незалежно від того, чи були вони анульовані самою компанією або іншими сторонами, необхідно застосовувати єдиний метод обліку. Ця зміна не мала впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Тлумачення IFRIC 13 «Програми заохочення клієнтів». Тлумачення IFRIC 13 роз'яснює ситуації, коли суб'єкт господарської діяльності при продажі товарів або наданні послуг використовує програми заохочення клієнтів (наприклад, зароблені бали або безкоштовно надані товари). Така схема є багатокомпонентною, і сума, що підлягає оплаті клієнтом, розподіляється між цими компонентами на основі справедливої вартості. Ця зміна не мала впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Тлумачення IFRIC 15 «Договори на будівництво об'єктів нерухомості». Тлумачення IFRIC 15 застосовується до обліку доходів та відповідних витрат суб'єктами господарської діяльності, які ведуть будівництво об'єктів нерухомості самостійно або із залученням підрядників, та містить критерії, які дозволяють визначити, в яких випадках договори на будівництво об'єктів нерухомості відповідають сфері застосування МСБО 11 та МСБО 18. Крім того, в ньому описані критерії, які дозволяють визначити, коли слід визнавати доходи за такими операціями. Ця зміна не мала суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень (продовження)

Вартість інвестиції у дочірню компанію, спільно контрольоване підприємство та асоційовану компанію – Зміна МСФЗ 1 та МСБО 27 (випущена у травні 2008 року). Ця зміна дозволяє компаніям, які вперше застосовують МСФЗ, оцінювати інвестицію у дочірню компанію, спільно контрольоване підприємство та асоційовану компанію за справедливою вартістю або за балансовою вартістю, прийнятою в якості умовної вартості, яка показана в окремій фінансовій звітності, складеній відповідно до попередніх правил бухгалтерського обліку. Крім того, ця зміна вимагає визнавати розподіл коштів за рахунок чистих активів об'єктів інвестування, які існували до придбання, у складі прибутку чи збитку за рік, а не як відшкодування вартості інвестиції. Ця зміна не мала впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Вдосконалення розкриття інформації про фінансові інструменти – зміна МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» (опублікована у березні 2009 року). Ця зміна вимагає розкривати більший обсяг інформації про оцінку справедливої вартості та ризик ліквідності. Суб'єкти господарювання зобов'язані розкривати у фінансовій звітності інформацію про аналіз фінансових інструментів із використанням трирівневої ієрархії оцінки справедливої вартості. Зміна МСФЗ 7 а) роз'яснює, що до аналізу зобов'язань за строками погашення включаються договори про надані фінансові гарантії за максимальною сумою гарантії у найбільш ранньому періоді, в якому може надійти вимога про оплату гарантії; б) вимагає розкривати у фінансовій звітності інформацію про строки, що залишилися до погашення похідних фінансових інструментів відповідно до договору, якщо інформація про строки погашення відповідно до договору є необхідною для розуміння строків грошових потоків. Крім того, суб'єкти господарювання будуть зобов'язані розкривати інформацію про аналіз за строками фінансових активів, які вони утримують для управління ризиком ліквідності, якщо така інформація є необхідною для надання змоги користувачам фінансової звітності оцінити характер та ступінь ризику ліквідності. Ця консолідована фінансова звітність містить вдосконалене розкриття інформації.

Вбудовані похідні інструменти – зміни тлумачення IFRIC 9 та МСБО 39 (опубліковані у березні 2009 року). Ці зміни роз'яснюють, що при рекласифікації фінансового активу з категорії «за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат», усі вбудовані похідні інструменти повинні оцінюватися і, якщо необхідно, обліковуватися окремо. Ця зміна не мала впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Тлумачення IFRIC 16 «Інструменти хеджування чистої інвестиції у закордонну діяльність». Тлумачення IFRIC 16 роз'яснює, до яких валютних ризиків може застосовуватися облік хеджування, та вказує, що перерахунок з функціональної валюти у валюту подання не призводить до виникнення ризику, до якого може застосовуватися облік хеджування. Це тлумачення дозволяє володіти інструментом хеджування будь-якому суб'єкту господарської діяльності або декільком суб'єктам господарської діяльності, що входять до групи, крім закордонної діяльності, стосовно якої здійснюється хеджування. Крім того, це тлумачення роз'яснює порядок розрахунку прибутку або збитку від переоцінки іноземної валюти, що переноситься з інших сукупних доходів на прибутки чи збитки при вибутті закордонної діяльності, стосовно якої здійснюється хеджування. Суб'єкти господарювання, які готують фінансову звітність, перспективно застосовують МСБО 39 для припинення обліку хеджування, якщо їхні інструменти хеджування не відповідають критеріям обліку хеджування згідно з тлумаченням IFRIC 16. Тлумачення IFRIC 16 не мало впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Міжнародний стандарт фінансової звітності для підприємств малого та середнього бізнесу (опублікований у липні 2009 року) – це самостійний стандарт, спеціально розроблений з урахуванням потреб та можливостей невеликих організацій. У стандарті спрощено деякі принципи повних МСФЗ щодо визнання та оцінки активів, зобов'язань, доходів та витрат, а також спрощено та значно зменшено обсяг інформації, яку необхідно розкривати цим підприємствам. Міжнародний стандарт фінансової звітності для підприємств малого та середнього бізнесу може застосовуватися підприємствами, які публікують фінансову звітність загального призначення для зовнішніх користувачів та на які не поширюються вимоги щодо публічного надання звітності. Група не може застосовувати МСФЗ для підприємств малого та середнього бізнесу внаслідок вимог щодо публічного надання звітності про банківську діяльність.

Якщо інше не вказано вище, ці зміни та тлумачення не мали суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

6 Нові положення бухгалтерського обліку

Були опубліковані окремі нові стандарти та тлумачення, що будуть обов'язковими для застосування Групою в облікових періодах, починаючи з 1 січня 2010 року та пізніших періодах. Група не застосовувала ці стандарти та тлумачення до початку їх обов'язкового застосування.

Тлумачення IFRIC 17 «Розподіл негрошових активів власникам» (чинне для річних періодів, які починаються з 1 липня 2009 року або після цієї дати). Це тлумачення роз'яснює, коли і яким чином визнавати розподіл негрошових активів як дивідендів власникам. Суб'єкт господарювання повинен оцінювати зобов'язання з розподілу негрошових активів як дивідендів його власникам за справедливою вартістю активів, що підлягають розподілу. Прибуток або збиток від вибуття розподілених негрошових активів визнаватиметься у складі прибутку чи збитку за рік після виплати дивідендів суб'єктом господарювання. Тлумачення IFRIC 17 не стосується діяльності Групи, оскільки Група не розподіляє негрошові активи своїм власникам.

Тлумачення IFRIC 18 «Передача активів клієнтами» (чинне для річних періодів, які починаються з 1 липня 2009 року або після цієї дати). Це тлумачення роз'яснює метод обліку передачі активів клієнтами, а саме ті обставини, в яких вони відповідають визначенню активу; визнання активу та оцінку його первісної вартості при початковому визнанні; визначення окремо ідентифікованих послуг (однієї або кількох послуг, які надаються в обмін на переданий актив); визнання доходів та облік переданих клієнтами грошових коштів. На думку керівництва Групи, це тлумачення не матиме впливу на її консолідовану фінансову звітність.

Класифікація прав на придбання нових акцій – зміна МСБО 32 (опублікована 8 жовтня 2009 року; чинна для річних періодів, які починаються з 1 лютого 2010 року або після цієї дати). Ця зміна звільняє окремі права на придбання нових акцій з надходженнями в іноземній валюті від класифікації у категорію похідних фінансових інструментів. На думку керівництва Групи, ця зміна не матиме суттєвого впливу на її консолідовану фінансову звітність.

МСБО 27 «Консолідована та окрема фінансова звітність» (переглянутий у січні 2008 року; застосовується до річних періодів, які починаються з 1 липня 2009 року або після цієї дати). Відповідно до вимог переглянутого МСБО 27, загальна сума сукупних доходів суб'єкта господарювання має відноситися до власників материнської компанії та неконтролюючих учасників (раніше – «частка меншості»), навіть якщо внаслідок цього у неконтролюючих учасників виникає збиток. Існуючий стандарт у більшості випадків вимагає, щоб збитки, які перевищують частку неконтролюючих учасників у капіталі материнської компанії, відносилися до власників материнської компанії. Крім того, у переглянутому МСБО 27 вказано, що зміни у частці власності материнської компанії у дочірній компанії, які не призводять до втрати контролю, слід визнавати як операції з капіталом. У стандарті також описаний метод оцінки прибутку або збитку, що виникає в результаті втрати контролю над дочірньою компанією. Будь-яку інвестицію, що зберігається у колишній дочірній компанії, слід оцінювати за справедливою вартістю на дату втрати контролю. Наразі керівництво Групи оцінює вплив переглянутого МСБО 27 на її консолідовану фінансову звітність.

МСФЗ 3 «Об'єднання компаній» (переглянутий у січні 2008 року; застосовується до операцій з об'єднання компаній, в яких датою придбання є дата, яка відноситься до першого звітного періоду, який починається 1 липня 2009 року або після цієї дати). Переглянутий МСФЗ 3 надає суб'єктам господарської діяльності право вибору стосовно оцінки часток неконтролюючих учасників – або за методом, що описаний в існуючому МСФЗ 3 (пропорційна частка чистих активів придбаної компанії, що можуть бути визначені), або за справедливою вартістю. У зміненому МСФЗ 3 детальніше описані принципи обліку операції з об'єднання компаній за методом придбання. Крім того, була скасована вимога оцінювати за справедливою вартістю кожний актив та кожне зобов'язання на кожному етапі операції поетапного придбання, для того щоб визначити частку гудвілу. Тепер у випадку операції поетапного придбання покупець повинен переоцінювати свою частку у капіталі об'єкта придбання, якою він володів раніше, за справедливою вартістю на дату придбання та визнавати відповідний прибуток або збиток, за наявності, у складі прибутку чи збитку за рік. Витрати, пов'язані з операцією з придбання, відобразатимуться окремо від вартості придбання, відповідно, визнаватимуться у складі витрат, а не у складі гудвілу. На дату придбання покупець буде зобов'язаний визнавати зобов'язання, пов'язане з сумою умовної винагороди за компанію, яку він купує. Зміни справедливої вартості такого зобов'язання після дати придбання визнаватимуться у відповідних випадках згідно з іншими чинними МСФЗ, а не через коригування гудвілу. Сфера застосування переглянутого МСФЗ 3 поширюється тепер на об'єднання компаній за участю лише спільних підприємств та на об'єднання компаній винятково шляхом укладення договору. МСФЗ 3 не стосується діяльності Групи, оскільки Група не планує проводити операції з об'єднання компаній.

6 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Статті, що відповідають критеріям обліку хеджування — зміна МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» (застосовується ретроспективно до річних періодів, які починаються з 1 липня 2009 року або після цієї дати). Ця зміна роз'яснює особливості застосування у конкретних ситуаціях принципів визначення того, чи відповідає ризик, який є предметом хеджування, або частка грошових потоків критеріям обліку хеджування. На думку керівництва Групи, ця зміна не матиме впливу на її консолідовану фінансову звітність, оскільки Група не застосовує облік хеджування.

МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» (подальша зміна після зміни, прийнятої у грудні 2008 року, застосовується до першої фінансової звітності за МСФЗ за період, що починається з 1 липня 2009 року або після цієї дати). Зміст переглянутого МСФЗ 1 не відрізняється від змісту його попередньої версії, однак змінилася його структура, для того щоб полегшити читачам розуміння МСФЗ 1 та внесення подальших змін. Керівництво Групи дійшло висновку, що цей змінений стандарт не матиме впливу на її консолідовану фінансову звітність.

Операції з виплат на основі акцій групи, розрахунок за які здійснюється грошовими коштами – зміна МСФЗ 2 «Виплати на основі акцій» (застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2010 року або після цієї дати). Ці зміни надають чіткі засади визначення класифікації виплат на основі акцій у консолідованій та окремих фінансовій звітності. Ці зміни запроваджують у стандарт принципи обліку у тлумаченнях IFRIC 8 та IFRIC 11, які були скасовані. Крім того, ці зміни розширюють принципи обліку у тлумаченні IFRIC 11 для врахування планів, які раніше не були враховані у цьому тлумаченні. Ці зміни також роз'яснюють визначення термінів у Додатку до стандарту. Група не очікує суттєвого впливу цих змін на її консолідовану фінансову звітність.

Додаткові звільнення для суб'єктів господарювання, які запроваджують МСФЗ вперше – зміна МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» (застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2010 року або після цієї дати). Ці зміни звільняють суб'єкти господарювання, які повністю ведуть облік за первісною вартістю, від ретроспективного застосування МСФЗ для обліку нафтогазових активів, а також звільняють суб'єкти господарювання, які вже мають укладені лізингові контракти, від перегляду класифікації цих контрактів відповідно до тлумачення IFRIC 4 «Визначення наявності оренди у договорі» у випадку, якщо застосування національних стандартів бухгалтерського обліку дозволяло отримати однаковий результат. Ці зміни не матимуть впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Вдосконалення Міжнародних стандартів фінансової звітності (опубліковані у квітні 2009 року; зміни МСФЗ 2, МСБО 38, тлумачення IFRIC 9 та тлумачення IFRIC 16 застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 липня 2009 року або після цієї дати; зміни МСФЗ 5, МСФЗ 8, МСБО 1, МСБО 7, МСБО 17, МСБО 36 та МСБО 39 застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2010 року або після цієї дати). Ці вдосконалення являють собою поєднання змін по суті та роз'яснень таких стандартів та тлумачень: роз'яснення, що на внески підприємств в операції під спільним контролем та створення спільних підприємств не поширюється сфера застосування МСФЗ 2; роз'яснення вимог до розкриття інформації згідно з МСФЗ 5 та іншими стандартами стосовно необоротних активів (або ліквідаційних груп), віднесених до категорії активів, що утримуються для продажу, або припиненої діяльності; вимоги розкривати у звітності інформацію про суми загальних активів та зобов'язань для кожного звітного сегмента згідно з МСФЗ 8, лише якщо інформація про такі суми регулярно надається особам або органам, відповідальним за прийняття операційних рішень; зміна МСБО 1, що дозволяє відносити деякі зобов'язання, розрахунок за якими здійснюється власними дольовими інструментами суб'єкта господарювання, до категорії довгострокових; зміна МСБО 7, згідно з якою лише ті витрати, що призводять до виникнення активу, можуть бути віднесені до категорії інвестиційної діяльності; дозвіл відносити деякі довгострокові договори оренди землі до категорії фінансової оренди відповідно до МСБО 17 навіть без передачі права власності на землю по закінченні строку оренди; надання додаткових рекомендацій в МСБО 18 для визначення того факту, чи виступає суб'єкт господарювання принципалом чи агентом; роз'яснення в МСБО 36, що одиниця, яка генерує грошові потоки, не може бути більше операційного сегмента до об'єднання; доповнення МСБО 38, що стосується оцінки справедливої вартості нематеріальних активів, придбаних у ході операції з об'єднання компаній; зміна МСБО 39, яка (i) включає до сфери застосування цього стандарту опціонні контракти, які можуть призвести до об'єднання бізнесу, (ii) роз'яснює період рекласифікації прибутку або збитків від інструментів, які хеджують грошові потоки, з категорії капіталу до прибутку чи збитку за рік;

6 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

(iii) визначає, що можливість дострокового погашення тісно пов'язана з основним договором, якщо після використання цієї можливості позичальник компенсує кредиторі економічні збитки; зміна тлумачення IFRIC 9, яка визначає, що до сфери застосування цього тлумачення не входять похідні інструменти, вбудовані у договори, придбані в ході операцій під спільним контролем, та утворення спільних підприємств; а також вилучення з тлумачення IFRIC 16 обмеження, яке забороняє володіти інструментом хеджування закордонній діяльності, стосовно якої здійснюється хеджування. Група не очікує суттєвого впливу цих змін на її консолідовану фінансову звітність.

Зміна МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони» (опублікована у листопаді 2009 року; застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2011 року або після цієї дати). МСБО 24 був переглянутий у 2009 році, внаслідок чого (а) було спрощене визначення пов'язаної сторони, роз'яснене значення цього поняття та усунуті невідповідності з визначення пов'язаної сторони; і (б) було надане часткове звільнення від розкриття інформації для державних організацій.

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти, частина 1: класифікація та оцінка». МСФЗ 9 був опублікований у листопаді 2009 року і замінює ті розділи МСБО 39, які стосуються класифікації та оцінки фінансових активів. Основні особливості описані далі:

- Фінансові активи повинні відноситися до двох категорій оцінки: фінансові активи, які у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, та фінансові активи, які у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю. Відповідне рішення приймається при початковому визнанні фінансових інструментів. Класифікація залежить від бізнес-моделі суб'єкта господарювання, яку він використовує для управління своїми фінансовими інструментами, та від характеристик грошових потоків від інструмента відповідно до договору.
- Інструмент у подальшому оцінюється за амортизованою вартістю, тільки якщо цей інструмент є борговим інструментом і якщо (i) мета бізнес-моделі суб'єкта господарювання полягає в утриманні активу для одержання грошових потоків відповідно до договору, та (ii) грошові потоки від активу відповідно до договору – це виключно виплати основної суми боргу та процентів (тобто він має лише базові характеристики кредиту). Всі інші боргові інструменти оцінюються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат.
- Усі інструменти капіталу у подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Інструменти капіталу, які утримуються для торгівлі, оцінюватимуться за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. При початковому визнанні всіх інших інвестицій в інструменти капіталу суб'єкти господарювання можуть зробити остаточний вибір визнавати нереалізовані та реалізовані прибутки і збитки від зміни справедливої вартості у складі інших сукупних доходів, а не у складі прибутку чи збитку. Перенесення прибутків або збитків від зміни справедливої вартості на фінансовий результат припиняється. Цей вибір можна робити відносно кожної окремої категорії інструментів. Дивіденди відображаються у складі фінансового результату, якщо вони являють собою прибуток на інвестований капітал.
- Хоча запровадження МСФЗ 9 є обов'язковим з 1 січня 2013 року, дозволяється його дострокове застосування.

Група аналізує наслідки запровадження цього стандарту, його вплив на Групу та строки його запровадження в Групі.

Тлумачення IFRIC 19 «Погашення фінансових зобов'язань власними інструментами капіталу» (опубліковане у листопаді 2009 року; чинне для річних періодів, які починаються з 1 липня 2010 року або після цієї дати). Тлумачення IFRIC 19 роз'яснює принципи бухгалтерського обліку у ситуації, коли суб'єкт господарювання переглядає умови своєї заборгованості, внаслідок чого зобов'язання погашається за рахунок власних інструментів капіталу, випущених боржником своєму кредиторі. Відповідний прибуток або збиток визнається у складі прибутку або збитку на основі справедливої вартості інструментів капіталу у порівнянні з балансовою вартістю заборгованості. Керівництво Групи аналізує вплив цієї зміни на її консолідовану фінансову звітність.

6 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Передоплата мінімальної вимоги до фінансування – зміна Тлумачення IFRIC 14 (застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2011 року або після цієї дати). Ця зміна матиме обмежений вплив, оскільки вона застосовується лише до тих компаній, які зобов'язані здійснювати внески для виконання мінімальної вимоги до фінансування за пенсійним планом із встановленими виплатами. Ця зміна усуває непередбачені наслідки тлумачення IFRIC 14 стосовно передоплати за добровільним пенсійним забезпеченням, коли існує мінімальна вимога до фінансування. Ця зміна не матиме впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Обмежене звільнення щодо розкриття порівняльних даних за МСФЗ 7 для суб'єктів господарювання, які запроваджують МСФЗ вперше – зміна МСФЗ 1 (застосовується до річних періодів, які починаються з 1 липня 2010 року або після цієї дати). Суб'єктам господарювання, які вже готують звітність за МСФЗ, було надане звільнення від представлення порівняльних даних відповідно до нових вимог до розкриття інформації, що містяться у змінах МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», випущених у березні 2009 року. Ця зміна МСФЗ 1 встановлює для суб'єктів господарювання, які запроваджують МСФЗ вперше, ті самі перехідні положення, які передбачені зміною МСФЗ 7. Ці зміни не матимуть впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Якщо інше не вказано вище, не очікується суттєвого впливу цих нових стандартів та тлумачень на консолідовану фінансову звітність Групи.

7 Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Грошові кошти у касі	405 116	371 690
Залишки на рахунку в НБУ (крім обов'язкового резерву)	152 437	46 989
Обов'язковий резерв в НБУ	181 047	149 446
Залишки на рахунку в Банку Латвії	98 025	79 327
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в інших банках:		
- Україна	27 756	265 463
- Інші країни	722 519	350 985
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	1 586 900	1 263 900

На 31 грудня 2009 року обов'язковий резерв в НБУ розраховується як проста середня протягом місяця (у 2008 році – протягом місяця) і повинен утримуватися на рівні від 0 до 7 процентів (у 2008 році – від 0 до 5 процентів) від певних зобов'язань Банку. Відповідно, сума цього залишку може змінюватися з дня на день. Залишок обов'язкового резерву Банку в НБУ за грудень 2009 року становив 181 047 тисяч гривень (у 2008 році – 149 446 тисяч гривень). Для покриття обов'язкових резервів Банк може зараховувати залишок на рахунку в Національному банку України (в 2008 році – залишок на рахунку в Національному банку України).

7 Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви (продовження)

Станом на 31 грудня 2009 року Банк був зобов'язаний утримувати на окремому рахунку в НБУ суму, що становить 50% від обов'язкового резервного депозиту за попередній місяць. Процентна ставка за цим депозитом складає 30% від облікової ставки НБУ (у 2008 році – такої вимоги не було).

Станом на 31 грудня 2009 року, відповідно до положень НБУ, Банк повинен був утримувати на кореспондентському рахунку в НБУ залишок, що становив не менше, ніж 90% від обов'язкового резерву за попередній місяць (у 2008 році – не менше, ніж 90% від обов'язкового резерву за попередній місяць). До Банку не будуть застосовані санкції, якщо він не виконає ці вимоги менше, ніж 30 разів за 3-місячний строк.

Оскільки відповідні ліквідні активи не можна використовувати для фінансування повсякденної діяльності Групи, для цілей складання звіту про рух грошових коштів суму обов'язкового резерву було виключено з грошових коштів та їх еквівалентів.

Нижче наведені грошові кошти Групи та їх еквіваленти для цілей складання консолідованого звіту про рух грошових коштів:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	1 586 900	1 263 900
Мінус: обов'язкові резерви	(181 047)	(149 446)
Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей складання звіту про рух грошових коштів	1 405 853	1 114 454

Станом на 31 грудня 2009 року кредитна якість грошових коштів та їх еквівалентів і обов'язкових резервів є такою:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Грошові кошти у касі	Залишок на рахунку в НБУ, включаючи обов'язкові резерви	Залишки на рахунку в Банку Латвії	Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>					
- грошові кошти в касі	405 116	-	-	-	405 116
- Національний банк України	-	333 484	-	-	333 484
- Банк Латвії	-	-	98 025	-	98 025
- 20 найбільших українських банків	-	-	-	884	884
- інші українські банки	-	-	-	26 872	26 872
- великі банки країн ОЕСР	-	-	-	680 746	680 746
- банки країн, що не входять до ОЕСР	-	-	-	41 773	41 773
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	405 116	333 484	98 025	750 275	1 586 900

7 Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язковий резерв (продовження)

Станом на 31 грудня 2008 року кредитна якість грошових коштів та їх еквівалентів і обов'язкових резервів є такою:

	Грошові кошти у касі	Залишок на рахунку в НБУ, включаючи обов'язкові резерви	Залишки на рахунку в Банку Латвії	Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>					
<i>Не прострочені та не знецінені</i>					
- грошові кошти в касі	371 690	-	-	-	371 690
- Національний банк України	-	196 435	-	-	196 435
- Банк Латвії	-	-	79 327	-	79 327
- 20 найбільших українських банків	-	-	-	161 890	161 890
- інші українські банки	-	-	-	103 573	103 573
- великі банки країн ОЕСР	-	-	-	221 046	221 046
- банки країн, що не входять до ОЕСР	-	-	-	129 939	129 939
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	371 690	196 435	79 327	616 448	1 263 900

Аналіз грошових коштів та їх еквівалентів і обов'язкових резервів за географічним принципом, валютами та процентними ставками поданий у Примітці 28.

8 Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Боргові цінні папери компаній:		
- боргові цінні папери українських компаній	12 113	24 469
- боргові цінні папери латвійських компаній	12 795	19 053
- інші боргові цінні папери компаній з країн, що не входять до ОЕСР	4 549	6 698
Боргові цінні папери Уряду Латвії	104 194	31 147
Всього боргових цінних паперів	133 651	81 367
Акції компаній, які мають котирування	2 242	455
Акції компаній, які не мають котирувань	30 296	332
Всього цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	166 189	82 154

Група безвідклично віднесла зазначені вище цінні папери, які не входять до її торгового портфелю, у категорію цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, оскільки керівництво Групи управляє ними на основі справедливої вартості.

Облігації українських компаній торгуються на Швейцарській фондовій біржі (у 2008 році – в українській фондовій торговій системі (ПФТС)). Строк погашення цих облігацій – з липня 2010 року по серпень 2010 року (у 2008 році – з червня 2010 року по липень 2010 року), купонна ставка – 10,125%-10,25% річних (у 2008 році – 12%-18% річних) і ставка доходності до погашення – 23,6%-130,8% річних (у 2008 році – 16,5%-17,5% річних).

Боргові цінні папери Уряду Латвії та боргові цінні папери латвійських компаній зареєстровані на Ризькій фондовій біржі. Інші боргові цінні папери компаній з країн, що не входять до ОЕСР, являють собою цінні папери компаній, зареєстрованих в Росії та Казахстані. Вони торгуються на відповідних регіональних фондових біржах.

Справедлива вартість акцій компаній, які не мають котирувань, визначена із застосуванням методик оцінки. Методики оцінки передбачають використання оціночних моделей, що базуються на даних про останні ринкові угоди, здійснені між добре обізнаними непов'язаними сторонами, які діють на добровільних засадах, використання даних про поточну справедливую вартість іншого інструменту, який по суті є аналогічним інструменту, справедлива вартість якого оцінюється, та аналіз дисконтованих грошових потоків, в межах якого визначаються майбутні грошові надходження та видатки від комерційної діяльності об'єктів інвестування.

Станом на 31 грудня 2008 року до складу цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, включені боргові цінні папери Уряду Латвії, надані у заставу за угодами «репо», справедливою вартістю 12 786 тисяч гривень. Див. Примітки 15 та 30.

Станом на 31 грудня 2008 року цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, у сумі 4 839 тисяч гривень були надані у заставу як забезпечення за операціями з похідними фінансовими інструментами. Див. Примітку 30.

Цінні папери, віднесені до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, відображаються за справедливою вартістю, що також відображає зменшення їх балансової вартості, зумовлене кредитним ризиком. Оскільки цінні папери відображаються за справедливою вартістю, визначеною на підставі відкритих ринкових даних, Група не аналізує та не відстежує ознак знецінення.

8 Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат (продовження)

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, віднесених до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2009 року:

	Боргові цінні папери Уряду Латвії	Облігації компаній	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>			
<i>Не прострочені та не знецінені (за справедливою вартістю)</i>			
- Уряд Латвії	104 194	-	104 194
- великі українські компанії	-	12 113	12 113
- великі латвійські компанії	-	12 795	12 795
- великі компанії країн, що не входять до ОЕСР	-	4 549	4 549
Всього не прострочених та не знецінених боргових цінних паперів, віднесених до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	104 194	29 457	133 651

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, віднесених до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2008 року:

	Боргові цінні папери Уряду Латвії	Облігації компаній	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>			
<i>Не прострочені та не знецінені (за справедливою вартістю)</i>			
- Уряд Латвії	31 147	-	31 147
- великі українські компанії	-	24 469	24 469
- великі латвійські компанії	-	19 053	19 053
- великі компанії країн, що не входять до ОЕСР	-	6 698	6 698
Всього не прострочених та не знецінених боргових цінних паперів, віднесених до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	31 147	50 220	81 367

Боргові цінні папери є незабезпеченими.

Аналіз цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, за процентними ставками поданий у Примітці 28.

9 Заборгованість інших банків

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Короткострокові розміщення коштів в інших банках	174 150	18 851
Гарантійні депозити в інших банках	46 368	25 399
Всього заборгованості інших банків	220 518	44 250

Заборгованість інших банків є незабезпеченою. Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2009 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Короткострокові розміщення коштів в інших банках	Гарантійні депозити в інших банках	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>			
- 20 найбільших українських банків	14 379	32 152	46 531
- інші українські банки	159 771	-	159 771
- латвійські банки	-	14 216	14 216
Всього заборгованості інших банків	174 150	46 368	220 518

Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2008 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Короткострокові розміщення коштів в інших банках	Гарантійні депозити в інших банках	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>			
- 20 найбільших українських банків	11 559	12 046	23 605
- інші українські банки	6 900	-	6 900
- латвійські банки	392	13 353	13 745
Всього заборгованості інших банків	18 851	25 399	44 250

Станом на 31 грудня 2009 року Група мала залишки на рахунку в одному банку-контрагенті (у 2008 році – у трьох банках-контрагентах) у сумі 159 771 тисяча гривень (у 2008 році – із загальною сумою у кожному понад 6 900 тисяч гривень). Загальна сума цих депозитів складала 159 771 тисячу гривень (у 2008 році – 30 505 тисяч гривень), або 72% від загальної суми заборгованості інших банків (у 2008 році – 69% від загальної суми заборгованості інших банків). Цей кредит був погашений у січні 2010 року.

Станом на 31 грудня 2009 року заборгованість інших банків у сумі 14 373 тисячі гривень (у 2008 році – 11 500 тисяч гривень) була передана у заставу під забезпечення короткострокових розміщень коштів інших банків у сумі 14 373 тисячі гривень (у 2008 році – 11 550 тисяч гривень). Див. Примітки 15 та 30.

Станом на 31 грудня 2008 року до складу гарантійних депозитів в інших банках включена сума 13 353 тисячі гривень, розміщена як забезпечення по операціях з похідними фінансовими інструментами. Див. Примітку 30.

Інформацію про розрахункову справедливу вартість кожного класу заборгованості інших банків подано у Примітці 32. Аналіз заборгованості інших банків за процентними ставками поданий у Примітці 28.

10 Кредити та аванси клієнтам

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Кредити юридичним особам	8 233 345	8 715 015
Іпотечні кредити	728 345	830 446
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	509 282	620 563
Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	13 174	11 457
Кредити державним організаціям та місцевим органам влади	-	2 349
Всього кредитів та авансів клієнтам до знецінення	9 484 146	10 179 830
Мінус: резерв на знецінення кредитів	(710 627)	(493 078)
Всього кредитів та авансів клієнтам	8 773 519	9 686 752

У 2008 році у складі витрат, пов'язаних з персоналом, у прибутку чи збитку за рік був визнаний збиток від початкового визнання кредитів за ставками нижчими за ринкові у сумі 5 268 тисяч гривень.

Станом на 31 грудня 2009 року кредити та аванси клієнтам у сумі 891 035 тисяч гривень (у 2008 році – 1 113 940 тисяч гривень) фактично забезпечені депозитами клієнтів у сумі 977 525 тисяч гривень (у 2008 році – 1 194 412 тисяч гривень). Див. Примітку 16.

Станом на 31 грудня 2009 року кредити та аванси клієнтам у сумі 722 459 тисяч гривень (у 2008 році – 539 114 тисяч гривень) були надані у заставу як забезпечення кредитів, отриманих від НБУ, у сумі 456 000 тисяч гривень (у 2008 році – 350 000 тисяч гривень). Див. Примітки 14 та 30.

Крім того, станом на 31 грудня 2009 року кредити та аванси клієнтам у сумі 93 200 тисяч гривень (у 2008 році – 87 200 тисяч гривень) були надані у заставу як забезпечення короткострокових депозитів юридичних осіб у сумі 80 000 тисяч гривень (у 2008 році – 70 000 тисяч гривень). Див. Примітки 16 та 30.

Станом на 31 грудня 2009 року кредити та аванси клієнтам у сумі 362 820 тисяч гривень (у 2008 році – 417 349 тисяч гривень) були надані у заставу як забезпечення інших позикових коштів у сумі 124 459 тисяч гривень (у 2008 році – 153 456 тисяч гривень). Див. Примітки 19 та 30.

Станом на 31 грудня 2008 року кредити та аванси клієнтам у сумі 116 557 тисяч гривень були надані у заставу як забезпечення короткострокових депозитів інших банків у сумі 34 710 тисяч гривень. Див. Примітки 15 та 30.

Протягом 2009 року в сумі резерву на знецінення кредитів відбулися такі зміни:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Кредити юридичним особам	Іпотечні кредити	Кредити фізичним особам – споживчі кредити	Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	Кредити державним організаціям та місцевим органам влади	Всього
Резерв на знецінення кредитів на 1 січня 2009 р.	391 241	46 330	55 318	126	63	493 078
Резерв/(зменшення резерву) на знецінення кредитів протягом року	143 069	32 763	62 737	(41)	(63)	238 465
Суми, списані протягом року як безнадійні	(20 897)	-	(19)	-	-	(20 916)
Резерв на знецінення кредитів на 31 грудня 2009 р.	513 413	79 093	118 036	85	-	710 627

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Протягом 2008 року в сумі резерву на знецінення кредитів відбулися такі зміни:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Кредити юридичним особам	Іпотечні кредити	Кредити фізичним особам – споживчі кредити	Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	Кредити державним організаціям та місцевим органам влади	Всього
Резерв на знецінення кредитів на 1 січня 2008 р.	146 637	15 344	15 350	123	-	177 454
Резерв на знецінення кредитів протягом року	245 089	30 986	39 968	3	63	316 109
Суми, списані протягом року як безнадійні	(485)	-	-	-	-	(485)
Резерв на знецінення кредитів на 31 грудня 2008 р.	391 241	46 330	55 318	126	63	493 078

Концентрація клієнтського кредитного портфелю за галузями економіки є такою:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік		2008 рік	
	Сума	%	Сума	%
Торгівля і комерційна діяльність	4 634 351	49	4 183 762	41
Фізичні особи	1 238 609	13	1 452 021	14
Будівництво та нерухомість	969 197	10	1 428 150	14
Сільське господарство та харчова промисловість	693 849	8	1 180 603	12
Виробництво	589 784	6	491 117	5
Фінансово-інвестиційний сектор	404 876	4	204 290	2
Транспорт і зв'язок	401 920	4	608 027	6
Туристичні, готельні послуги та ресторанний бізнес	113 210	1	158 317	1
Інше	438 350	5	473 543	5
Всього кредитів та авансів клієнтам (до знецінення)	9 484 146	100	10 179 830	100

Станом на 31 грудня 2009 року сукупна сума кредитів, виданих 10 найбільшим позичальникам Групи, складала 2 458 728 тисяч гривень (у 2008 році – 2 396 845 тисяч гривень), або 26% від загальної суми кредитного портфелю (у 2008 році – 24%). На 31 грудня 2009 року кредити та аванси 10 найбільшим позичальникам (у 2008 році – 10 позичальникам) були забезпечені депозитами клієнтів у сумі 127 948 тисяч гривень (у 2008 році – 184 958 тисяч гривень).

Станом 31 грудня 2009 року загальна сукупна сума кредитів, кожен з яких окремо перевищує 10% капіталу Групи, складає 1 114 398 тисяч гривень (у 2008 році – 701 035 тисяч гривень).

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче подано інформацію про забезпечення станом на 31 грудня 2009 року:

У тисячах українських гривень	Кредити юридичним особам	Іпотечні кредити	Кредити фізичним особам – споживчі кредити	Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	Кредити державним організаціям та місцевим органам влади	Всього
Незабезпечені кредити	1 066 889	12 777	96 408	96	-	1 176 170
Кредити, забезпечені:						
- об'єктами житлової нерухомості	302 339	193 631	147 832	214	-	644 016
- іншими об'єктами нерухомості	4 353 939	496 354	199 574	853	-	5 050 720
- цінними паперами, що обертаються на ринку	54 901	-	-	982	-	55 883
- грошовими депозитами (Примітка 16)	820 580	11 696	48 174	10 585	-	891 035
- іншими активами	1 634 697	13 887	17 294	444	-	1 666 322
Всього кредитів та авансів клієнтам (до знецінення)	8 233 345	728 345	509 282	13 174	-	9 484 146

Нижче подано інформацію про забезпечення станом на 31 грудня 2008 року:

У тисячах українських гривень	Кредити юридичним особам	Іпотечні кредити	Кредити фізичним особам – споживчі кредити	Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	Кредити державним організаціям та місцевим органам влади	Всього
Незабезпечені кредити	740 584	13 904	125 486	158	2 349	882 481
Кредити, забезпечені:						
- об'єктами житлової нерухомості	288 474	213 428	168 508	225	-	670 635
- іншими об'єктами нерухомості	4 875 137	583 558	231 367	2 119	-	5 692 181
- цінними паперами, що обертаються на ринку	118 564	-	-	1 011	-	119 575
- грошовими депозитами (Примітка 16)	1 037 599	356	69 946	6 039	-	1 113 940
- іншими активами	1 654 657	19 200	25 256	1 905	-	1 701 018
Всього кредитів та авансів клієнтам (до знецінення)	8 715 015	830 446	620 563	11 457	2 349	10 179 830

Категорія «Інші активи» включає наступні види забезпечення: товари в обороті, рухоме майно та інші майнові права. Статті у таблицях показані за балансовою вартістю кредитів або прийнятого забезпечення залежно від того, яка з них менша; залишок суми віднесений на незабезпечені кредити. Балансова вартість кредитів була розподілена з урахуванням ліквідності активів, прийнятих у забезпечення.

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче поданий аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2009 року:

	Кредити юридичним особам	Іпотечні кредити	Кредити фізичним особам – споживчі кредити	Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	Кредити державним організаціям та місцевим органам влади	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>						
<i>Не прострочені та не знецінені</i>						
- великі позичальники з кредитною історією більше двох років	1 575 511	-	-	-	-	1 575 511
- великі нові позичальники	244 408	-	-	-	-	244 408
- кредити підприємствам середнього бізнесу	2 951 050	-	-	-	-	2 951 050
- кредити підприємствам малого бізнесу	2 111 608	-	-	12 670	-	2 124 278
- кредити фізичним особам	-	534 624	239 450	-	-	774 074
Всього не прострочених та не знецінених	6 882 577	534 624	239 450	12 670	-	7 669 321
<i>Прострочені, але не знецінені</i>						
- прострочені менше ніж 30 днів	20 956	5 141	4 024	-	-	30 121
- прострочені більше 360 днів	5	-	-	-	-	5
Всього прострочених, але не знецінених	20 961	5 141	4 024	-	-	30 126
<i>Кредити, визначені окремо як знецінені (загальна сума)</i>						
- строк погашення не настав	988 443	143 041	120 107	495	-	1 252 086
- прострочені менше ніж 30 днів	2 861	741	-	-	-	3 602
- прострочені від 30 до 90 днів	84 748	8 009	79 777	-	-	172 534
- прострочені від 91 до 180 днів	18 763	1 207	10 130	-	-	30 100
- прострочені від 181 до 360 днів	18 699	22 343	11 097	-	-	52 139
- прострочені більше 360 днів	216 293	13 239	44 697	9	-	274 238
Всього кредитів, визначених окремо як знецінені (загальна сума)	1 329 807	188 580	265 808	504	-	1 784 699
Мінус: резерви на знецінення	(513 413)	(79 093)	(118 036)	(85)	-	(710 627)
Всього кредитів та авансів клієнтам	7 719 932	649 252	391 246	13 089	-	8 773 519

Прострочені, але не знецінені кредити включають всю суму прострочених кредитів. Прострочені суми на 31 грудня 2009 року складають 14 697 тисяч гривень.

Прострочені та знецінені кредити включають всю суму прострочених кредитів. Прострочені суми за окремо знеціненими кредитами на 31 грудня 2009 року складають 271 832 тисячі гривень.

Прострочені та знецінені кредити юридичним особам включають суму 71 225 тисяч гривень, яка була погашена на початку 2010 року.

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче поданий аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2008 року:

У тисячах українських гривень	Кредити юридичним особам	Іпотечні кредити	Кредити фізичним особам – споживчі кредити	Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	Кредити державним організаціям та місцевим органам влади	Всього
Не прострочені та не знецінені						
- великі позичальники з кредитною історією більше двох років	1 275 133	-	-	-	-	1 275 133
- великі нові позичальники	427 284	-	-	-	-	427 284
- кредити підприємствам середнього бізнесу	2 805 081	-	-	-	-	2 805 081
- кредити підприємствам малого бізнесу	2 738 585	-	-	11 446	-	2 750 031
- кредити фізичним особам	-	719 215	530 435	-	-	1 249 650
- кредити державним організаціям	-	-	-	-	2 349	2 349
- кредити, умови яких були переглянуті у 2008 році	3 702	-	463	-	-	4 165
Всього не прострочених та не знецінених	7 249 785	719 215	530 898	11 446	2 349	8 513 693
Прострочені, але не знецінені						
- прострочені менше ніж 30 днів	743	-	5	-	-	748
- прострочені від 30 до 90 днів	19 238	-	12	-	-	19 250
Всього прострочених, але не знецінених	19 981	-	17	-	-	19 998
Кредити, визначені окремо як знецінені (загальна сума)						
- строк погашення не настав	1 204 732	79 534	42 270	-	-	1 326 536
- прострочені менше ніж 30 днів	103 208	617	543	-	-	104 368
- прострочені від 30 до 90 днів	2 262	22 963	19 686	-	-	44 911
- прострочені від 91 до 180 днів	94 989	2 493	16 743	-	-	114 225
- прострочені від 181 до 360 днів	19 691	5 624	8 784	-	-	34 099
- прострочені більше 360 днів	20 366	-	1 623	11	-	22 000
Всього кредитів, визначених окремо як знецінені (загальна сума)	1 445 248	111 231	89 649	11	-	1 646 139
Мінус: резерви на знецінення	(391 242)	(46 330)	(55 318)	(126)	(62)	(493 078)
Всього кредитів та авансів клієнтам	8 323 772	784 116	565 246	11 331	2 287	9 686 752

Прострочені, але не знецінені кредити включають всю суму прострочених кредитів. Прострочені суми на 31 грудня 2008 року складають 2 223 тисячі гривень.

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Прострочені та знецінені кредити включають всю суму прострочених кредитів. Прострочені суми за окремо знеціненими кредитами на 31 грудня 2008 року складають 141 985 тисяч гривень.

Основні фактори, які враховує Група при визначенні того, чи є кредит знеціненим, – це його прострочений статус, фінансовий стан позичальника та можливість реалізації застави, за її наявності. На підставі цього Групою наведений вище аналіз за строками заборгованості за кредитами, які були визначені як знецінені.

Група застосувала методику розрахунку резервів щодо кредитного портфелю відповідно до МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» та створила резерви на покриття збитків від знецінення кредитів, які були понесені, але які ще не були конкретно зіставлені з будь-яким окремим кредитом у кредитному портфелі до закінчення звітного періоду. Політика Групи передбачає віднесення кожного кредиту до категорії не прострочених і не знецінених, поки не буде отримане об'єктивне свідчення того, що кредит є знеціненим. Загальна сума резервів на знецінення може перевищувати загальну суму окремо знецінених кредитів у зв'язку із застосуванням цієї політики та методики визначення знецінення кредитів на колективній основі.

Нижче показано справедливу вартість забезпечення за простроченими, але не знеціненими кредитами та за кредитами, які окремо були визначені як знецінені, станом на 31 грудня 2009 року:

	Кредити юридичним особам	Іпотечні кредити	Кредити фізичним особам – споживчі кредити	Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>					
<i>Справедлива вартість застави – кредити прострочені, але не знецінені</i>					
- об'єкти житлової нерухомості	4 722	-	10 312	-	15 034
- інші об'єкти нерухомості	16 621	9 120	-	-	25 741
- інші активи	46 322	-	-	-	46 322
<i>Справедлива вартість застави – кредити, визначені окремо як знецінені</i>					
- об'єкти житлової нерухомості	110 505	45 397	71 798	197	227 897
- інші об'єкти нерухомості	1 007 916	158 023	144 896	-	1 310 835
- грошові депозити	18 163	7 985	9 738	-	35 886
- інші активи	396 099	9 422	23 601	1 497	430 619
- цінні папери, що обертаються на ринку	4 006	-	-	-	4 006
Всього	1 604 354	229 947	260 345	1 694	2 096 340

Нижче показано справедливу вартість забезпечення за простроченими, але не знеціненими кредитами та за кредитами, які окремо були визначені як знецінені, станом на 31 грудня 2008 року:

	Кредити юридичним особам	Іпотечні кредити	Кредити фізичним особам – споживчі кредити	Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>					
<i>Справедлива вартість застави – кредити прострочені, але не знецінені</i>					
- інші об'єкти нерухомості	106 695	-	-	-	106 695
<i>Справедлива вартість застави – кредити, визначені окремо як знецінені</i>					
- об'єкти житлової нерухомості	97 936	25 641	123 087	-	246 664
- інші об'єкти нерухомості	1 969 081	99 966	38 096	-	2 107 143
- грошові депозити	35 506	-	75 470	-	110 976
- інші активи	636 456	-	5 024	37	641 517
- цінні папери, що обертаються на ринку	134 839	-	-	-	134 839
Всього	2 980 513	125 607	241 677	37	3 347 834

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Сума не прострочених та не знецінених кредитів, умови яких переглянуті, являє собою балансову вартість кредитів, умови яких були переглянуті і які інакше були б простроченими чи знеціненими. Прострочені, але не знецінені кредити - це передусім забезпечені заставою кредити, справедлива вартість забезпечення яких покриває прострочені проценти та виплати основної суми. Суми, обліковані як прострочені, але не знецінені, являють собою весь залишок за такими кредитами, а не лише прострочені суми окремих платежів.

Справедлива вартість об'єктів житлової нерухомості станом на кінець звітного періоду була розрахована шляхом індексації сум, визначених працівниками кредитного відділу Групи на дату видачі кредиту, з урахуванням середнього приросту цін на об'єкти житлової нерухомості у містах та регіонах. Справедлива вартість інших об'єктів нерухомості та інших активів була визначена кредитним відділом Групи на підставі внутрішніх положень Групи.

Інформацію про розрахункову справедливу вартість кожного класу кредитів та авансів клієнтам подано у Примітці 32. Аналіз кредитів та авансів клієнтам за процентними ставками поданий у Примітці 28. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 34.

11 Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Акції компаній, які мають котирування	64	1 327
Акції українських компаній, які не мають котирувань	15 796	15 491
Всього інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	15 860	16 818

Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу включають дольові цінні папери, які переважно не торгуються на відкритому ринку. З огляду на особливості українських фінансових ринків отримати інформацію про поточну ринкову вартість цих інвестицій неможливо. Справедлива вартість цих інвестицій розраховується на основі вартості чистих активів об'єкту інвестицій. Справедлива вартість інших інвестиційних цінних паперів, які торгуються на активному ринку, визначена на основі поточної ринкової вартості станом на кінець дня 31 грудня.

Керівництво не змогло достовірно визначити справедливу вартість інвестицій Групи в акції ВАТ «Всеукраїнський депозитарій цінних паперів» та ЗАТ «Перше всеукраїнське бюро кредитних історій». Ці інвестиції обліковані за первісною вартістю у сумі 3 580 тисяч гривень (у 2008 році – 3 250 тисяч гривень). Ці об'єкти інвестицій не публікують фінансову звітність для широкого доступу, їхні акції не мають котирувань, а інформація про ціни останніх угод відсутня.

Інформація про інвестиційні цінні папери для подальшого продажу, випущені пов'язаними сторонами, наведена у Примітці 34.

12 Приміщення, обладнання та нематеріальні активи

	Прим.	Приміщення	Меблі та обладнання	Комп'ютери	Транспортні засоби	Інше	Незавершене будівництво	Всього приміщень та обладнання	Нематеріальні активи	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>										
Залишкова вартість на 1 січня 2008 р.		444 530	16 764	17 882	8 789	480	45 457	533 902	4 128	538 030
Надходження		6 983	7 308	17 603	2 626	2 050	54 623	91 193	2 595	93 788
Переведення до іншої категорії		35 681	-	-	-	-	(35 681)	-	-	-
Вибуття		-	(32)	(269)	(135)	(164)	-	(600)	(44)	(644)
Амортизаційні відрахування	25	(8 188)	(4 398)	(8 372)	(2 557)	(1 178)	-	(24 693)	(1 163)	(25 856)
Переоцінка		11 885	-	-	-	-	-	11 885	-	11 885
Вплив перерахунку у валюту подання		-	1 600	716	55	309	-	2 680	1 896	4 576
Залишкова вартість на 31 грудня 2008 р.		490 891	21 242	27 560	8 778	1 497	64 399	614 367	7 412	621 779
Первісна вартість або вартість оцінки на 31 грудня 2008 р.		491 695	36 548	57 210	15 382	9 776	64 399	675 010	13 176	688 186
Накопичена амортизація		(804)	(15 306)	(29 650)	(6 604)	(8 279)	-	(60 643)	(5 764)	(66 407)
Залишкова вартість на 31 грудня 2008 р.		490 891	21 242	27 560	8 778	1 497	64 399	614 367	7 412	621 779
Надходження		205	1 238	6 939	1 087	179	15 655	25 303	5 296	30 599
Вибуття		-	-	(2)	-	(98)	-	(100)	-	(100)
Зміни класифікації		-	(428)	428	-	-	-	-	-	-
Переведення до іншої категорії		7 321	-	-	-	-	(7 321)	-	-	-
Амортизаційні відрахування	25	(9 862)	(5 584)	(11 755)	(2 732)	(333)	-	(30 266)	(1 860)	(32 126)
Переоцінка		4 025	-	-	-	-	-	4 025	-	4 025
Знецінення	25	(499)	-	-	-	-	-	(499)	-	(499)
Вплив перерахунку у валюту подання		-	229	105	7	54	-	395	369	764
Залишкова вартість на 31 грудня 2009 р.		492 081	16 697	23 275	7 140	1 299	72 733	613 225	11 217	624 442
Первісна вартість або вартість оцінки на 31 грудня 2009 р.		492 885	37 464	64 404	16 254	9 569	72 733	693 309	18 673	711 982
Накопичена амортизація		(804)	(20 767)	(41 129)	(9 114)	(8 270)	-	(80 084)	(7 456)	(87 540)
Залишкова вартість на 31 грудня 2009 р.		492 081	16 697	23 275	7 140	1 299	72 733	613 225	11 217	624 442

12 Приміщення, обладнання та нематеріальні активи (продовження)

Незавершене будівництво являє собою будівництво і переобладнання приміщень для відділень Групи. Після завершення активи переводяться до складу приміщень та обладнання.

Приміщення були переоцінені за справедливою вартістю станом на 1 грудня 2009 року. Оцінку провели незалежні фірми-оцінники, СПД Кузьменко Г.В. (оцінка приміщень) та ПП «Аналітик» (оцінка землі), які мають відповідну визнану кваліфікацію та актуальний досвід оцінки активів аналогічної категорії зі схожим географічним розташуванням. Основною оцінки стала ринкова вартість. Справедлива вартість була визначена із застосуванням методу порівняння продажів.

У показану вище балансову вартість включені 136 774 тисячі гривень (у 2008 році – 133 250 тисяч гривень), що являють собою суму переоцінки приміщень Групи. На 31 грудня 2009 року балансова вартість приміщень складала б 361 208 тисяч гривень (у 2008 році – 360 651 тисяча гривень), якби активи обліковувались за первісною вартістю за мінусом амортизації.

Станом на 31 грудня 2009 року приміщення балансовою вартістю 216 185 тисяч гривень (у 2008 році – 217 283 тисячі гривень) були надані у заставу третім сторонам як забезпечення інших позикових коштів. Див. Примітки 19 та 30.

13 Інші фінансові та нефінансові активи

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2009 рік	2008 рік
<i>Інші нефінансові активи</i>			
Передоплата за послуги зі страхування		18 481	27 447
Передоплата за інші послуги та активи		4 665	5 854
Товарно-матеріальні запаси		4 234	1 633
Інше		8 783	13 288
Мінус: резерв на знецінення		(5 298)	(1 558)
Всього інших нефінансових активів		30 865	46 664
<i>Інші фінансові активи</i>			
Справедлива вартість похідних фінансових інструментів	31	1 978	11 941
Всього інших фінансових активів		1 978	11 941
Всього інших фінансових та нефінансових активів		32 843	58 605

Станом на 31 грудня 2009 року передоплата за послуги зі страхування включає передоплату за страхування приміщень у сумі 6 168 тисяч гривень (у 2008 році – 8 077 тисяч гривень) та кредитних ризиків у сумі 12 313 тисяч гривень (у 2008 році – 19 370 тисяч гривень). Загальна балансова вартість застрахованих Банком кредитів становить 724 585 тисяч гривень (у 2008 році – 1 097 812 тисяч гривень). Договори страхування приміщень покривають період до 2010 року (у 2008 році – до 2010 року), а договори страхування кредитних ризиків – до 2017 року (у 2008 році – до 2017 року).

У 2009 році у сумі резерву на знецінення інших активів відбулися такі зміни:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Резерв на знецінення інших активів на 1 січня	1 558	1 462
Резерв на знецінення інших активів протягом року	3 772	216
Інші активи, списані протягом року як безнадійні	(32)	(120)
Резерв на знецінення інших активів на 31 грудня	5 298	1 558

Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 34.

14 Заборгованість перед Національним банком України

Станом на 31 грудня 2009 року до складу заборгованості перед Національним банком України входять кредити, що підлягають погашенню у листопаді 2010 року (у 2008 році – у червні-жовтні 2009 року). Процентна ставка за цими кредитами становить 18% річних (у 2008 році – 16%-17% річних).

Як зазначено у Примітці 10, заборгованість перед Національним банком України у сумі 456 000 тисяч гривень (на 31 грудня 2008 року – 350 000 тисяч гривень) забезпечена кредитами та авансами клієнтам у сумі 722 459 тисяч гривень (на 31 грудня 2008 року – 539 114 тисяч гривень). Див. Примітку 30.

Інформацію про справедливу вартість заборгованості перед Національним банком України подано у Примітці 32. Аналіз заборгованості перед Національним банком України за валютами та процентними ставками поданий у Примітці 28.

15 Заборгованість перед іншими банками

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	301 877	447 302
Строкові розміщення коштів інших банків	292 126	700 840
Договори «репо» з іншими банками	-	11 393
Всього заборгованості перед іншими банками	594 003	1 159 535

Станом на 31 грудня 2009 року строкові депозити інших банків включають депозити у сумі 14 373 тисячі гривень (у 2008 році – 11 550 тисяч гривень), забезпечені заборгованістю інших банків у сумі 14 373 тисячі гривень (у 2008 році – 11 550 тисяч гривень). Див. Примітки 9 та 30.

Станом на 31 грудня 2008 року до складу заборгованості перед іншими банками включені синдикувані кредити у сумі 352 276 тисяч гривень, які були погашені у травні 2009 року.

Станом на 31 грудня 2008 року до складу заборгованості перед іншими банками включені зобов'язання у сумі 11 393 тисячі гривень за договорами «репо». Балансова вартість облігацій Уряду Латвії, наданих у заставу за цими договорами, становить 834 тисячі латвійських латів або 12 786 тисяч гривень. Див. Примітки 8 та 30.

Станом на 31 грудня 2008 року строкові депозити інших банків включають депозити у сумі 34 710 тисяч гривень, забезпечені кредитами клієнтам у сумі 116 557 тисяч гривень. Див. Примітки 10 та 30.

Інформацію про справедливу вартість кожного класу заборгованості перед іншими банками подано у Примітці 32. Аналіз заборгованості перед іншими банками за процентними ставками поданий у Примітці 28.

16 Кошти клієнтів

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Юридичні особи		
- Поточні/розрахункові рахунки	2 355 376	1 835 680
- Строкові депозити	1 729 020	2 220 216
Фізичні особи		
- Поточні рахунки/рахунки до запитання	632 118	453 367
- Строкові депозити	2 764 474	2 846 888
Всього коштів клієнтів	7 480 988	7 356 151

16 Кошти клієнтів (продовження)

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено нижче:

У тисячах українських гривень	2009 рік		2008 рік	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	3 396 592	45	3 300 255	45
Торгівля і комерційна діяльність	2 179 817	29	2 130 192	29
Транспорт і зв'язок	793 646	11	532 554	7
Фінансові та страхові послуги	497 161	7	502 709	7
Виробництво	228 647	3	324 845	5
Будівництво та нерухомість	130 831	2	99 504	1
Сільське господарство та харчова промисловість	44 893	1	80 867	1
Місцеві державні органи	24 083	0	27 941	0
Інше	185 318	2	357 284	5
Всього коштів клієнтів	7 480 988	100	7 356 151	100

Станом на 31 грудня 2009 року загальна сума коштів на рахунках 10 найбільших клієнтів Групи становила 902 180 тисяч гривень (у 2008 році – 1 131 476 тисяч гривень), або 12% (у 2008 році – 15%) від загального обсягу коштів клієнтів.

Станом на 31 грудня 2009 року строкові депозити включали депозити у сумі 977 525 тисяч гривень (у 2008 році – 1 194 412 тисяч гривень), надані у заставу як забезпечення кредитів та авансів клієнтам у сумі 891 035 тисяч гривень (у 2008 році – 1 113 940 тисяч гривень). Див. Примітку 10.

Станом на 31 грудня 2009 року строкові депозити включали депозити у сумі 80 000 тисяч гривень (у 2008 році – 70 000 тисяч гривень), забезпечені кредитами та авансами клієнтам у сумі 93 200 тисяч гривень (у 2008 році – 87 200 тисяч гривень). Див. Примітки 10 та 30.

Залишки на рахунках клієнтів у сумі 26 063 тисячі гривень станом на 31 грудня 2009 року були надані у заставу як забезпечення акредитивів (у 2008 році – 166 330 тисяч гривень).

Інформацію про справедливу вартість кожного класу коштів клієнтів подано у Примітці 32. Аналіз коштів клієнтів за процентними ставками поданий у Примітці 28. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 34.

17 Випущені облігації участі в кредиті

У серпні 2007 року Група випустила облігації участі в кредиті номінальною вартістю 100 000 тисяч доларів США (505 000 тисяч гривень за курсом обміну на дату випуску). Ці облігації мають фіксовану купонну ставку 10,25% річних, ефективну процентну ставку 10,93% річних та строк погашення у серпні 2010 року. Станом на 31 грудня 2009 року балансова вартість цих облігацій складала 828 523 тисячі гривень (у 2008 році – 794 014 тисяч гривень).

Інформацію про справедливу вартість облігацій участі в кредиті подано у Примітці 32.

18 Власні боргові цінні папери

У тисячах українських гривень	2009 рік	2008 рік
Облігації, випущені на ринку України	-	107 840
Депозитні сертифікати	51 640	99 352
Всього власних боргових цінних паперів	51 640	207 192

18 Власні боргові цінні папери (продовження)

Облігації, випущені на ринку України, підлягають погашенню у січні 2011 року, купонна ставка за ними становить 12,50%. Ці облігації котирувались в українській фондовій торговій системі (ПФТС). За умовами емісії облігацій їх власники мають право дострокового погашення облігацій за номінальною вартістю. Група достроково погасила ці облігації у січні-лютому 2009 року.

Інформацію про справедливу вартість кожного класу власних боргових цінних паперів подано у Примітці 32. Аналіз власних боргових цінних паперів за процентними ставками наведено в Примітці 28.

19 Інші позикові кошти

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Чорноморський банк торгівлі та розвитку	124 459	153 456
Porelco Management Limited	118 976	114 975
Denker Holdings Limited	36 500	-
Cargill Financial Services International Inc.	-	112 536
Всього інших позикових коштів	279 935	380 967

У листопаді 2009 року Група отримала кредит від Denker Holdings Limited у сумі 2 500 тисяч доларів США (еквівалент 20 029 тисяч гривень за курсом обміну на дату отримання кредиту), що підлягає погашенню у грудні 2010 року. Фіксована процентна ставка за цим кредитом становить 18% річних.

У травні 2009 року Група отримала кредит від Denker Holdings Limited у сумі 2 000 тисяч доларів США (еквівалент 15 250 тисяч гривень за курсом обміну на дату отримання кредиту), що підлягає погашенню у травні 2010 року. Фіксована процентна ставка за цим кредитом становить 18% річних.

У лютому 2008 року Група отримала кредит від Cargill Financial Services International Inc. у сумі 4 533 тисячі доларів США (еквівалент 22 892 тисячі гривень за курсом обміну на дату отримання кредиту), що підлягав погашенню у лютому 2009 року. Процентна ставка за цим кредитом становить 9,8% річних. Група погасила цей кредит у лютому 2009 року.

У травні 2008 року Група отримала кредит від Cargill Financial Services International Inc. у сумі 9 141 тисяча доларів США (еквівалент 44 334 тисячі гривень за курсом обміну на дату отримання кредиту), що підлягав погашенню у травні 2009 року. Кредит виданий під фіксовану процентну ставку 9,8% річних. Група погасила цей кредит у травні 2009 року.

У червні 2008 року Група отримала кредит від Чорноморського банку торгівлі та розвитку у сумі 20 000 тисяч доларів США (еквівалент 96 994 тисячі гривень за курсом обміну на дату отримання кредиту), що підлягає погашенню у червні 2013 року. Кредит виданий під змінну процентну ставку 6-місячний LIBOR +3,5% річних. У травні 2009 року умови цього кредитного договору були змінені. Частина цього кредиту у сумі 2 222 тисячі доларів США (еквівалент 17 748 тисяч гривень) із процентною ставкою 6-місячний LIBOR +3,5% річних була погашена у грудні 2009 року. Залишок цього кредиту зі змінною процентною ставкою 6-місячний LIBOR+7% підлягає погашенню у червні 2015 року.

У грудні 2008 року Група отримала кредит від Porelco Management Limited (Кіпр) у сумі 15 000 тисяч доларів США (еквівалент 115 503 тисячі гривень за курсом обміну на дату отримання кредиту), що підлягає погашенню у січні 2011 року. Кредит виданий під фіксовану процентну ставку 18% річних та забезпечений приміщеннями Групи. Див. Примітки 12 та 30.

Станом на 31 грудня 2009 року кредит від Чорноморського банку торгівлі та розвитку у сумі 124 459 тисяч гривень (у 2008 році – 153 456 тисяч гривень) був забезпечений кредитами та авансами клієнтам у сумі 362 820 тисяч гривень (у 2008 році – 417 349 тисяч гривень). Див. Примітки 10 та 30.

Інформацію про справедливу вартість кожного класу інших позикових коштів подано у Примітці 32. Аналіз інших позикових коштів за процентними ставками поданий у Примітці 28.

20 Резерви зобов'язань та відрахувань та інші зобов'язання

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2009 рік	2008 рік
<i>Інші фінансові зобов'язання</i>			
Резерв під зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	30	17 810	13 785
Нараховані витрати		5 036	4 311
Справедлива вартість похідних фінансових інструментів	32	3 721	2 420
Всього інших фінансових зобов'язань		26 567	20 516
<i>Інші нефінансові зобов'язання</i>			
Нараховані витрати на винагороди працівникам		14 066	15 953
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю		452	2 420
Суми до сплати до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб		4 135	3 935
Податки до сплати, крім податку на прибуток		847	173
Інші нараховані зобов'язання		5 443	4 865
Всього інших нефінансових зобов'язань		24 943	27 346
Всього резервів зобов'язань та відрахувань та інших зобов'язань		51 510	47 862

Резерви під зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, - це спеціальні резерви, створені під збитки, які понесені за фінансовими гарантіями та зобов'язаннями з надання кредитів позичальникам, чий фінансовий стан погіршився.

Інформацію про справедливу вартість кожного класу інших фінансових зобов'язань подано у Примітці 32.

У складі резерву під зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, відбулись такі зміни:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Балансова вартість на 1 січня	13 785	-
Резерв під зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	4 025	13 785
Балансова вартість на 31 грудня	17 810	13 785

21 Субординований борг

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Kreditanstalt fuer Wiederaufbau (KfW)	114 575	-
East Capital Financials Fund AB	43 506	-
Mesel Trading Limited	41 522	-
Всього субординованого боргу	199 603	-

У жовтні 2009 року Група залучила субординований борг від Kreditanstalt fuer Wiederaufbau (KfW) у сумі 14 000 тисяч доларів США (еквівалент 111 902 тисячі гривень за курсом обміну на дату отримання), що підлягає погашенню у жовтні 2016 року. Фіксована процентна ставка за цим субординованим боргом становить 13% річних.

У червні 2009 року Група залучила субординований борг від East Capital Financials Fund AB у сумі 3 800 тисяч євро (еквівалент 40 059 тисяч гривень за курсом обміну на дату отримання), що підлягає погашенню у жовтні 2014 року. Фіксована процентна ставка за цим субординованим боргом становить 10% річних. East Capital Financials Fund AB належить 9,982% акціонерного капіталу Банку.

У червні 2009 року Група залучила субординований борг від Mesel Trading Limited у сумі 5 200 тисяч доларів США (еквівалент 39 574 тисячі гривень за курсом обміну на дату отримання), що підлягає погашенню у червні 2014 року. Фіксована процентна ставка за цим субординованим боргом становить 13% річних.

У випадку ліквідації погашення субординованого боргу буде здійснене після задоволення вимог всіх інших кредиторів.

22 Акціонерний капітал

У тисячах українських гривень, крім кількості акцій	Кількість простих акцій в обігу	Номінальна сума	Сума, скоригована на інфляцію
На 1 січня 2008 р.	555 000 000	555 000	563 896
Нові акції, випущені за грошові кошти	91 550 000	91 550	91 550
Викуплені власні акції	(836 000)	(836)	(836)
Продані власні акції	836 000	836	836
На 31 грудня 2008 р.	646 550 000	646 550	655 446
Капіталізовані дивіденди	-	219 827	219 827
На 31 грудня 2009 р.	646 550 000	866 377	875 273

Станом на 31 грудня 2009 року та 31 грудня 2008 року всі акції Банку, які знаходяться в обігу, були ухвалені, випущені та повністю оплачені.

Усі прості акції мають номінальну вартість 1,34 гривні за акцію (у 2008 році – 1 гривня за акцію) та рівні права. Кожна акція має один голос при голосуванні.

У лютому 2008 року Банк випустив 61 550 тисяч акцій номінальною вартістю 61 550 тисяч гривень. 61 543 тисячі акцій номінальною вартістю 61 543 тисячі гривень, що складають 9,98% акціонерного капіталу, були придбані East Capital Explorer Financial Institutions Fund AB (Швеція) за 397 107 тисяч гривень. За результатами цієї угоди у фінансовій звітності Банку був визнаний емісійний дохід у сумі 335 564 тисячі гривень.

Решту акцій придбали існуючі акціонери Банку за номінальною вартістю у сумі 7 тисяч гривень.

У вересні 2008 року акціонери Банку прийняли рішення про збільшення його акціонерного капіталу на 30 000 тисяч гривень (30 000 тисяч акцій) та про розподіл цих акцій серед існуючих акціонерів пропорційно до вже наявних у них часток в акціонерному капіталі Банку. Усі акції були повністю оплачені до 28 жовтня 2008 року. 26 листопада 2009 року Національний банк України зареєстрував відповідні зміни до Статуту Банку.

У грудні 2008 року акціонери Банку прийняли рішення про капіталізацію дивідендів у сумі 64 655 тисяч гривень та про збільшення номінальної вартості акцій з 1 гривні за акцію до 1,1 гривні за акцію. 9 лютого 2009 року Національний банк України зареєстрував відповідні зміни до Статуту Банку.

У квітні 2009 року акціонери Банку прийняли рішення про капіталізацію дивідендів у сумі 155 172 тисячі гривень та про збільшення номінальної вартості акцій з 1,1 гривні за акцію до 1,34 гривні за акцію. 5 червня 2009 року Національний банк України зареєстрував відповідні зміни Статуту Банку.

Інші резерви. Відповідно до законодавства України, Банк розподіляє отриманий прибуток або переводить його до резервів (рахунки резервів) на підставі фінансової звітності, підготовленої у відповідності до НП(С)БОУ. Не перевірені аудитором резерви Банку, що підлягають розподілу, розраховані відповідно до НП(С)БОУ, станом на 31 грудня 2009 року становлять 61 042 тисячі гривень (на 31 грудня 2008 року – 245 834 тисячі гривень).

23 Процентні доходи та витрати

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Процентні доходи		
Кредити та аванси юридичним особам	1 086 893	980 358
Процентні доходи за знеціненими кредитами та авансами клієнтам	153 527	57 120
Кредити та аванси фізичним особам	122 793	142 988
Заборгованість інших банків	20 667	20 651
Боргові цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	12 741	7 640
Всього процентних доходів	1 396 621	1 208 757
Процентні витрати		
Строкові депозити фізичних осіб	319 856	259 886
Строкові депозити юридичних осіб	282 626	207 311
Розміщення коштів інших банків	89 644	98 386
Заборгованість перед Національним банком України	88 678	27 232
Випущені облігації участі в кредиті	84 926	56 769
Поточні/розрахункові рахунки	48 667	35 590
Інші позикові кошти	40 530	12 900
Власні боргові цінні папери	9 984	24 370
Субординований борг	8 135	-
Всього процентних витрат	973 046	722 444
Чистий процентний дохід	423 575	486 313

Інформація щодо процентних доходів та витрат за операціями з пов'язаними сторонами наведена у Примітці 34.

24 Доходи та витрати за виплатами та комісійними

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Доходи за виплатами та комісійними		
<i>Доходи за виплатами та комісійними за фінансовими інструментами, що не обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат</i>		
- Розрахунково-касове обслуговування клієнтів	141 891	113 500
- Купівля та продаж іноземної валюти	68 367	39 736
- Гарантії надані	20 094	33 278
- Розрахунково-касове обслуговування інших банків	5 945	5 612
- Операції з цінними паперами	346	642
- Операції довірчого управління	-	123
- Інше	7 326	3 695
Всього доходів за виплатами та комісійними	243 969	196 586

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Витрати за виплатами та комісійними		
<i>Витрати за виплатами та комісійними за фінансовими інструментами, що не обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат</i>		
- Розрахунково-касові операції з іншими банками	35 960	21 968
- Інше	6 155	10 521
Всього витрат за виплатами та комісійними	42 115	32 489
Чистий дохід за виплатами та комісійними	201 854	164 097

Інформацію про доходи за виплатами та комісійними по операціях з пов'язаними сторонами наведено в Примітці 34.

25 Адміністративні та інші операційні витрати

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2009 рік	2008 рік
Витрати, пов'язані з персоналом		194 953	200 329
Амортизація приміщень та обладнання	12	30 266	24 693
Рекламні та маркетингові послуги		22 819	21 016
Податки, крім податку на прибуток		20 420	17 485
Витрати на оперативну оренду		16 577	14 996
Страховання приміщень та кредитних ризиків		15 527	13 232
Утримання приміщень та обладнання		15 106	13 174
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб		14 439	12 179
Професійні послуги		11 545	9 230
Охоронні послуги		11 484	8 459
Поштові витрати та витрати на послуги зв'язку		10 737	9 070
Комунальні послуги		6 041	4 725
Доброчинність		1 902	3 003
Амортизація нематеріальних активів	12	1 860	1 163
Знецінення приміщень та обладнання	12	499	-
Інше		24 648	18 172
Всього адміністративних та інших операційних витрат		398 823	370 926

Витрати, пов'язані з персоналом, включають передбачені законодавством внески до фондів соціального страхування та пенсійного фонду в сумі 44 281 тисяча гривень (у 2008 році – 42 352 тисячі гривень), з яких відрахування до пенсійного фонду становлять 35 091 тисячу гривень (у 2008 році – 37 626 тисяч гривень). Інформацію про адміністративні та інші операційні витрати за операціями з пов'язаними сторонами наведено у Примітці 34.

26 Податок на прибуток**(а) Компоненти витрат з податку на прибуток**

Витрати з податку на прибуток, показані у консолідованому звіті про сукупні доходи, складаються з таких компонентів:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Поточний податок	9 421	65 853
Відстрочений податок	(1 072)	(26 842)
Витрати з податку на прибуток за рік	8 349	39 011

26 Податок на прибуток (продовження)**(б) Вивірення податкових витрат та прибутку чи збитку, помноженого на ставку оподаткування**

Більша частина доходів Групи у 2009 році оподатковується податком на прибуток за ставкою 25% (у 2008 році – 25%). Більша частина доходів дочірніх компаній оподатковується податком на прибуток за ставкою 15% (у 2008 році – 15%). Вивірення очікуваних та фактичних податкових витрат наведено нижче.

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Прибуток до оподаткування	13 142	161 101
Теоретична сума податкових витрат за чинною ставкою податку (2009 рік – 25%; 2008 рік - 25%)	3 286	40 275
Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподаткованої суми:		
- Прибуток від придбання додаткових акцій дочірньої компанії	-	(272)
- Вплив різниць у ставках оподаткування	(487)	(942)
- Неоподатковуваний дохід	-	(175)
- Витрати, що не включаються до валових витрат	1 584	125
- Податок на репатріацію доходів нерезидента, сплачений за кордоном за діяльністю дочірньої компанії (Латвія)	3 966	-
Витрати з податку на прибуток за рік	8 349	39 011

Відповідно до договору між Україною та Латвією про уникнення подвійного оподаткування, податок, сплачений з процентів за кордоном, може використовуватись для зменшення оподаткованого прибутку у країні походження. Минулого року дочірня компанія Банку мала оподатковуваний дохід для зарахування зі сплаченим податком на репатріацію доходів нерезидента. У 2009 році ця дочірня компанія не мала оподаткованого прибутку для зарахування з утриманим податком на репатріацію доходів нерезидента, і ці витрати не можуть бути перенесені. Таким чином, загальна сума була включена до складу витрат з поточного податку на прибуток дочірньої компанії.

(в) Відстрочені податки щодо дочірніх компаній, спільних підприємств та асоційованих компаній

Група не відобразила відстрочене податкове зобов'язання щодо тимчасових різниць у сумі 28 354 тисячі гривень (у 2008 році – 25 499 тисяч гривень), пов'язане з інвестиціями у дочірні компанії, оскільки Група контролює строки сторнування тимчасових різниць та не планує сторнувати їх у передбачуваному майбутньому.

Відстрочені податкові витрати у сумі 1 006 тисяч гривень (у 2008 році – 2 971 тисяча гривень) були визнані стосовно переоцінки приміщень Групи безпосередньо у складі капіталу. Див. Примітку 12. Відстрочений податковий дохід у сумі 162 тисячі гривень (у 2008 році – відстрочені податкові витрати у сумі 162 тисячі гривень) був визнаний стосовно переоцінки справедливої вартості інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу безпосередньо у складі капіталу.

26 Податок на прибуток (продовження)

(г) Відстрочені податки, проаналізовані за видами тимчасових різниць

Відмінності між правилами оподаткування в Україні та інших країнах та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни цих тимчасових різниць обліковується за ставкою 25% (у 2008 році – 25%), як зазначено нижче.

	31 грудня 2008 р.	Кредитовано/ (віднесено) на прибуток чи збиток	Кредитовано/ (віднесено) безпосередньо на капітал	31 грудня 2009 р.
<i>У тисячах українських гривень</i>				
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/ (збільшують) суму оподаткування				
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	-	(711)	-	(711)
Приміщення та обладнання	(36 173)	(1 410)	(1 006)	(38 589)
Резерв на знецінення кредитів	26 217	8 480	-	34 697
Резерв на знецінення інших активів	389	935	-	1 324
Оцінка за справедливою вартістю інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу та цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	(4 159)	4 594	162	597
Нараховані доходи	(6 862)	(10 436)	-	(17 298)
Нараховані витрати	4 114	(836)	-	3 278
Амортизована вартість фінансових інструментів	(850)	(1 883)	-	(2 733)
Інші зобов'язання	2 114	2 339	-	4 453
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	(15 210)	1 072	(844)	(14 982)
Визнаний відстрочений податковий актив	32 834	11 353	162	44 349
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(48 044)	(10 281)	(1 006)	(59 331)
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	(15 210)	1 072	(844)	(14 982)

За умов теперішньої структури Групи та податкового законодавства в Україні податкові збитки та поточні податкові активи різних компаній Групи не можуть зараховуватися за рахунок поточних податкових зобов'язань та оподатковуваних прибутків інших компаній Групи, і тому податки можуть нараховуватися навіть за наявності консолідованого податкового збитку. Таким чином, взаємозалік відстрочених податкових активів і зобов'язань проводиться, лише коли вони відносяться до однієї юридичної особи-платника податку та підлягають сплаті одному податковому органу.

26 Податок на прибуток (продовження)

	31 грудня 2007 р.	Кредитовано/ (віднесено) на прибуток чи збиток	Кредитовано/ (віднесено) безпосередньо на капітал	31 грудня 2008 р.
<i>У тисячах українських гривень</i>				
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують/ (збільшують) суму оподаткування				
Приміщення та обладнання	(26 546)	(6 656)	(2 971)	(36 173)
Резерв на знецінення кредитів	(1 755)	27 972	-	26 217
Резерв на знецінення інших активів	365	24	-	389
Оцінка за справедливою вартістю інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу та цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	(7 249)	3 252	(162)	(4 159)
Нараховані доходи	(5 510)	(1 352)	-	(6 862)
Нараховані витрати	2 727	1 387	-	4 114
Амортизована вартість фінансових інструментів	(951)	101	-	(850)
Інші зобов'язання	-	2 114	-	2 114
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	(38 919)	26 842	(3 133)	(15 210)
Визнаний відстрочений податковий актив	3 092	29 742	-	32 834
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(42 011)	(2 900)	(3 133)	(48 044)
Чистий відстрочений податковий актив/ (зобов'язання)	(38 919)	26 842	(3 133)	(15 210)

(д) Ефект поточного та відстроченого податку, що стосується кожного компоненту інших сукупних доходів

Нижче показаний ефект поточного та відстроченого податку, що стосується кожного компоненту інших сукупних доходів:

	2009 рік			2008 рік		
	Сума до оподаткування	(Витрати)/ кредит з податку на прибуток	Сума за вирахуванням податку	Сума до оподаткування	(Витрати)/ кредит з податку на прибуток	Сума за вирахуванням податку
<i>У тисячах українських гривень</i>						
Інвестиції для подальшого продажу:						
- Збитки мінус прибутки, що виникли протягом року	(342)	86	(256)	(126)	32	(94)
- Рекласифікаційні коригування на прибутки мінус збитки, віднесені на прибуток чи збиток	(305)	76	(229)	773	(193)	580
Переоцінка приміщень та обладнання	4 025	(1 006)	3 019	11 885	(2 971)	8 914
Інші сукупні доходи	3 378	(844)	2 534	12 532	(3 133)	9 399

27 Аналіз за сегментами

Починаючи з 1 січня 2009 року, Група готує аналіз за сегментами згідно з вимогами МСФЗ 8 "Операційні сегменти", який замінив МСБО 14 "Звітність за сегментами". Порівняльні дані були скориговані відповідно до формату подання сум у фінансовій звітності за поточний період.

Операційні сегменти – це компоненти організації, що беруть участь у комерційній діяльності, з якої організація може отримувати доходи або внаслідок якої може зазнавати витрат, чиї операційні результати регулярно аналізуються особою, відповідальною за прийняття операційних рішень, і для яких є окрема фінансова інформація. Особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, – це особа або група осіб, які розподіляють ресурси та оцінюють діяльність підприємства. Функції особи, відповідальної за прийняття операційних рішень, виконує Комітет з управління активами та пасивами (КУАП) Банку.

(а) Опис продуктів та послуг, за якими кожен операційний сегмент отримує свої доходи

Група організована на основі чотирьох основних сегментів банківської діяльності:

- Роздрібна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає надання банківських послуг клієнтам-фізичним особам із відкриття та ведення поточних та ощадних рахунків, залучення депозитів, інвестиційно-ощадні продукти, послуги з відповідального зберігання цінностей, обслуговування кредитних та дебетових карток, споживчого та іпотечного кредитування;
- Корпоративна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає послуги прямого дебетування рахунків, обслуговування поточних рахунків, залучення депозитів, надання кредитних ліній у формі «овердрафт», надання кредитів та інших видів фінансування, а також операції з іноземною валютою та похідними фінансовими інструментами;
- Казначейські банківські операції – цей бізнес-сегмент включає міжбанківські кредити і депозити, структуроване фінансування і похідні фінансові інструменти;
- Інвестиційна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає торгові операції з фінансовими інструментами, надання структурованого фінансування, корпоративний лізинг, надання консультацій з питань злиття і поглинання компаній;
- РІБ – цей бізнес-сегмент являє собою доходи від комерційної діяльності дочірньої компанії.

(б) Фактори, на основі яких керівництво визначило сегменти, що підлягають розкриттю у звітності

Сегменти Групи – це її стратегічні підрозділи, які обслуговують різні категорії клієнтів. Управління ними здійснюються окремо, оскільки кожний підрозділ передбачає різні маркетингові стратегії та рівень обслуговування.

Фінансова інформація сегментів за підрозділами, яку аналізує особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, не включає діяльність дочірньої компанії Групи. Особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, отримує фінансову звітність основної дочірньої компанії Групи та аналізує її окремо. З огляду на це дочірня компанія подана у наведеному нижче аналізі як окремий сегмент.

(в) Оцінка прибутку чи збитку, активів та зобов'язань операційного сегмента

Особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, аналізує фінансову інформацію, підготовлену відповідно до українських стандартів бухгалтерського обліку, яка коригується для виконання вимог внутрішнього звітування. У певних аспектах ця фінансова інформація відрізняється від Міжнародних стандартів фінансової звітності, а саме:

- (i) кошти переважно перерозподіляються між сегментами за внутрішніми процентними ставками, які встановлює Казначейство з урахуванням аналогічних ринкових процентних ставок, строків погашення кредитів за договором та фактичних даних щодо строків погашення коштів клієнтів;
- (ii) податок на прибуток не відноситься на сегменти;
- (iii) резерви під кредити Банку «Південний» визнаються за правилами, передбаченими НП(С)БОУ, а не за моделлю фактично понесених збитків, як того вимагає МСБО 39.

27 Аналіз за сегментами (продовження)

Особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, оцінює результати кожного сегменту на основі прибутку до оподаткування.

(г) Інформація про прибуток чи збиток, активи та зобов'язання операційного сегмента

Далі подано інформацію за сегментами за 2009 рік:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Роздрібна банківська діяльність	Корпоративна банківська діяльність	Казначейські банківські операції	Інвестиційна банківська діяльність	РІБ	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язковий резерв	62 229	334 129	934 073	-	495 688	1 826 119
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	-	-	-	-	163 653	163 653
Заборгованість інших банків	-	-	750 294	-	263 234	1 013 528
Кредити та аванси клієнтам	994 147	6 819 532	-	-	1 091 431	8 905 110
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	-	-	6 286	-	6 286
Передоплата з поточного податку на прибуток	-	-	-	-	4 856	4 856
Нематеріальні активи	-	-	-	-	7 453	7 453
Приміщення та обладнання	241 425	331 960	6 036	3 018	7 720	590 159
Інші фінансові та нефінансові активи	866	6 425	49	11	3 966	11 317
Інвестиція в дочірню компанію	-	-	-	118 805	-	118 805
Всього активів сегмента	1 298 667	7 492 046	1 690 452	128 120	2 038 001	12 647 286
Заборгованість перед Національним банком України	-	-	456 000	-	-	456 000
Заборгованість перед іншими банками	-	-	1 370 228	-	27 154	1 397 382
Кошти клієнтів	3 246 932	2 708 851	-	26	1 763 150	7 718 959
Випущені облігації участі в кредиті	-	-	830 437	-	-	830 437
Власні боргові цінні папери	-	-	-	51 640	-	51 640
Інші позикові кошти	-	-	280 292	-	-	280 292
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	-	-	-	-	206	206
Резерви зобов'язань та відрахувань та інші зобов'язання	-	-	8 090	-	13 115	21 205
Субординований борг	-	-	199 603	-	-	199 603
Всього зобов'язань сегмента	3 246 932	2 708 851	3 144 650	51 666	1 803 625	10 955 724

27 Аналіз за сегментами (продовження)

	Роздрібна банківська діяльність	Корпора- тивна банківська діяльність	Казна- чейські банківські операції	Інвести- ційна бан- ківська діяль- ність	РІБ	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>						
2009 рік						
Зовнішні процентні доходи	162 988	1 092 484	15 180	3 100	140 053	1 413 805
Зовнішні процентні витрати	(328 297)	(267 784)	(346 266)	(9 984)	(81 063)	(1 033 394)
Доходи/(витрати) за внутрішнім фінансуванням	257 258	(555 331)	290 727	7 346	-	-
Чистий процентний дохід	91 949	269 369	(40 359)	462	58 990	380 411
Доходи за виплатами та комісійними	40 199	163 469	24 058	2 376	34 727	264 829
Витрати за виплатами та комісійними	(19 366)	(18 552)	(10 858)	(63)	(9 097)	(57 936)
Дохід від торгових операцій	20 013	23 007	7 174	327	(12 121)	38 400
Інший операційний дохід	42	3 800	-	315	215	4 372
Операційні доходи до вирахування знецінення і загальних та адміністративних витрат	132 837	441 093	(19 985)	3 417	72 714	630 076
Загальні та адміністративні витрати	(137 048)	(172 233)	(4 597)	(1 533)	(57 206)	(372 617)
Резерви на знецінення активів	(13 680)	(127 310)	768	(18 802)	(34 883)	(193 907)
Результат сегмента до оподаткування	(17 891)	141 550	(23 814)	(16 918)	(19 375)	63 552

27 Аналіз за сегментами (продовження)

Далі подано інформацію за сегментами за 2008 рік:

У тисячах українських гривень	Роздрібна банківська діяльність	Корпоративна банківська діяльність	Казначейські банківські операції	Інвестиційна банківська діяльність	РІБ	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язковий резерв	48 819	315 751	728 169	-	220 129	1 312 868
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	-	-	-	-	64 426	64 426
Заборгованість інших банків	-	-	417 044	-	391 759	808 803
Кредити та аванси клієнтам	1 238 473	7 549 428	-	-	1 000 630	9 788 531
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	-	-	33 407	-	33 407
Передоплата з поточного податку на прибуток	-	-	-	-	3	3
Нематеріальні активи	-	-	-	-	6 361	6 361
Приміщення та обладнання	225 135	309 560	5 628	2 814	9 101	552 238
Інші фінансові та нефінансові активи	17 255	27 303	6 221	216	13 792	64 787
Інвестиція в дочірню компанію	-	-	-	126 805	-	126 805
Всього активів сегмента	1 529 682	8 202 042	1 157 062	163 242	1 706 201	12 758 229
Заборгованість перед Національним банком України	-	-	350 000	-	-	350 000
Заборгованість перед іншими банками	-	-	1 821 536	-	121 071	1 942 607
Кошти клієнтів	3 132 501	2 929 512	-	-	1 351 609	7 413 622
Випущені облігації участі в кредиті	-	-	798 005	-	-	798 005
Власні боргові цінні папери	-	-	-	207 192	-	207 192
Інші позикові кошти	-	-	380 586	-	-	380 586
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	-	-	-	-	121	121
Резерви зобов'язань та відрахувань та інші зобов'язання	-	-	8 807	-	11 554	20 361
Всього зобов'язань сегмента	3 132 501	2 929 512	3 358 934	207 192	1 484 355	11 112 494

27 Аналіз за сегментами (продовження)

У тисячах українських гривень	Роздрібна банківська діяльність	Корпоративна банківська діяльність	Казначейські банківські операції	Інвестиційна банківська діяльність	РІБ	Всього по Групі
2008 рік						
Зовнішні процентні доходи	134 244	954 807	15 509	3 305	87 250	1 195 115
Зовнішні процентні витрати	(266 340)	(207 621)	(196 691)	(24 370)	(37 240)	(732 262)
Доходи/(витрати) за внутрішнім фінансуванням	207 086	(410 474)	179 026	24 362	-	-
Чистий процентний дохід	74 990	336 712	(2 156)	3 297	50 010	462 853
Доходи за виплатами та комісійними	35 641	118 617	35 881	2 829	22 074	215 042
Витрати за виплатами та комісійними	(9 772)	(3 775)	(13 603)	(1 210)	(5 747)	(34 107)
Дохід від торгових операцій	32 651	82 503	(2 982)	(68)	(6 470)	105 634
Інший операційний дохід	259	964	-	212	525	1 960
Операційні доходи до вирахування знецінення і загальних та адміністративних витрат	133 769	535 021	17 140	5 060	60 392	751 382
Загальні та адміністративні витрати	(131 534)	(165 926)	(5 439)	(1 492)	(38 984)	(343 375)
Резерви на знецінення активів	(62 377)	(57 836)	6 752	(501)	(6 530)	(120 492)
Результат сегмента до оподаткування	(60 142)	311 259	18 453	3 067	14 878	287 515

27 Аналіз за сегментами (продовження)

(д) Вивірення доходів, прибутку чи збитку, активів та зобов'язань звітних сегментів

У тисячах українських гривень	2009 рік	2008 рік
Всього доходів звітних сегментів	1 683 006	1 412 117
(а) Амортизація збитків при первісному визнанні кредитів клієнтам	4 422	4 527
(б) Амортизація комісій за кредитами клієнтам, розподілених протягом строку кредитів	3 576	6 015
(в) Рекласифікація валютних операцій відповідно до їх природи	(8 304)	-
(г) Згортання залишків за внутрішньогруповими операціями з дочірньою компанією	(38 785)	(10 754)
(д) Інші коригування	(1 160)	(3 511)
Всього консолідованих доходів	1 642 755	1 408 394

Доходи сегментів складаються з процентних доходів, доходів за виплатами та комісійними та інших операційних доходів.

У тисячах українських гривень	2009 рік	2008 рік
Загальний результат звітних сегментів	63 552	287 515
(а) Збільшення резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам	(39 572)	(97 907)
(б) Амортизація витрат майбутніх періодів	(12 881)	(9 037)
(в) Збільшення резерву зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням	(4 510)	(13 049)
(г) Інші коригування	6 553	(6 421)
Прибуток до оподаткування	13 142	161 101

Інші різниці, що є предметом вивірення, стосуються резерву під інші активи та зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, збитків від змін справедливої вартості за результатами переоцінки цінних паперів, знецінення приміщень, відмінностей у строках визнання деяких статей доходів та витрат у звітності за НП(С)БОУ та МСФЗ.

Статті, які пояснюють різницю між активами та зобов'язаннями сегментів та загальною сумою активів і зобов'язань у консолідованій фінансовій звітності, є такими:

У тисячах українських гривень	31 грудня 2009 р.	31 грудня 2008 р.
Активи сегментів	12 647 286	12 758 229
(а) Визнання міжбанківських операцій за чистою сумою	(533 919)	(361 340)
(б) Коригування для визнання залишків за міжбанківськими операціями у відповідному обліковому періоді	(245 512)	(34 674)
(в) Збільшення резерву на знецінення кредитів	(39 572)	(97 907)
(г) Згортання залишків за внутрішньогруповими операціями з дочірньою компанією	(262 704)	(419 281)
(д) Виключення інвестиції у дочірню компанію	(207 204)	(131 838)
(е) Інші коригування	79 388	61 260
Всього консолідованих активів	11 437 763	11 774 449
Зобов'язання сегментів	10 955 724	11 112 494
(а) Визнання міжбанківських операцій за чистою сумою	(535 474)	(359 358)
(б) Коригування для визнання залишків за міжбанківськими операціями у відповідному обліковому періоді	(245 563)	(34 872)
(в) Згортання залишків за внутрішньогруповими операціями з дочірньою компанією	(265 709)	(424 256)
(д) Інші коригування	48 206	16 923
Всього консолідованих зобов'язань	9 957 184	10 310 931

27 Аналіз за сегментами (продовження)

Далі подано вивірення інших суттєвих статей доходів та витрат за 2009 рік:

	Загальна сума за всіма сегментами	Рекласифікація комісійних доходів у процентні доходи	Відмінності у чистій балансовій вартості синдикованих кредитів	Збільшення резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам	Визнання витрат майбутніх періодів	Рекласифікація процентних витрат відповідно до сутності операцій	Виключення залишків за внутрішньогруповими операціями	Інші коригування	Подано у звітності за МСФЗ
<i>У тисячах українських гривень</i>									
Суттєві доходи або витрати за 2009 рік									
<i>Зовнішні доходи:</i>									
- Процентні доходи	1 413 805	10 013	-	-	-	-	(38 517)	11 320	1 396 621
- Доходи за виплатами та комісійними	264 829	(10 013)	-	-	-	-	-	(10 847)	243 969
- Процентні витрати	(1 033 394)	-	2 657	-	-	19 378	38 517	(204)	(973 046)
Резерв на знецінення активів	(193 907)	-	-	(39 572)	-	-	-	(13 400)	(246 879)
Адміністративні та інші операційні витрати	(372 617)	-	-	-	(12 881)	-	-	(13 325)	(398 823)

Різниця, що є предметом вивірення, зумовлені наступним:

- i. Рекласифікація комісійних доходів у процентні доходи згідно з сутністю відповідних операцій;
- ii. Процентні витрати були скориговані на суму початкових комісій за синдикованими кредитами;
- iii. Збільшення резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам згідно з вимогами МСФЗ;
- iv. Банк розподілив страхові витрати протягом строку дії страхових контрактів;
- v. Процентні витрати були скориговані на суму прибутку від початкового визнання, який був визнаний для цілей звітності за НП(С)БОУ та амортизований у тому самому періоді;
- vi. Залишки за внутрішньогруповими операціями були виключені.

27 Аналіз за сегментами (продовження)

Далі подано вивірення суттєвих активів та зобов'язань станом на 31 грудня 2009 року:

	Загальна сума за всіма сегментами	Коригування для визнання залишків за міжбанківськими операціями у відповідному обліковому періоді	Визнання операцій валютного свопу за чистою сумою	Резерв на знецінення кредитів	Виключення залишків за внутрішньогруповими операціями	Інші коригування	Подано у звітності за МСФЗ
<i>У тисячах українських гривень</i>							
Активи на 31 грудня 2009 р.							
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язковий резерв	1 826 119	(245 512)	-	-	(772)	7 065	1 586 900
Заборгованість інших банків	1 013 528	-	(533 919)	-	(261 932)	2 841	220 518
Кредити та аванси клієнтам	8 905 110	-	-	(39 572)	-	(92 019)	8 773 519

Різниця, що є предметом вивірення, зумовлені наступним:

- Усунення відмінностей у строках визнання грошових коштів та їх еквівалентів;
- Банк подає операції валютного свопу у фінансовій звітності за МСФЗ за чистою сумою;
- Збільшення резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам згідно з вимогами МСФЗ; та
- Банк виключив залишки за внутрішньогруповими операціями.

	Загальна сума за всіма сегментами	Коригування для визнання залишків за міжбанківськими операціями у відповідному обліковому періоді	Визнання операцій валютного свопу за чистою сумою	Виключення залишків за внутрішньогруповими операціями	Інші коригування	Подано у звітності за МСФЗ
<i>У тисячах українських гривень</i>						
Зобов'язання на 31 грудня 2009 р.						
Заборгованість перед іншими банками	1 397 382	-	(535 474)	(265 709)	(2 196)	594 003
Кошти клієнтів	7 718 959	(245 563)	-	-	7 592	7 480 988
Випущені облігації участі в кредиті	830 437	-	-	-	(1 914)	828 523
Інші позикові кошти	280 292	-	-	-	(357)	279 935

Різниця, що є предметом вивірення, зумовлені наступним:

- Усунення відмінностей у строках визнання коштів клієнтів;
- Банк подає операції валютного свопу у фінансовій звітності за МСФЗ за чистою сумою; та
- Банк виключив залишки за внутрішньогруповими операціями.

27 Аналіз за сегментами (продовження)

Далі подано вивірення інших суттєвих статей доходів та витрат за 2008 рік:

	Загальна сума за всіма сегментами	Рекласи- фікація комісійних доходів у процентні доходи	Відмін- ності у чистій балан- совій вартості синди- кованих кредитів	Збіль- шення резерву під активи	Визнання витрат майбутніх періодів	Виклю- чення за- лишків за внутріш- ньогру- повими опера- ціями	Інші коригу- вання	Подано у звітності за МСФЗ
<i>У тисячах українських гривень</i>								
Суттєві доходи або витрати за 2008 рік								
<i>Зовнішні доходи:</i>								
- Процентні доходи	1 195 115	9 483	-	-	-	(10 475)	14 634	1 208 757
- Доходи за виплатами та комісійними	215 042	(9 483)	-	-	-	-	(8 973)	196 586
Процентні витрати	(732 262)	-	(791)	-	-	10 475	134	(722 444)
Резерв на знецінення активів	(120 492)	-	-	(197 388)	-	-	(12 244)	(330 124)
Адміністративні та інші операційні витрати	(343 375)	-	-	-	(9 037)	-	(18 514)	(370 926)

Різниці, що є предметом вивірення, зумовлені наступним:

- i. Рекласифікація комісійних доходів у процентні доходи згідно з сутністю відповідних операцій;
- ii. Процентні витрати були скориговані на суму початкових комісій за синдикованими кредитами;
- iii. Збільшення резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам згідно з вимогами МСФЗ;
- iv. Банк розподілив страхові витрати протягом строку дії страхових контрактів; та
- v. Банк виключив залишки за внутрішньогруповими операціями.

27 Аналіз за сегментами (продовження)

Далі подано вивірення суттєвих активів та зобов'язань станом на 31 грудня 2008 року:

У тисячах українських гривень	Загальна сума за всіма сегмен- тами	Коригування для визнання залишків за міжбан- ківськими операціями у відповідному обліковому періоді	Визнання операцій валютного свопу за чистою сумою	Резерв на знецінення кредитів	Виключення залишків за внутрішньо- груповими операціями	Інші коригування	Подано у звітності за МСФЗ
Активи на 31 грудня 2008 р.							
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язковий резерв	1 312 868	(34 674)	-	-	(13 279)	(1 015)	1 263 900
Заборгованість інших банків	808 803	-	(361 340)	-	(406 002)	2 789	44 250
Кредити та аванси клієнтам	9 788 531	-	-	(97 907)	-	(3 872)	9 686 752

Різниці, що є предметом вивірення, зумовлені наступним:

- Усунення відмінностей у строках визнання грошових коштів та їх еквівалентів;
- Банк подає операції валютного свопу у фінансовій звітності за МСФЗ за чистою сумою;
- Збільшення резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам згідно з вимогами МСФЗ; та
- Банк виключив залишки за внутрішньогруповими операціями.

У тисячах українських гривень	Загальна сума за всіма сегментами	Коригування для визнання залишків за міжбанківськими операціями у відповідному обліковому періоді	Визнання операцій валютного свопу за чистою сумою	Виключення залишків за внутрішньо- груповими операціями	Інші коригування	Подано у звітності за МСФЗ
Зобов'язання на 31 грудня 2008 р.						
Заборгованість перед іншими банками	1 942 607	-	(359 358)	(424 256)	542	1 159 535
Кошти клієнтів	7 413 622	(34 872)	-	-	(22 599)	7 356 151
Випущені облігації участі в кредиті	798 005	-	-	-	(3 991)	794 014
Інші позикові кошти	380 586	-	-	-	381	380 967

Різниці, що є предметом вивірення, зумовлені наступним:

- Усунення відмінностей у строках визнання коштів клієнтів;
- Банк подає операції валютного свопу у фінансовій звітності за МСФЗ за чистою сумою; та
- Банк виключив залишки за внутрішньогруповими операціями.

27 Аналіз за сегментами (продовження)

(е) Аналіз доходів за банківськими продуктами та послугами

Аналіз доходів Групи за банківськими продуктами та послугами подано у Примітці 23 (процентні доходи) та Примітці 24 (доходи за виплатами та комісійними).

(є) Географічна інформація

Інформація про доходи за кожною окремою країною не подається особі, відповідальній за прийняття операційних рішень, оскільки вони переважно представлені доходами, отриманими в Україні та Латвії (країні, резидентом якої є РІБ), включаючи доходи від офшорних компаній українських та латвійських клієнтів, які були класифіковані згідно з резидентністю клієнта. Доходи сегментів включають процентні доходи і доходи за виплатами та комісійними.

(ж) Найбільші клієнти

Група не має клієнтів, дохід від яких перевищував би 10% від загальних доходів Групи.

28 Управління фінансовими ризиками

Функція управління ризиками в Групі здійснюється стосовно фінансових ризиків, а також операційних та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та інший ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувалися. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

Кредитний ризик. Група наражається на кредитний ризик, який визначається як ризик того, що одна із сторін операції з фінансовим інструментом спричинить фінансові збитки іншій стороні внаслідок невиконання зобов'язання за договором. Кредитний ризик виникає в результаті кредитних та інших операцій Групи з контрагентами, внаслідок яких виникають фінансові активи.

Максимальний рівень кредитного ризику Групи відображається в балансовій вартості фінансових активів у консолідованому звіті про фінансовий стан. Ефект можливих взаємозаліків активів та зобов'язань з метою зниження потенційного кредитного ризику є незначним. Для гарантій та зобов'язань надати кредити максимальний рівень кредитного ризику дорівнює сумі зобов'язання. Див. Примітку 30.

Група впровадила систему обмеження кредитного ризику шляхом встановлення зовнішніх та внутрішніх лімітів (які встановлює та контролює Комітет з управління активами та пасивами (КУАП)). Внутрішні ліміти поширюються на всі кредитні операції Групи та встановлюються на рівні, що не протирічає рівню зовнішніх лімітів. Система внутрішніх лімітів спрямована на обмеження ризиків контрагента та портфельних ризиків (ризиків концентрації).

Ліміти, що обмежують ризики контрагента, поділяються на такі види:

- максимальна сума кредитування одного контрагента, що встановлюється за групами контрагентів – групи позичальників, юридичні особи, фізичні особи; та
- максимальна сума кредитування пов'язаних сторін, що встановлюється сукупно для Групи та для окремих структурних підрозділів Групи.

Ліміти, що обмежують портфельні ризики (ризики концентрації), поділяються на такі види:

- загальний ліміт для груп позичальників по кредитних операціях;
- ліміти концентрації за валютами;
- ліміти мінімальної середньозваженої прибутковості кредитних операцій;
- ліміти, що обмежують максимальні строки (погашення) кредитів;
- ліміти, що регулюють концентрацію за галузями економіки;
- ліміти за видами застави; та
- ліміти якості кредитного портфелю.

Також управління кредитним ризиком частково здійснюється шляхом одержання застави та корпоративних і особистих гарантій.

З метою мінімізації кредитного ризику та прийняття обґрунтованих рішень при проведенні кредитних операцій або формуванні резервів Група створила спеціальні постійні органи – Кредитний комітет першого рівня, Кредитний комітет другого рівня, Кредитний комітет дочірньої компанії та Кредитні комісії філій Групи.

Ліміти та обмеження кредитного ризику можуть коригуватися залежно від змін ринкових умов або толерантності Групи до ризику.

Кредитний відділ Групи аналізує кредити за строками затримки платежів та у подальшому контролює прострочені залишки. Таким чином, керівництво Банку вважає за необхідне надавати інформацію про строки прострочення заборгованості та інші дані про кредитний ризик, як це описано у Примітках 8, 9 та 10.

Кредитний ризик позабалансових фінансових інструментів визначається як можливість збитків через те, що інша сторона, яка бере участь у фінансовому інструменті, не виконає контрактних зобов'язань. Група застосовує таку ж саму кредитну політику щодо умовних зобов'язань, як і до балансових фінансових інструментів: встановлено процедури затвердження, контроль рівня ризику та процедури моніторингу.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Ринковий ризик. Група наражається на ринкові ризики, що виникають у зв'язку з відкритими позиціями (а) валют, (б) процентних ставок та (в) інструментів капіталу, які великою мірою залежать від загальних та конкретних ринкових змін. Комітет з управління активами та пасивами (КУАП) встановлює ліміти сум ризику, що може бути прийнятий Групою, та щоденно контролює їх дотримання. Проте застосування такого підходу не запобігає виникненню збитків за межами цих лімітів у випадку більш суттєвих ринкових змін.

Валютний ризик. Група наражається на ризик у зв'язку з впливом коливання домінуючих курсів обміну іноземних валют на її фінансовий стан та грошові потоки. Правління Групи визначає ліміти ризиків по валютах та загальний прийнятний рівень ризику за позиціями «овернайт» та протягом дня (контроль здійснюється щодня).

Банк оцінює, контролює та встановлює ліміти для довгих та коротких відкритих валютних позицій, використовуючи українську гривню в якості базисної валюти. Ліміти за відкритими валютними позиціями встановлюються на рівні, визначеному нормативними вимогами НБУ, та розраховуються як співвідношення відкритої валютної позиції до регулятивного капіталу Банку. Дотримання цих лімітів щоденно контролює Департамент управління ризиками. Департамент управління ризиками звітує Комітету з управління активами та пасивами (КУАП).

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію валютного ризику Групи станом на кінець звітного періоду.

	На 31 грудня 2009 р.				На 31 грудня 2008 р.			
	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Похідні фінансові інструменти	Чиста позиція	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Похідні фінансові інструменти	Чиста позиція
<i>У тисячах українських гривень</i>								
Українські гривні	4 198 625	(3 155 314)	(374 032)	669 279	4 306 088	(3 631 233)	-	674 855
Долари США	5 105 635	(5 163 327)	8 256	(49 436)	5 721 918	(5 438 850)	(58 263)	224 805
Євро	1 114 966	(1 539 860)	364 033	(60 861)	833 159	(1 057 044)	214 567	(9 318)
Інші валюти	295 362	(55 037)	-	240 325	215 104	(138 828)	(146 783)	(70 507)
Всього	10 714 588	(9 913 538)	(1 743)	799 307	11 076 269	(10 265 955)	9 521	819 835

Показані вище похідні фінансові інструменти відносяться до монетарних фінансових активів або монетарних фінансових зобов'язань, але подані окремою статтею з метою відображення загальної суми цих інструментів.

Позиція Групи по валютних похідних інструментах у кожному стовпчику – це справедлива вартість на кінець звітного періоду сум у відповідній валюті, яку Група погодилася купити (позитивна сума) або продати (негативна сума) до згорання позицій та здійснення розрахунків з контрагентом. Суми з розбивкою за валютами показані розгорнуто, як зазначено у Примітці 31. Чиста загальна сума являє собою справедливу вартість похідних інструментів. Наведений вище аналіз включає лише монетарні активи та зобов'язання. На думку керівництва, інвестиції в інструменти капіталу та немонетарні активи не призведуть до виникнення суттєвого валютного ризику.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Нижче в таблиці показано зміну прибутку чи збитку та капіталу внаслідок обґрунтовано можливих змін курсів обміну валют по відношенню до функціональної валюти відповідних компаній Групи, що використовувались на кінець звітної періоду, при незмінності всіх інших змінних характеристик:

У тисячах українських гривень	На 31 грудня 2009 р.		На 31 грудня 2008 р.	
	Вплив на прибуток чи збиток	Вплив на капітал	Вплив на прибуток чи збиток	Вплив на капітал
Зміцнення долара США на 10% (у 2008 році – зміцнення на 17%)	(4 944)	(4 944)	38 217	38 217
Послаблення долара США на 10% (у 2008 році – послаблення на 17%)	4 944	4 944	(38 217)	(38 217)
Зміцнення євро на 10% (у 2008 році – зміцнення на 25%)	(6 086)	(6 086)	(2 330)	(2 330)
Послаблення євро на 10% (у 2008 році – послаблення на 25%)	6 086	6 086	2 330	2 330
Зміцнення інших валют на 10% (у 2008 році – зміцнення на 25%)	24 033	24 033	(17 627)	(17 627)
Послаблення інших валют на 10% (у 2008 році – послаблення на 25%)	(24 033)	(24 033)	17 627	17 627

Ризик процентної ставки. Група наражається на ризик у зв'язку з впливом коливань домінуючих рівнів ринкової процентної ставки на її фінансовий стан та грошові потоки. Процентна маржа може збільшуватися в результаті таких змін, але може також зменшуватися або приносити збитки в разі несподіваних змін. Керівництво Групи щоденно контролює і встановлює ліміти на рівні розриву строків перегляду процентних ставок.

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію ризику процентних ставок Групи. До таблиці включено активи та зобов'язання Групи за балансовими сумами, об'єднані в категорії відповідно до строків перегляду процентної ставки відповідно до контракту або строків погашення, залежно від того, що буде раніше.

У тисячах українських гривень	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 1 рік	Немонетарні статті	Всього
31 грудня 2009 р.						
Всього фінансових активів	3 196 831	1 494 142	3 582 298	2 443 295	48 398	10 764 964
Всього фінансових зобов'язань	(3 988 248)	(1 015 616)	(3 339 656)	(1 573 739)	-	(9 917 259)
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2009 р.	(791 417)	478 526	242 642	869 556	48 398	847 705
31 грудня 2008 р.						
Всього фінансових активів	2 417 466	2 453 750	2 578 864	3 638 130	17 605	11 105 815
Всього фінансових зобов'язань	(3 388 529)	(2 739 014)	(2 013 318)	(2 127 514)	-	(10 268 375)
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2008 р.	(971 063)	(285 264)	565 546	1 510 616	17 605	837 440

Процентна ставка за більшістю боргових інструментів Групи переглядається не більш ніж через 5 років (у 2008 році – переглядалася не більш ніж через 5 років).

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Якби станом на 31 грудня 2009 року процентні ставки були на 50 базисних пунктів нижче (у 2008 році – на 50 базисних пунктів нижче) при незмінності всіх інших змінних, прибуток за рік був би на 42 тисячі гривень більше (у 2008 році – на 4 446 тисяч гривень більше), переважно в результаті менших процентних витрат по зобов'язаннях зі змінною процентною ставкою. Якби процентні ставки були на 50 базисних пунктів вище (у 2008 році – на 50 базисних пунктів вище) при незмінності всіх інших змінних, прибуток за рік був би на 42 тисячі гривень менше (у 2008 році – на 4 446 тисяч гривень менше), переважно в результаті більших процентних витрат по зобов'язаннях зі змінною процентною ставкою.

Група здійснює моніторинг процентних ставок по фінансових інструментах. Нижче в таблиці подані процентні ставки на підставі звітів, які аналізуються основним управлінським персоналом Банку:

% річних	2009 рік				2008 рік			
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти
Активи								
Грошові кошти та їх еквіваленти	2	-	-	-	0	3	1	2
Боргові цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	18	10	7	1	8	9	5	5
Заборгованість інших банків	20	4	2	1	14	10	4	0
Кредити та аванси клієнтам	17	13	11	19	17	13	10	10
Зобов'язання								
Заборгованість перед Національним банком України	17	-	-	-	14	-	-	-
Заборгованість перед іншими банками	16	10	6	-	13	8	12	6
Кошти клієнтів								
- поточні та розрахункові рахунки	5	1	1	-	3	1	1	0
- строкові депозити	17	13	11	-	14	11	9	9
Облігації участі в кредиті	-	11	-	-	-	11	-	-
Власні боргові цінні папери	12	11	12	-	12	11	9	-
Інші позикові кошти	-	13	-	-	-	9	-	-
Субординований борг	-	13	10	-	-	-	-	-

Позначка “-“ у таблиці означає, що Група не має відповідних активів або зобов'язань у відповідній валюті.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Концентрація географічного ризику. Нижче поданий аналіз концентрації географічного ризику фінансових активів та зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2009 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	756 795	680 746	149 359	1 586 900
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	44 651	-	121 538	166 189
Заборгованість інших банків	206 302	14 216	-	220 518
Кредити та аванси клієнтам	7 637 122	284 475	851 922	8 773 519
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	15 860	-	-	15 860
Інші фінансові активи	1 465	-	513	1 978
Всього фінансових активів	8 662 195	979 437	1 123 332	10 764 964
Фінансові зобов'язання				
Заборгованість перед Національним банком України	456 000	-	-	456 000
Заборгованість перед іншими банками	336 319	230 731	26 953	594 003
Кошти клієнтів	5 545 410	689 963	1 245 615	7 480 988
Випущені облігації участі в кредиті	-	828 523	-	828 523
Власні боргові цінні папери	-	-	51 640	51 640
Інші позикові кошти	-	124 458	155 477	279 935
Інші фінансові зобов'язання	21 725	-	4 842	26 567
Субординований борг	-	158 081	41 522	199 603
Всього фінансових зобов'язань	6 359 454	2 031 756	1 526 049	9 917 259
Чиста позиція за балансовими фінансовими інструментами	2 302 741	(1 052 319)	(402 717)	847 705
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням (Примітка 30)	336 039	-	13 968	350 007

Активи, зобов'язання та зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були класифіковані виходячи з країни, в якій знаходиться контрагент. Залишки за операціями з українськими контрагентами, які фактично відносяться до операцій з офшорними компаніями цих українських контрагентів, включені до стовпчика «Україна». Грошові кошти у касі були класифіковані відповідно до країни їх фізичного знаходження.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Географічний аналіз активів та зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2008 року поданий далі:

У тисячах українських гривень	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	822 486	221 046	220 368	1 263 900
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	25 256	-	56 898	82 154
Заборгованість інших банків	30 505	-	13 745	44 250
Кредити та аванси клієнтам	8 442 437	422 190	822 125	9 686 752
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	16 818	-	-	16 818
Інші фінансові активи	1 982	5 768	4 191	11 941
Всього фінансових активів	9 339 484	649 004	1 117 327	11 105 815
Фінансові зобов'язання				
Заборгованість перед Національним банком України	350 000	-	-	350 000
Заборгованість перед іншими банками	520 162	545 927	93 446	1 159 535
Кошти клієнтів	5 724 132	548 413	1 083 606	7 356 151
Випущені облігації участі в кредиті	-	794 014	-	794 014
Власні боргові цінні папери	207 192	-	-	207 192
Інші позикові кошти	-	266 234	114 733	380 967
Інші фінансові зобов'язання	15 697	-	4 819	20 516
Всього фінансових зобов'язань	6 817 183	2 154 588	1 296 604	10 268 375
Чиста позиція за балансовими фінансовими інструментами	2 522 301	(1 505 584)	(179 277)	837 440
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням (Примітка 30)	564 452	-	63 136	627 588

Концентрація інших ризиків. Керівництво Групи контролює та розкриває інформацію про концентрацію кредитного ризику на підставі одержаних звітів, в яких містяться дані про позичальників із загальною сумою виданих кредитів понад 10% від суми чистих активів. Див. Примітку 10.

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності – це ризик того, що підприємство зіткнеться з труднощами при виконанні зобов'язань, пов'язаних з фінансовими зобов'язаннями. Група щодня стикається з цим ризиком у зв'язку з вимогами щодо використання її вільних грошових коштів за депозитами “овернайт”, поточними рахунками, депозитами, строк погашення яких настає незабаром, наданням кредитів, гарантіями та у зв'язку з процентною маржею та іншими вимогами щодо похідних інструментів, розрахунків за якими здійснюється грошовими коштами. Група не тримає грошові ресурси, достатні для покриття всіх цих потреб, оскільки досвід показує, що мінімальний рівень реінвестування коштів, строк погашення яких настає, можна передбачити з високою ймовірністю. Ризиком ліквідності управляє Комітет з управління активами та пасивами Групи.

Група прагне підтримувати стабільну базу фінансування, яка складається переважно із заборгованості перед іншими банками, депозитів юридичних та фізичних осіб та боргових цінних паперів. Група інвестує кошти у диверсифіковані портфелі ліквідних активів для того, щоб мати можливість оперативно та безперешкодно виконати непередбачувані вимоги щодо ліквідності.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Управління ліквідністю Групи вимагає проведення аналізу рівня ліквідних активів, необхідного для врегулювання зобов'язань при настанні строку їх погашення, забезпечення доступу до різних джерел фінансування, наявності планів у випадку виникнення проблем з фінансуванням та здійснення контролю за відповідністю показників ліквідності нормативним вимогам. Банк щоденно розраховує нормативи ліквідності відповідно до вимог Національного банку України. Ці нормативи включають:

- норматив миттєвої ліквідності (Н4), який розраховується як відношення високоліквідних активів до зобов'язань, що погашаються на вимогу. Станом на 31 грудня 2009 року цей норматив складав 70,71% (у 2008 році – 57,53%), а середньозважене значення цього нормативу за грудень 2009 року становило 44,68% (за грудень 2008 року – 36,52%) при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 20%;
- норматив поточної ліквідності (Н5), який розраховується як відношення ліквідних активів до зобов'язань зі строком погашення, який не перевищує 31 календарний день. Станом на 31 грудня 2009 року цей норматив складав 95,56% (у 2008 році – 90,81%) при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 40%;
- норматив короткострокової ліквідності (Н6), який розраховується як відношення ліквідних активів до зобов'язань зі строком погашення до одного року. Станом на 31 грудня 2009 року цей норматив складав 41,14% (у 2008 році – 31,13%) при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 20%.

Інформацію про позицію ліквідності фінансових активів та зобов'язань отримує Казначейство Групи. Казначейство забезпечує наявність достатнього портфелю короткострокових ліквідних активів, який переважно складається з ліквідних цінних паперів, депозитів у банках та інших міжбанківських інструментів, для підтримки достатнього рівня ліквідності в цілому по Групі.

Казначейство контролює щоденну позицію ліквідності та регулярно проводить стрес-тестування ліквідності за різноманітними сценаріями, що охоплюють стандартні та більш несприятливі ринкові умови.

У поданій нижче таблиці показані зобов'язання Банку станом на 31 грудня 2009 року за визначеними в угодах строками погашення, що залишилися. Суми у таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами, включаючи загальну суму зобов'язань з надання кредитів та фінансових гарантій (або контрактні суми, що підлягають обміну по валютних свопах, розрахунок за якими здійснюється на основі валової суми, а також загальна сума зобов'язань з надання кредитів). Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у звіті про фінансовий стан, оскільки суми у звіті про фінансовий стан базуються на дисконтованих грошових потоках. Похідні фінансові інструменти включені до таблиці за сумами до сплати або до отримання згідно з договором, крім випадків, коли Група очікує закрити позицію за похідним фінансовим інструментом до настання строку його погашення. У цьому випадку похідні фінансові інструменти показані у таблиці за очікуваними грошовими потоками.

Нижче в таблиці поданий аналіз непохідних фінансових активів за строками погашення. Суми показано за балансовою вартістю та за строками погашення, передбаченими договорами, крім активів, які у разі необхідності можна реалізувати у короткі строки для покриття видатку грошових коштів за фінансовими зобов'язаннями. Такі фінансові активи показані в аналізі за строками згідно з очікуваною датою реалізації. Знецінені кредити включені до таблиці за балансовою вартістю за вирахуванням резервів на знецінення та за очікуваними строками надходження грошових коштів. Строки похідних фінансових інструментів показані відповідно до договору.

Якщо сума, що підлягає виплаті, не є фіксованою, сума в таблиці визначається виходячи з умов, існуючих станом на кінець звітного періоду. Валютні виплати перераховуються із використанням обмінного курсу спот станом на кінець звітного періоду.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Нижче в таблиці поданий аналіз фінансових інструментів Групи за строками погашення станом на 31 грудня 2009 року:

	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>						
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	1 586 900	-	-	-	-	1 586 900
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	133 652	-	-	-	32 537	166 189
Заборгованість інших банків	168 833	-	31 229	20 456	-	220 518
Кредити та аванси клієнтам	1 249 522	1 494 122	3 551 069	1 884 502	594 304	8 773 519
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	-	-	-	15 860	15 860
<i>Контракти валютного свопу та форвардні контракти, розрахунки за якими здійснюються на основі валової суми:</i>						
- надходження	390 088	-	-	-	-	390 088
- видатки	(388 110)	-	-	-	-	(388 110)
Всього	3 140 885	1 494 122	3 582 298	1 904 958	642 701	10 764 964
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	24 559	48 341	436 521	-	-	509 421
Заборгованість перед іншими банками	326 689	868	75 903	196 628	37 860	637 948
Кошти клієнтів – фізичні особи	1 173 684	636 062	1 451 976	297 489	1 682	3 560 893
Кошти клієнтів – юридичні особи	2 503 082	381 243	726 496	654 960	26	4 265 807
Власні боргові цінні папери	80	-	57 297	-	-	57 377
Облігації участі в кредиті	-	40 923	839 423	-	-	880 346
Інші позикові кошти	-	-	50 893	179 388	127 983	358 264
Субординований борг	4 781	3 991	18 294	177 661	138 068	342 795
<i>Контракти валютного свопу та форвардні контракти, розрахунки за якими здійснюються на основі валової суми:</i>						
- надходження	(170 628)	-	-	-	-	(170 628)
- видатки	174 350	-	-	-	-	174 350
Валова сума зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням	14 151	-	-	-	-	14 151
Фінансові гарантії	307 829	-	-	-	-	307 829
Імпортні акредитиви	45 837	-	-	-	-	45 837
Інші фінансові зобов'язання	5 035	1	17 810	-	-	22 846
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями	4 409 449	1 111 429	3 674 613	1 506 126	305 619	11 007 236
Розрив ліквідності за фінансовими інструментами	(1 268 564)	382 693	(92 315)	398 832	337 082	(242 272)

Потреби в ліквідності для надання грошових коштів за гарантіями та акредитивами “стендбай” значно нижчі, ніж сума зобов'язання, оскільки загалом Група не очікує, що кошти за угодою на випуск гарантії чи акредитива сплачуватимуться третій стороні. Загальна сума невикористаних зобов'язань щодо надання кредитів за угодами необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії багатьох таких зобов'язань може закінчитися без фінансування.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Нижче в таблиці поданий аналіз фінансових інструментів Групи за строками погашення станом на 31 грудня 2008 року:

<i>У тисячах українських гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	1 263 900	-	-	-	-	1 263 900
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	64 426	-	-	16 941	787	82 154
Заборгованість інших банків	13 445	154	30 651	-	-	44 250
Кредити та аванси клієнтам	1 063 754	1 459 410	3 542 399	3 335 253	285 936	9 686 752
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	-	-	-	16 818	16 818
<i>Контракти валютного свопу та форвардні контракти, розрахунки за якими здійснюються на основі валової суми:</i>						
- надходження	260 916	130 213	41 819	-	-	432 948
- видатки	(248 994)	(130 200)	(41 813)	-	-	(421 007)
Всього	2 417 447	1 459 577	3 573 056	3 352 194	303 541	11 105 815
Зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	4 644	9 288	366 080	-	-	380 012
Заборгованість перед іншими банками	602 100	8 175	386 470	207 164	19 943	1 223 852
Кошти клієнтів – фізичні особи	779 843	696 702	1 800 413	180 236	3 041	3 460 235
Кошти клієнтів – юридичні особи	1 895 275	328 458	1 305 518	825 477	-	4 354 728
Власні боргові цінні папери	108 559	750	107 519	-	-	216 828
Випущені облігації участі в кредиті	39 463	-	39 463	848 925	-	927 851
Інші позикові кошти	-	38 329	120 199	292 590	-	451 118
<i>Контракти валютного свопу та форвардні контракти, розрахунки за якими здійснюються на основі валової суми:</i>						
- надходження	(27 258)	(130 200)	(41 813)	-	-	(199 271)
- видатки	29 659	130 213	41 819	-	-	201 691
Валова сума зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням	29 078	-	-	-	-	29 078
Фінансові гарантії	289 293	-	-	-	-	289 293
Імпортні акредитиви	323 002	-	-	-	-	323 002
Інші фінансові зобов'язання	2 368	1 340	14 388	-	-	18 096
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями	4 076 026	1 083 055	4 140 056	2 354 392	22 984	11 676 513
Розрив ліквідності за фінансовими інструментами	(1 658 579)	376 522	(567 000)	997 802	280 557	(570 698)

Виплати за контрактами валютного свопу та форвардними контрактами, розрахунки за якими здійснюються на основі валової суми, супроводжуватимуться відповідними надходженнями грошових коштів. Кошти клієнтів відображені у вказаному аналізі за строками, що залишились до погашення відповідно до контрактів. Проте, відповідно до Цивільного кодексу України, фізичні особи мають право вилучати кошти з рахунків до настання строку погашення, втрачаючи при цьому право на нараховані проценти.

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Група не використовує наведений вище аналіз за строками погашення без врахування дисконтування для управління ліквідністю. Натомість, Група контролює очікувані строки погашення, які показані у поданій нижче таблиці станом на 31 грудня 2009 року:

У тисячах українських гривень	До записання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Строк погашення не визначений	Всього
Активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	1 586 900	-	-	-	-	-	1 586 900
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	133 652	-	-	-	-	32 537	166 189
Заборгованість інших банків	168 833	-	31 229	20 456	-	-	220 518
Кредити та аванси клієнтам	1 249 522	1 494 122	3 551 069	1 884 502	538 337	55 967	8 773 519
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	-	-	-	-	15 860	15 860
Інші фінансові активи	1 958	20	-	-	-	-	1 978
Всього фінансових активів	3 140 865	1 494 142	3 582 298	1 904 958	538 337	104 364	10 764 964
Зобов'язання							
Заборгованість перед Національним банком України	18 000	36 000	402 000	-	-	-	456 000
Заборгованість перед іншими банками	326 157	-	37 845	192 141	37 860	-	594 003
Кошти клієнтів	3 632 470	945 967	1 998 499	902 732	1 320	-	7 480 988
Випущені облігації участі в кредиті	-	33 648	794 875	-	-	-	828 523
Власні боргові цінні папери	80	-	51 560	-	-	-	51 640
Інші позикові кошти	-	-	37 067	118 977	123 891	-	279 935
Інші фінансові зобов'язання	8 756	1	17 810	-	-	-	26 567
Субординований борг	2 785	-	-	85 028	111 790	-	199 603
Всього фінансових зобов'язань	3 988 248	1 015 616	3 339 656	1 298 878	274 861	-	9 917 259
Чистий розрив ліквідності на 31 грудня 2009 р.	(847 383)	478 526	242 642	606 080	263 476	104 364	847 705
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 грудня 2009 р.	(847 383)	(368 857)	(126 215)	479 865	743 341	847 705	

28 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Нижче в таблиці поданий аналіз за очікуваними строками погашення станом на 31 грудня 2008 року:

У тисячах українських гривень	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Строк погашення не визначений	Всього
Активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	1 263 900	-	-	-	-	-	1 263 900
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	64 426	-	-	16 941	-	787	82 154
Заборгованість інших банків	13 445	154	30 651	-	-	-	44 250
Кредити та аванси клієнтам	1 063 754	1 459 410	3 542 399	3 335 253	285 936	-	9 686 752
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	-	-	-	-	16 818	16 818
Інші фінансові активи	11 941	-	-	-	-	-	11 941
Всього фінансових активів	2 417 466	1 459 564	3 573 050	3 352 194	285 936	17 605	11 105 815
Зобов'язання							
Заборгованість перед Національним банком України	-	-	350 000	-	-	-	350 000
Заборгованість перед іншими банками	601 407	7 763	364 921	167 036	18 408	-	1 159 535
Кошти клієнтів	2 626 319	938 996	2 869 840	918 483	2 513	-	7 356 151
Випущені облігації участі в кредиті	32 447	-	-	761 567	-	-	794 014
Власні боргові цінні папери	107 840	738	98 614	-	-	-	207 192
Інші позикові кошти	-	37 954	75 156	267 857	-	-	380 967
Інші фінансові зобов'язання	4 788	1 340	14 388	-	-	-	20 516
Всього фінансових зобов'язань	3 372 801	986 791	3 772 919	2 114 943	20 921	-	10 268 375
Чистий розрив ліквідності на 31 грудня 2008 р.	(955 335)	472 773	(199 869)	1 237 251	265 015	17 605	837 440
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 грудня 2008 р.	(955 335)	(482 562)	(682 431)	554 820	819 835	837 440	

Відповідність та/або контрольована невідповідність строків і процентних ставок активів та зобов'язань має фундаментальне значення для керівництва Групи. Повна відповідність для банків не характерна, оскільки операції часто мають різний характер та невизначений термін. Позиція невідповідності потенційно може збільшити прибутковість, але також може збільшити ризик збитків. Строки погашення активів та зобов'язань і спроможність заміни (за прийнятною вартістю) процентних зобов'язань після настання строку їх погашення є важливими чинниками оцінки ліквідності Групи та її реакції на зміни процентної ставки та курсу обміну валют.

Група має кумулятивну невідповідність строків активів та зобов'язань строком до 12 місяців. Ця невідповідність ліквідності виникає внаслідок того, що важливим джерелом фінансування Групи станом на 31 грудня 2009 року та 31 грудня 2008 року є кошти клієнтів і міжбанківські депозити до запитання та зі строком погашення до 12 місяців. На думку керівництва, незважаючи на те, що значна частина коштів клієнтів і міжбанківських депозитів представлена рахунками до запитання та зі строком погашення до 12 місяців, диверсифікація цих рахунків і минулий досвід Групи дозволяє стверджувати, що ці депозити являють собою довгострокове та стабільне джерело фінансування Групи.

Потреби в ліквідності для надання грошових коштів за гарантіями та акредитивами "стендбай" значно нижчі, ніж сума зобов'язання, оскільки загалом Група не очікує, що кошти за угодою сплачуватимуться третій стороні. Загальна сума невиконаних зобов'язань за угодами про надання кредитів не обов'язково являє собою майбутні потреби в грошових коштах, оскільки строк значної частини таких зобов'язань може закінчитися без фінансування.

29 Управління капіталом

Мета Групи при управлінні капіталом полягає у забезпеченні (i) дотримання вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, (ii) спроможності Групи функціонувати як безперервно діюче підприємство та (iii) утримання достатньої капітальної бази на рівні, необхідному для забезпечення коефіцієнту достатності капіталу у розмірі принаймні 8% згідно з Базельською угодою. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Група, дорівнює сумі капіталу, показаного у консолідованому звіті про фінансовий стан. Сума капіталу, управління яким здійснює Група станом на 31 грудня 2009 року, складає 1 737 966 тисяч гривень (у 2008 році – 1 463 518 тисяч гривень). Контроль за дотриманням нормативу достатності капіталу, встановленого Національним банком України, здійснюється за допомогою щомісячних звітів, де містяться розрахунки, які перевіряють та підписують Голова Правління і Головний бухгалтер Банку. Оцінка інших цілей управління капіталом здійснюється щороку.

Відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, банки повинні утримувати відношення регулятивного капіталу до активів, зважених з урахуванням ризику («норматив достатності капіталу»), на рівні, що є вищим за обов'язкове мінімальне значення. Нижче в таблиці показаний регулятивний капітал на підставі звітів Банку, підготовлених відповідно до НП(С)БО, який складається з таких компонентів:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Основний капітал	1 312 609	1 066 662
Додатковий капітал	344 200	333 593
Вирахування	(118 805)	(126 805)
Всього регулятивного капіталу	1 538 004	1 273 450

Крім того, Група та Банк зобов'язані дотримуватися вимог до мінімального рівня капіталу, що встановлені фінансовими показниками у кредитних договорах, включаючи рівень достатності капіталу, розрахований згідно з вимогами Базельської угоди про капітал, як визначено у Звіті про міжнародну конвергенцію оцінки капіталу та стандартів з капіталу (оновлено в квітні 1998 року) та в Доповненні до Базельської угоди про капітал, яке ввело аналіз ринкових ризиків (оновлено у листопаді 2005 року), що загальновідоме під назвою «Базель I». Нижче подана структура капіталу Банку, розрахованого на підставі Базельської угоди про капітал:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Капітал 1-го рівня		
Акціонерний капітал	875 273	655 446
Емісійний дохід	335 564	335 564
Нерозподілений прибуток	62 811	277 918
Частка меншості	20 726	19 618
Всього капіталу 1-го рівня	1 294 374	1 288 546
Капітал 2-го рівня		
Резерви переоцінки	104 056	101 522
Кумулятивний резерв переоцінки іноземних валют	82 149	73 450
Субординований борг	199 603	-
Всього капіталу 2-го рівня	385 808	174 972
Всього капіталу	1 680 182	1 463 518

Станом на 31 грудня 2009 року та 31 грудня 2008 року Група та Банк дотримувалися усіх зовнішніх вимог до капіталу. Станом на 31 грудня 2009 року коефіцієнт достатності капіталу Групи, розрахований відповідно до Базельської угоди, складає 18,1% (у 2008 році – 14,5%).

30 Умовні та інші зобов'язання

Судові процедури. В ході нормального ведення бізнесу Група час від часу одержує претензії. Виходячи з власної оцінки, а також внутрішніх та зовнішніх професійних консультацій, керівництво вважає, що Група не зазнає суттєвих збитків у результаті судових позовів. Таким чином, у цій консолідованій фінансовій звітності відповідний резерв не створювався.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюється. Відповідні органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом Групи у зв'язку з діяльністю Групи та операціями в рамках цієї діяльності.

Податкові органи України можуть займати більш агресивну позицію у своєму тлумаченні законодавства та проведенні податкових перевірок, застосовуючи досить складний підхід. Ці фактори у поєднанні із зусиллями податкових органів, спрямованими на збільшення податкових надходжень у відповідь на зростання бюджетного тиску, можуть призвести до зростання рівня та частоти податкових перевірок. Зокрема, існує можливість, що операції та діяльність, які раніше не заперечувались, можуть бути оскаржені. У результаті можуть бути нараховані додаткові суттєві суми податків, штрафів та пені.

Податкові органи можуть перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

Українське податкове законодавство не містить чітких інструкцій з певних податкових питань. Іноді тлумачення Групою таких невизначених податкових питань призводить до зменшення загальної податкової ставки по Групі. Як зазначено вище, таке тлумачення податкового законодавства може надзвичайно ретельно перевірятися. Наслідки таких перевірок з боку податкових органів не можуть бути оцінені з достатнім ступенем надійності, проте вони можуть бути суттєвими для фінансового стану та діяльності організації в цілому.

Зобов'язання по капітальних витратах. Станом на 31 грудня 2009 року Група мала капітальні зобов'язання, передбачені контрактами, щодо приміщень та обладнання на загальну суму 1 592 тисячі гривень (у 2008 році – 6 766 тисяч гривень).

Група вже виділила ресурси, необхідні для виконання цих зобов'язань. Група вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для покриття цих та подібних зобов'язань.

Зобов'язання за оперативною орендою. Якщо Група виступає орендарем, майбутні мінімальні виплати за некасовуваною оперативною орендою є такими:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
До 1 року	14 322	13 882
1-5 років	45 321	38 260
Більше 5 років	92 910	96 802
Всього зобов'язань за оперативною орендою	152 553	148 944

Дочірня компанія Банку уклала договір оперативної оренди офісних приміщень. Договір оренди укладений строком до червня 2025 року. Нескасовувані зобов'язання з оренди до сплати протягом року становлять 440 тисяч латвійських латів (еквівалент 7 097 тисяч гривень станом на 31 грудня 2009 року) (у 2008 році – 381 тисяча латвійських латів, або еквівалент 4 137 тисяч гривень).

Дотримання фінансових показників. Група повинна дотримуватись певних фінансових показників, які стосуються переважно сум заборгованості перед іншими банками, облігацій участі в кредиті та заборгованості перед НБУ. Недотримання цих фінансових показників може призвести до негативних наслідків для Групи, серед яких підвищення вартості позикових коштів та оголошення дефолту. Зокрема, Група повинна утримувати на певному рівні капітал, коефіцієнт достатності капіталу та сукупну заборгованість. Недотримання цих вимог може призвести до дострокового вилучення коштів на розсуд кредиторів. Станом на 31 грудня 2009 року та 31 грудня 2008 року Група дотримувалася цих фінансових показників.

30 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Головною метою цих інструментів є забезпечення грошових коштів для задоволення фінансових потреб клієнтів. Гарантії та акредитиви "стендбай", які являють собою безвідкличні гарантії того, що Група здійснить платежі на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, мають той самий кредитний ризик, що і кредити. Документарні та товарні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Групи за дорученням своїх клієнтів, які уповноважують треті сторони вимагати від Групи оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, до яких вони відносяться, або грошовими депозитами, отже, мають менший рівень ризику, ніж кредити.

Зобов'язання щодо надання кредитів являють собою невикористані суми, призначені для кредитування у формі кредитів, гарантій та акредитивів. Стосовно кредитного ризику за зобов'язаннями щодо надання кредитів Група наражається на потенційні збитки в загальній сумі невикористаних зобов'язань у разі повної видачі клієнтам невикористаної суми таких кредитів. Проте можлива сума збитків є меншою за загальну суму невикористаних зобов'язань, оскільки виконання більшості зобов'язань щодо надання кредитів залежить від дотримання клієнтами певних кредитних стандартів. Група відстежує строки до погашення зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням, оскільки більш довгострокові зобов'язання зазвичай характеризуються вищим кредитним ризиком, ніж короткострокові. Непогашені зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були такими:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2009 рік	2008 рік
Невикористані кредитні лінії		14 151	29 078
Імпортні акредитиви		45 837	323 002
Гарантії надані		307 829	289 293
Мінус: резерв під зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	20	(17 810)	(13 785)
Всього зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням, за вирахуванням резерву		350 007	627 588

Загальна сума невикористаних кредитних ліній, акредитивів та гарантій за угодами необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування. Станом на 31 грудня 2009 року справедлива вартість зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням, становила 17 810 тисяч гривень (у 2008 році – 13 785 тисяч гривень).

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, деноміновані у таких валютах:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Українські гривні	248 968	140 840
Долари США	37 744	170 835
Євро	61 408	312 678
Інші валюти	1 887	3 235
Всього	350 007	627 588

30 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Активи у довірчому управлінні. Ці активи не включено до консолідованого звіту про фінансовий стан Групи, оскільки вони не є її активами. Показана нижче номінальна вартість, як правило, відрізняється від справедливої вартості відповідних цінних паперів. Активи у довірчому управлінні представлені такими категоріями:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік Номінальна вартість	2008 рік Номінальна вартість
Акції українських компаній, що утримуються Групою від імені клієнтів	4 182	-

Станом на 31 грудня 2008 року дочірня компанія Групи в Латвії мала наступні кошти у довірчому управлінні:

<i>У тисячах українських гривень</i>	2009 рік	2008 рік
Активи у довірчому управлінні		
Кредити	-	1 843
Зобов'язання у довірчому управлінні		
Приватні особи	-	1 843
Приватні компанії	-	-

Активи, передані в заставу, та активи з обмеженим використанням. Група надала у заставу такі активи (активи подано у таблиці за балансовою вартістю):

<i>У тисячах українських гривень</i>	Прим.	2009 рік		2008 рік	
		Активи у заставі	Відповідне зобов'язання	Активи у заставі	Відповідне зобов'язання
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	8, 15	-	-	12 786	11 393
	10, 14, 15,				
Кредити та аванси клієнтам	16, 19	1 178 479	660 459	1 160 220	608 166
Заборгованість інших банків	9, 15	14 373	14 373	11 550	11 550
Приміщення та обладнання	12, 19	216 185	118 976	217 283	114 975
Всього		1 409 037	793 808	1 401 839	746 084

Станом на 31 грудня 2008 року цінні папери, обліковані за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, у сумі 4 839 тисяч гривень, а також заборгованість інших банків у сумі 13 353 тисячі гривень були надані у забезпечення за операціями з похідними фінансовими інструментами. Див. Примітки 8 та 9.

Крім цього, обов'язкові залишки грошових коштів у Національному банку України в сумі 181 047 тисяч гривень (у 2008 році – 149 446 тисяч гривень) являють собою обов'язкові резервні депозити, які Банк не може використовувати для фінансування своєї повсякденної діяльності, як описано у Примітках 3 та 7.

Гарантійні депозити у сумі 46 368 тисяч гривень (у 2008 році – 25 399 тисяч гривень) являють собою суми, розміщені в інших банках як забезпечення по гарантіях, імпортих акредитивах та операціях з пластиковими картками. Ці залишки за своєю природою є депозитами, використання яких обмежене і розміщення яких необхідне для проведення відповідної діяльності з фінансування комерційних операцій. Див. Примітку 9.

31 Похідні фінансові інструменти

Справедливу вартість на кінець звітного періоду дебіторської або кредиторської заборгованості за форвардними валютнообмінними контрактами та договорами валютного свопу, укладеними Групою, у розрізі валют наведено у таблиці нижче. До таблиці включено контракти з датою розрахунків після кінця відповідного звітного періоду; суми за цими угодами показано розгорнуто – до взаємозаліку позицій (та платежів) по кожному контрагенту. Ці угоди мають короткостроковий характер.

	Прим.	2009 рік		2008 рік	
		Контракти з позитивною справедливою вартістю	Контракти з негативною справедливою вартістю	Контракти з позитивною справедливою вартістю	Контракти з негативною справедливою вартістю
<i>У тисячах українських гривень</i>					
Форвардна поставка іноземної валюти: справедлива вартість на кінець звітного періоду	28				
- дебіторської заборгованості в доларах США при розрахунку (+)		-	868	-	-
- кредиторської заборгованості в доларах США при розрахунку (-)		-	-	(73 220)	-
- дебіторської заборгованості в євро при розрахунку (+)		-	-	78 143	-
- кредиторської заборгованості в євро при розрахунку (-)		-	(869)	-	(87 432)
- дебіторської заборгованості в гривнях при розрахунку (+)		-	-	-	-
- кредиторської заборгованості в гривнях при розрахунку (-)		-	-	-	-
- дебіторської заборгованості в інших валютах при розрахунку (+)		-	-	-	85 973
- кредиторської заборгованості в інших валютах при розрахунку (-)		-	-	-	-
Валютні свопи: справедлива вартість на кінець звітного періоду	28				
- дебіторської заборгованості в доларах США при розрахунку (+)		172 945	9 286	115 704	27 547
- кредиторської заборгованості в доларах США при розрахунку (-)		(171 288)	(3 555)	(62 306)	(65 988)
- дебіторської заборгованості в євро при розрахунку (+)		217 143	160 474	217 890	85 752
- кредиторської заборгованості в євро при розрахунку (-)		(12 715)	-	(52 726)	(27 060)
- дебіторської заборгованості в гривнях при розрахунку (+)		-	-	-	-
- кредиторської заборгованості в гривнях при розрахунку (-)		(204 107)	(169 925)	-	-
- дебіторської заборгованості в інших валютах при розрахунку (+)		-	-	21 211	-
- кредиторської заборгованості в інших валютах при розрахунку (-)		-	-	(232 755)	(21 212)
Чиста справедлива вартість валютних форвардних контрактів	13, 20	1 978	(3 721)	11 941	(2 420)

Валютні свопи представлені взаємопов'язаними міжбанківськими угодами, які для цілей фінансової звітності за МСФЗ подані за чистою сумою.

Валютні похідні фінансові інструменти, з якими Група проводить операції, звичайно є предметом торгівлі на позабіржовому ринку з професійними учасниками, яка здійснюється на стандартних договірних умовах. Похідні фінансові інструменти мають або потенційно вигідні умови (і є активами) або потенційно не вигідні умови (і є зобов'язаннями) в результаті коливань процентних ставок на ринку, курсів обміну валют чи інших перемінних чинників відносно умов цих інструментів. Сукупна справедлива вартість похідних фінансових активів і зобов'язань може з часом значно змінюватися.

32 Справедлива вартість фінансових інструментів

(а) Справедлива вартість фінансових інструментів, що обліковуються за амортизованою вартістю

Справедлива вартість фінансових інструментів, що обліковуються за амортизованою вартістю, є такою:

	2009 рік		2008 рік	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
<i>У тисячах українських гривень</i>				
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви				
- Грошові кошти в касі	405 116	405 116	371 690	371 690
- Залишки на рахунку в НБУ (у тому числі обов'язковий резерв)	333 484	333 484	196 435	196 435
- Залишки на рахунку в Банку Латвії	98 025	98 025	79 327	79 327
- Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт»	750 275	750 276	616 448	616 448
Заборгованість інших банків				
- Короткострокові розміщення коштів в інших банках строком понад три місяці	174 150	174 150	18 851	18 851
- Гарантійні депозити в інших банках	46 368	46 368	25 399	25 399
Кредити та аванси клієнтам				
- Кредити юридичним особам	7 719 932	7 647 070	8 323 772	8 325 675
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	391 246	375 255	565 246	555 871
- Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	13 089	13 176	11 331	11 948
- Іпотечні кредити	649 252	645 996	784 116	751 958
- Кредити державним організаціям та місцевим органам влади	-	-	2 287	2 270
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ, ОБЛІКОВАНИХ ЗА АМОРТИЗОВАНОЮ ВАРТІСТЮ	10 580 937	10 488 916	10 994 902	10 955 872

	2009 рік		2008 рік	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
<i>У тисячах українських гривень</i>				
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Заборгованість перед Національним банком України				
- Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	456 000	456 000	350 000	350 000
Заборгованість перед іншими банками				
- Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	301 877	301 877	447 302	447 302
- Короткострокові розміщення коштів інших банків	292 126	292 126	700 840	700 840
- Договори «репо» з іншими банками	-	-	11 393	12 786
Кошти клієнтів				
- Поточні/розрахункові рахунки інших юридичних осіб	2 355 376	2 355 376	1 835 680	1 835 680
- Строкові депозити інших юридичних осіб	1 729 020	1 741 165	2 220 216	2 252 440
- Поточні рахунки/рахунки до запитання фізичних осіб	632 118	632 118	453 367	453 367
- Строкові депозити фізичних осіб	2 764 474	2 765 715	2 846 888	2 850 214
Власні боргові цінні папери				
- Єврооблігації	828 523	766 560	794 014	377 300
- Облігації, випущені на внутрішньому ринку	-	-	107 840	102 380
- Депозитні сертифікати	51 640	51 640	99 352	99 352
Інші позикові кошти	279 935	279 935	380 967	344 542
Інші фінансові зобов'язання				
- Нараховані витрати	5 037	5 036	4 311	4 311
- Резерв під зобов'язання, пов'язані з кредитуванням	17 810	17 810	13 785	13 785
Субординований борг	199 603	199 603	-	-
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ОБЛІКОВАНИХ ЗА АМОРТИЗОВАНОЮ ВАРТІСТЮ	9 913 539	9 864 961	10 265 955	9 844 299

32 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

(б) Аналіз фінансових інструментів, відображених за справедливою вартістю, за ієрархією справедливої вартості

Рівні в ієрархії справедливої вартості, відповідно до яких класифікується справедлива вартість фінансових інструментів, відображених за справедливою вартістю, є такими:

	2009 рік			2008 рік		
	Котирування на активному ринку (Рівень 1)	Методики оцінки, які у якості базових даних використовують дані з відкритих ринків (Рівень 2)	Методики оцінки із значним обсягом базових даних, які не спостерігаються на відкритому ринку (Рівень 3)	Котирування на активному ринку (Рівень 1)	Методики оцінки, які у якості базових даних використовують дані з відкритих ринків (Рівень 2)	Методики оцінки із значним обсягом базових даних, які не спостерігаються на відкритому ринку (Рівень 3)
<i>У тисячах українських гривень</i>						

ФІНАНСОВІ АКТИВИ**Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат**

- Боргові цінні папери українських компаній	12 113	-	-	24 469	-	-
- Боргові цінні папери латвійських компаній	12 795	-	-	19 053	-	-
- Інші боргові цінні папери з країн, що не входять до ОЕСР	4 549	-	-	6 698	-	-
- Боргові цінні папери Уряду Латвії	104 194	-	-	31 147	-	-
- Акції компаній	2 242	-	30 296	455	332	-
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	64	-	15 795	1 327	-	15 491
Інші фінансові активи	-	1 978	-	-	11 941	-

ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ, ВІДОБРАЖЕНИХ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ

135 957	1 978	46 091	83 149	12 273	15 491
----------------	--------------	---------------	---------------	---------------	---------------

При класифікації фінансових інструментів із використанням ієрархії справедливої вартості керівництво застосовує професійні судження. Якщо при оцінці справедливої вартості використовуються дані з відкритих ринків, що потребують значних коригувань, ця оцінка відповідає оцінці за Рівнем 3. Значимість даних, що використовуються при оцінці, визначається у порівнянні з усією оціненою сумою справедливої вартості.

Справедлива вартість акцій компаній, відображених за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, у сумі 30 296 тисяч гривень та інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу у сумі 15 795 тисяч гривень (у 2008 році – 15 491 тисяча гривень) була розрахована із використанням методик оцінки. Ці цінні папери представлені акціями, які не котируються на активному ринку. З огляду на це їх справедлива вартість станом на 31 грудня 2009 року та 31 грудня 2008 року була визначена із використанням методики оцінки на основі справедливої вартості чистих активів об'єктів інвестицій.

32 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

	2009 рік			2008 рік		
	Котирування на активному ринку (Рівень 1)	Методики оцінки, які у якості базових даних використовують дані з відкритих ринків (Рівень 2)	Методики оцінки із значним обсягом базових даних, які не спостерігаються на відкритому ринку (Рівень 3)	Котирування на активному ринку (Рівень 1)	Методики оцінки, які у якості базових даних використовують дані з відкритих ринків (Рівень 2)	Методики оцінки із значним обсягом базових даних, які не спостерігаються на відкритому ринку (Рівень 3)
<i>У тисячах українських гривень</i>						
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
<i>Інші фінансові зобов'язання</i>						
- валютні форвардні контракти	-	-	-	-	233	-
- інші похідні фінансові інструменти	-	3 721	-	-	2 187	-
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ВІДОБРАЖЕНИХ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ						
	-	3 721	-	-	2 420	-

(в) Вивірення змін справедливої вартості на рівні 3 ієрархії справедливої вартості

Далі подане вивірення змін справедливої вартості на рівні 3 ієрархії справедливої вартості за класом інструментів за 2009 рік:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Інші цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	Цінні папери для подальшого продажу
Справедлива вартість на 1 січня 2009 р.	-	15 491
Прибутки або збитки, визнані у складі інших сукупних доходів	-	304
Придбання	30 296	-
Справедлива вартість на 31 грудня 2009 р.	30 296	15 795

Далі подане вивірення змін справедливої вартості на рівні 3 ієрархії справедливої вартості за класом інструментів за 2008 рік:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Цінні папери для подальшого продажу
Справедлива вартість на 1 січня 2008 р.	14 222
Прибутки або збитки, визнані у складі інших сукупних доходів	1 269
Справедлива вартість на 31 грудня 2008 р.	15 491

Прибутки та збитки від похідних фінансових інструментів включені до складу прибутку чи збитку за рік.

32 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)**(г) Методи та припущення, використані при визначенні справедливої вартості**

Справедлива вартість – це сума, на яку можна обміняти фінансовий інструмент при здійсненні поточної операції між двома непов'язаними зацікавленими сторонами, за винятком випадків примусового продажу або ліквідації. Найкращим підтвердженням справедливої вартості є ціна фінансового інструмента, що котирується на ринку. Справедливу вартість похідних фінансових інструментів, щодо яких немає котирувань на активному ринку, Група визначала за допомогою методик оцінки. Розрахункова справедлива вартість інструментів із плаваючою процентною ставкою, що не котируються на активному ринку, дорівнює їхній балансовій вартості. Справедлива вартість інструментів із фіксованою процентною ставкою, які не мають ринкових котирувань, була розрахована на основі розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоків, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився.

Ставки дисконтування, що використовуються, залежать від валюти, строку погашення інструмента та кредитного ризику контрагента, як показано у таблиці нижче:

	2009 рік	2008 рік
Заборгованість інших банків		
Строкові депозити в інших банках	8%-16% річних	3%-17% річних
Гарантійні депозити в інших банках	0%-9% річних	1% річних
Кредити та аванси клієнтам		
Кредити юридичним особам	11%-23% річних	12%-20% річних
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	10%-15% річних	15%-20% річних
Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	14%-22% річних	20% річних
Іпотечні кредити	13%-14% річних	15% річних
Кредити державним та місцевим органам влади	-	17% річних
Заборгованість перед іншими банками		
- Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	0% річних	0%-35% річних
- Короткострокові розміщення коштів інших банків	2%-24% річних	3%-26% річних
- Договори «репо» з іншими банками	0% річних	3% річних
Кошти клієнтів		
- Строкові депозити юридичних осіб	8%-17% річних	8%-14% річних
- Строкові депозити фізичних осіб	12%-22% річних	11%-19% річних
Власні боргові цінні папери		
- Депозитні сертифікати	10%-13% річних	11% річних
Інші позикові кошти	7%-18% річних	21% річних
Субординований борг	10%-13% річних	-

33 Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Для цілей оцінки МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» встановлює такі категорії фінансових активів: (а) кредити та дебіторська заборгованість; (б) фінансові активи для подальшого продажу; (в) фінансові активи, що утримуються до погашення та (г) фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Фінансові активи за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, поділяються на дві під-категорії: (i) активи, включені до цієї категорії при початковому визнанні, та (ii) активи, віднесені до категорії призначених для торгівлі. Нижче в таблиці показано вивірення фінансових активів з категоріями оцінки станом на 31 грудня 2009 року.

	Кредити та дебіторська заборгованість	Активи для подальшого продажу	Активи, призначені для торгівлі	Активи за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>					
АКТИВИ					
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	1 586 900	-	-	-	1 586 900
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	-	-	-	166 189	166 189
Заборгованість інших банків					
- Строкові розміщення коштів в інших банках	174 150	-	-	-	174 150
- Гарантійні депозити в інших банках	46 368	-	-	-	46 368
Кредити та аванси клієнтам	7 719 932	-	-	-	7 719 932
- Кредити юридичним особам					
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	391 246	-	-	-	391 246
- Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	13 089	-	-	-	13 089
- Іпотечні кредити	649 252	-	-	-	649 252
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	15 860	-	-	15 860
Інші фінансові активи	-	-	1 978	-	1 978
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	10 580 937	15 860	1 978	166 189	10 764 964

Станом на 31 грудня 2009 року та 31 грудня 2008 року всі фінансові зобов'язання Групи, крім похідних фінансових інструментів, обліковані за амортизованою вартістю. Похідні фінансові інструменти відносяться до категорії оцінки «за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат».

33 Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки (продовження)

Нижче в таблиці показано вивірення фінансових активів з категоріями оцінки, встановленими МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», станом на 31 грудня 2008 року:

	Кредити та дебіторська заборгованість	Активи для подальшого продажу	Активи, призначені для торгівлі	Активи за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	Всього
<i>У тисячах українських гривень</i>					
АКТИВИ					
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	1 263 900	-	-	-	1 263 900
Цінні папери за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	-	-	-	82 154	82 154
Заборгованість інших банків					
- Строкові розміщення коштів в інших банках	32 204	-	-	-	32 204
- Гарантійні депозити в інших банках	12 046	-	-	-	12 046
Кредити та аванси клієнтам					
- Кредити юридичним особам	8 323 772	-	-	-	8 323 772
- Кредити фізичним особам – споживчі кредити	565 246	-	-	-	565 246
- Кредити фізичним особам – приватним підприємцям	11 331	-	-	-	11 331
- Іпотечні кредити	784 116	-	-	-	784 116
- Кредити державним та місцевим органам влади	2 287	-	-	-	2 287
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	16 818	-	-	16 818
Інші фінансові активи	-	-	11 941	-	11 941
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	10 994 902	16 818	11 941	82 154	11 105 815

34 Операції з пов'язаними сторонами

Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем або якщо одна з них має можливість контролювати іншу, або може мати суттєвий вплив при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі.

Станом на 31 грудня 2009 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

	Основний акціонер	Інші акціонери	Підприємства під контролем основного акціонера	Інші пов'язані сторони
<i>У тисячах українських гривень</i>				
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам (процентна ставка за угодою: 8%-25%)	-	12 060	279 175	1 862
Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам на 31 грудня	-	(334)	(7 752)	(113)
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу				
- Акції ВАТ «Фармація» (частка в капіталі 8,06%)	-	-	12 216	-
- Акції ВАТ «Холодмаш» (частка в капіталі 9,55%)	-	-	64	-
Інші активи	-	18 481	-	-
Кошти клієнтів (процентна ставка за угодою: 0,5%–21%)	1 483	57 784	63 883	7 699

34 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за 2009 рік:

	Основний акціонер	Інші акціонери	Підприємства під контролем основного акціонера	Інші пов'язані сторони
<i>У тисячах українських гривень</i>				
Процентні доходи	30	2 174	31 144	175
Процентні витрати	(900)	(9 860)	(3 381)	(732)
Зменшення резерву/(відрахування до резерву) на знецінення кредитів	313	(4)	976	7
Доходи за виплатами та комісійними	-	59	662	15
Знецінення інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	-	-	(595)	-
Прибутки мінус збитки від цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	-	9	-	-
Інший операційний дохід	-	289	1	-
Адміністративні та інші операційні витрати	-	(15 797)	(5 504)	-

Станом на 31 грудня 2009 року інші вимоги та зобов'язання по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

	Основний акціонер	Інші акціонери	Підприємства під контролем основного акціонера	Інші пов'язані сторони
<i>У тисячах українських гривень</i>				
Невикористані кредитні лінії	-	-	-	360
Гарантії, надані Групою станом на кінець року	-	-	3 576	-

Нижче наведені сукупні суми, надані пов'язаним сторонам і повернуті ними протягом 2009 року:

	Основний акціонер	Інші акціонери	Підприємства під контролем основного акціонера	Інші пов'язані сторони
<i>У тисячах українських гривень</i>				
Суми, надані пов'язаним сторонам за рік	5	29 791	219 527	525
Суми, повернуті пов'язаними сторонами за рік	3 889	36 169	158 604	967

34 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Станом на 31 грудня 2008 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Основні акціонери	Інші акціонери	Підприємства під контролем основних акціонерів	Інші пов'язані сторони
Загальна сума кредитів та авансів клієнтам (процентна ставка за угодою: 6%-22%)	8 776	13 328	216 499	3 050
Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам на 31 грудня	(313)	(330)	(8 729)	(120)
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу				
- Акції ВАТ «Фармація» (частка в капіталі 8,06%)	-	-	12 216	-
- Акції ВАТ «Холодмаш» (частка в капіталі 9,55%)	-	-	1 287	-
Інші активи	-	27 447	-	-
Кошти клієнтів (процентна ставка за угодою: 0%-18%)	68 333	121 742	15 212	12 306

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за 2008 рік:

<i>У тисячах українських гривень</i>	Основні акціонери	Інші акціонери	Підприємства під контролем основних акціонерів	Інші пов'язані сторони
Процентні доходи	1 957	2 661	23 459	202
Процентні витрати	(4 431)	(11 521)	(1 550)	(1 250)
Резерв на знецінення кредитів	(312)	(328)	(6 956)	(89)
Доходи за виплатами та комісійними	-	-	1 242	10
Знецінення інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	-	-	(1 065)	-
Прибутки мінус збитки від цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат	-	(11)	11	-
Збитки мінус прибутки від реалізації цінних паперів для подальшого продажу	-	-	(773)	-
Інший операційний дохід	-	407	1	-
Адміністративні та інші операційні витрати	-	(13 847)	(5 282)	-

34 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Станом на 31 грудня 2008 року інші вимоги та зобов'язання по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

	Основні акціонери	Інші акціонери	Підприємства під контролем основних акціонерів	Інші пов'язані сторони
<i>У тисячах українських гривень</i>				
Невикористані кредитні лінії	519	205	-	678
Гарантії, надані Групою станом на кінець року	-	8	-	-

Нижче наведені сукупні суми, надані пов'язаним сторонам і повернуті ними протягом 2008 року:

	Основні акціонери	Інші акціонери	Підприємства під контролем основних акціонерів	Інші пов'язані сторони
<i>У тисячах українських гривень</i>				
Суми, надані пов'язаним сторонам за рік	49 256	43 951	201 567	1 446
Суми, повернуті пов'язаними сторонами за рік	40 424	42 815	124 610	901

Станом на 31 грудня 2009 року основним акціонером Банку є пан Родін Ю.А. (на 31 грудня 2008 року – пан Родін Ю.А. та пан Беккер М.І.).

Нижче наведені суми винагороди основного управлінського персоналу:

	2009 рік		2008 рік	
	Витрати	Нараховане зобов'язання	Витрати	Нараховане зобов'язання
<i>У тисячах українських гривень</i>				
<i>Короткострокові виплати:</i>				
- Заробітна плата	13 869	1 576	9 031	-
- Короткострокові премії	168	-	2 289	1 694
<i>Пенсійне забезпечення:</i>				
- Витрати на відрахування до Державного пенсійного фонду та фондів соціального страхування	1 579	-	963	-
Всього	15 616	1 576	12 283	1 694

Короткострокові виплати належать до сплати у повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому керівництвом були надані відповідні послуги.

35 Основні дочірні та асоційовані компанії і об'єднання компаній

Назва	Вид діяльності	Країна реєстрації	Частка в капіталі	
			31 грудня 2009 р.	31 грудня 2008 р.
Регіональний інвестиційний банк (Рига, Латвія)	Банківська діяльність	Латвія	91%	91%
Південний Есет Менеджмент	Фінансові послуги	Україна	-	100%

У 2008 році частка Банку в акціонерному капіталі РІБ збільшилася до 91%. У результаті цієї операції прибуток від придбання додаткових акцій дочірньої компанії в сумі 1 086 тисяч гривень був визнаний у складі консолідованого прибутку чи збитку за рік.

У 2009 році компанія «Південний Есет Менеджмент» була ліквідована за рішенням зборів акціонерів від 18 серпня 2009 року.

36 Події після закінчення звітного періоду

У березні 2010 року міжнародна рейтингова агенція Standard & Poor's підвищила довгостроковий кредитний рейтинг України за зобов'язаннями в іноземній валюті з ССС+ до В-/С, рейтинг за зобов'язаннями в національній валюті – з В-/С до В/В, а суверенний кредитний рейтинг за національною шкалою – з uaBBB до uaA. Міжнародна рейтингова агенція Fitch Ratings змінила прогноз суверенного рейтингу України з негативного на стабільний.